

P. b. b.
Verlagsort: 1080 Wien
Plus.Zeitung 09Z038029P

KULTURNÍ MĚSÍČNÍK ČECHŮ A SLOVÁKŮ V RAKOUSKU

KLUB

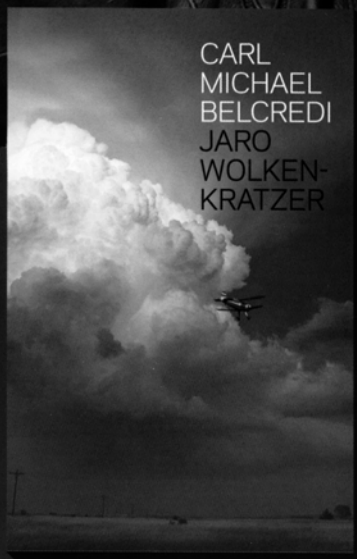
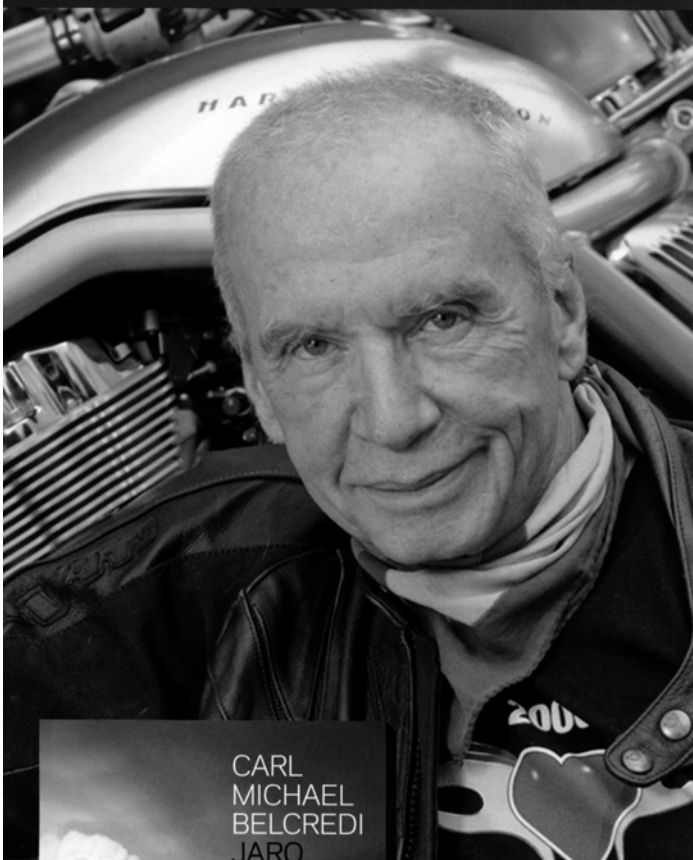
1-2

leden – únor

2010

30. ročník

CARL MICHAEL BELCREDI

„Sein ganz
persönliches
Wetter.“

Prezentace autobiografické knihy redaktora, zpravodajce, letce známé „rosničky“ rakouské ORF, kde založil redakci pro předpověď počasí, potomka staré lombardské šlechtické rodiny, které domovem byla 300 let Morava.

Carl Michael Belcredi

**Jaro Wolkenkratzer
/Jaro mrakobijec**

Kdy: 15. března 2010 v 18:30 hod.

**Kde: Akademie der Wissenschaften
Theatersaal
1010 Wien, Sonnefeldgasse 18**

Za účasti autora

Belcredi vypráví strhujícím způsobem jako Ital, otevřeně a upřímně jako Rakušan a dojemně jako Moravan.

Barbara Coudenhove-Kalergi

Carl Michael Belcredi

Jaro Wolkenkratzer

Der Regen ist ein Kind der Sonne

cca. 300 stran

13,5 x 23 cm

vázáno, tvrdá obálka

Cena: 24,90 €

Nakladatelství: Ibero

www.ibera.at

ISBN 978-3-85052-282-3

Nakladatelství: Univerzita Palackého
v Olomouci

ISBN 978-80-244-2326-5

Vážení čtenáři a členové,

bylo pro mě milým zvykem, že každý rok místo editoriale přispěl náš fejetonista Jindřich LION svým typickým širokým záběrem celkových událostí minulého roku. Bohužel tento rok kvůli bolestem, které mu stále ještě připomínají jeho úraz, tak nemohl učinit.

Měsíc leden je pro „spolkaře“ nabit různou důležitou prací, jako je např. vyúčtování projektů a různé žádosti o projekty nové, a tak jsem ráda věřila, že se této „práce“ zbavím. Náhračkou sice nemůže být zpráva z Valné hromady Kulturního klubu ani přehled činnosti za poslední dva roky, ale nic lepšího letos pro Vás nemám.

Musím se také velice omluvit paní Janě Eichlerové, že jsem ji neuvedla při krátké zprávě o akci LITERÁRNÍ PÁSMO: Třetí literární pořad v rámci Evropského dne jazyků „Ohlas roku 1989 v české, slovenské a rakouské literatuře“. Tento pořad bylo možno realizovat hlavně její zásluhou, vybrala české příspěvky a také první příspěvek sama prezentovala, bohužel bez fotografie v časopisu. Tak to bývá, že to jeden odpracuje a pak se na něj zapomene. Mrzí mě to.

Minulý rok jsme pokulhávali s naší webovou stránkou, náš spolupracovník František Písařík pro zaneprázdnění prostě nestačil. Nechci zatím nic dalšího prozrazovat, ale získali jsme dobrovolníky nejen pro naši stránku, ale také pro přípravu inzerce.

V promítání filmů na ZÚ došlo z úsporných důvodů ke změně, promítá se pouze jednou do měsíce, a to druhé pondělí v měsíci společně s Českým centrem a velvyslanectvím. Novinkou je, jak jste již v prosincovém čísle Klubu zjistili, příloha – letáček Českého centra.

Děkujeme všem, kteří již zaplatili, myslíme si, že nemusíme zdůrazňovat, že potřebujeme každé euro, abychom daný standard udrželi. Pro přehlednost zopakují ceny předplatného:

- předplatné časopisu pro členy Kulturního klubu včetně členského příspěvku: **celkově 33 €**,
- abonenti časopisu: **35 €**.

A teď Vám již přeji hezké posezení na stránkách Klubu.

ing. Helena Baslerová, šéfredaktorka

Obsah

Carl Micharl Belcredi: <i>Jaro Wolkenkratzer</i>	2
Editorial	3
Obsah	3
Impressum	3
Klub připravuje	4
Valná hromada Kulturního klubu	5
Kalendář: únor – duben 2010	7
Církevní kalendář: únor – duben 2010	9
Z duchovního života v Rakousku	10
Kultura	11
Události	26
Zajímavosti	30
Ekonomika	35
Správy zo Slovenska	41
Sokol & sport	46
Z české a slovenské Vídně a okolí	51
Oznámení	59
Komiks	67
Informace & inzerce	68

KULTURNÍ KLUB. Informační časopis Čechů a Slováků v Rakousku

Majitel: Kulturní klub Čechů a Slováků v Rakousku
 Vydavatel: Kulturní klub Čechů a Slováků v Rakousku (ing. Helena Basler),
 Schlösselgasse 18, 1080 Wien
 Sazba: KLP – Koniasch Latin Press, Praha & Jaroslav Bulíček, Praha
 Tisk: Tiskárna Sládek, Znojmo

KULTURNÍ KLUB. Informationszeitschrift der Tschechen und Slowaken in Österreich

Medieninhaber: Kulturklub der Tschechen und Slowaken in Österreich
 Herausgeber: Kulturklub der Tschechen und Slowaken in Österreich
 (Ing. Helena Basler), Schlösselgasse 18, 1080 Wien
 Verlagsort: 1080 Wien
 Hersteller und Herstellungsort: KLP – Koniasch Latin Press, Praha & Tiskárna Sládek,
 Znojmo, Tschechische Republik
 Gefördert aus Mitteln der Volksgruppenförderung

Redakce: Schlösselgasse 18, 1080 Wien,
 mobil (od 10:00): 0043-0-664 97 33 764, fax: 0043-1-79 88 454
 e-mail: info@kulturklub.at, www.kulturklub.at

Vedoucí redaktorka: ing. Helena Basler
 Zástupkyně vedoucí redaktorky: Mag. Dr. Marie Brandeis
 Redakce: Mag. Pavlína Böhmová (překladatelka), Anna Křivanová (asistentka)
 Technická redakce: František Písařík, Ing. Kurt Mattola, Richard Basler
 Redakční kruh: Dipl. Ing. Alexej Bálek, Jan Brabenec, Dr. Martin Franc,
 Dr. Karel Helmich, P. Dr. Jan Horák, Ludvík Kavín, Dr. Jan Kahuda,
 manželé Kalinovi, Jindřich Lion, Dr. Michael Lion, Dr. Marta Marková,
 Mag. P. J. N. Popov, Andrea Ozábalová, Dr. Květa Ozábalová,
 Mgr. Helena Stejskalová, Nela Štěrbová, Mgr. Tomáš Vaněk,
 Marie Woodhams, Ing. Jiří Zajíček, ThLic. Petr Žaloudek
 Fotografové: Richard Basler, Vladimír Čevela, Kurt Mattola
 Distribuce: Tiskárna Sládek

Pondělní promítání filmů české kinematografie
v kině **Velvyslanectví ČR, Penzingerstr. 11-13, 1140 Wien**
Informace: Kulturní klub Čechů a Slováků v Rakousku

pondělí 08. 03. 2010 v 19:30

Líbáš jako Bůh (ČR, 2008, 110 min., titulky české / anglické)

Romantická filmová komedie

Režie: Marie Poledňáková

Hrají: Kamila Magálová, Jiří Bartoška, Eva Holubová, Oldřich Kaiser, Nela Boudová, Roman Vojtek, Jaroslava Adamová, Arnošt Lustig, Martha Issová, Karel Šíp, Naďa Konvalinková, Václav Postránecký, Milan Šteindler, Barbora Hrzánová, Sandra Pogodová, Michaela Maurerová, Michal Gulyáš, Dana Morávková, Jan Dolanský, Jaroslava Hanušová, Jiří Knot, Oskar Hák, Jan Antonín Duchoslav, Jakub Grafnetr, Filip Antonio, Karel Holas, Roman Štolpa, Michaela Flenerová ad.

Krátký obsah: Hlavní hrdinkou filmu je středoškolská profesorka, která řeší překerní situace v práci i doma, kde žije s bývalým manželem, úspěšným spisovatelem. Její život dále oživují ovdovělá sestra, syn i zamilovaná babička, ale zejména vztah s lékařem záchranné služby.

pondělí 12. 04. 2010 v 19:30

O rodičích a dětech (ČR, 2007, 107 min., titulky české / anglické)

Poeticko-dramatická komedie o konfrontaci tří generací. Film *O rodičích a dětech* vznikl podle stejnojmenné knihy Emila Hakla.

Režie: Vladimír Michálek

Hrají: David Novotný, Josef Somr, Luboš Kostelný, Zuzana Stivínová, Lenka Vlasáková, Jiří Lábus, Mariana Kroftová, Luboš Veselý, Vladimír Hauser, Marie Málková ad.

Krátký obsah: Snímek vypráví příběh otce a syna, kteří spolu jednou za měsíc prožijí den. V rozhovoru, který spolu vedou, se odкрývají nejenom citlivá místa jejich soužití, ale také absurdity totalitní společnosti.

Předběžné termíny promítání na velvyslanectví v roce 2010:

vždy druhé pondělí v měsíci, tj. 10. 5., 14. 6., 13. 9., 11. 10., 8. 11., 13. 12.

Začátek představení **vždy v 19:30, pouze v prosinci ještě v 17:00 pro děti.** Změna vyhrazena.

7. ledna před pětadesáti lety byl osvobozen koncentrační tábor Osvětim. Vzpomínkově jsme právě proto na obálku vybrali díla umělců vězňů v koncentračních táborech.

Na přední straně obálky: **Bohumil LONEK, *Kradný pohled***, koncentrační tábor Mauthausen 1944-1945, perokresba tuší, papír 15 × 9 cm, Památník Terezín

Bohumil Lonek (3. 6. 1903 Chrudim – 5. 6. 1998 Praha), malíř, grafik a ilustrátor, vytvořil v Mauthausenu od roku 1944 do konce války soubor perokreseb tuší a miniaturních akvarelových maleb existenciálního pohledu na člověka. Postavy umírajících i přeživších přitom transformoval v osamělé stíny, barevné masky a rozpíjející se úzkostné bytosti.

(pokr. na str. 9)

Valná hromada Kulturního klubu Čechů a Slováků v Rakousku

18. ledna 2010 zahájila v 19:30 předsedkyně Helena Baslerová v restauraci Böhmerwald, Argentinierstrasse 66 / Wiedner Gürtel 20, 1040 Wien, v předepsané lhůtě řádnou Valnou hromadu Kulturního klubu Čechů a Slováků v Rakousku, jež byla podle předpisu oznámena v odpovídající lhůtě v klubovém časopise. Předsedkyně přivítala přítomné a seznámila s denním pořadem, který byl schválen.

Informovala členy o klubových akcích uplynulých minulých dvou let, které se i přes skromné finanční podmínky podařilo realizovat. Poreferovala o činnostech výboru a redakce Klubu, které nebyly na stránkách časopisu uvedeny (jako např. aktivní účast na sympoziích, besedách, reprezentační a publikační činnost, divadelní spolupráce, práce v konzultativní radě českého Senátu a Českém poradním sboru). Uvedla jako novinku přílohu v časopise Klub – program Českého centra. Informovala o vyjádření uznání a díků MZV ČR výboru a redakci Klubu za jeho dobrou práci. Konstatovala, že se Klub stal uznávanou institucí, bohužel bez větších finančních prostředků. Upozornila přítomné na tíživou finanční situaci Kulturního klubu vzhledem ke stálému snižování dotací ze strany Spolkového kancléřství, který se řídí návrhem členů Menšinové rady v Českém poradním sboru. Uvedla, že výbor a redakce Klubu pracují s částkou, která by mu umožnila vydávat časopis desetkrát ročně, ale když dostanou částku o polovinu menší, a to v polovině roku, nemohou plán dodržet a jsou nuceny vydávat dvojčíslí, které je levnější než dvě samostatná čísla. Z úsporných důvodů také Klub tiskne černobílou obálku, křídový papír a barevné fotografie si již dlouho nemůže dovolit. Výbor také odmítl kontrolu jmen čtenářů Klubu členem Českého poradního sboru. Předsedkyně uvedla, že z právního hlediska není ani možné, aby kontrolu prováděl příslušník stejné národnostní menšiny. Uvedla, že si nedo-

vede přestavit, a to je i názor výboru, že by stejnou kontrolu požadoval např. deník *Presse u Standartu*. Informovala o profesionálním auditu Klubových financí za uvedené roky, také z hlediska projektové žádosti. Výsledné zprávy byly na chůzi přečteny.

Vzhledem k tomu, že Klub v klubových místnostech definitivně ztratil sociální místnost (WC), dává v Schlossergasse výpověď. Schůze a různá setkání Klubu se již delší dobu uskutečňují v restauraci Böhmerwald. Videotéka je již rok přestěhována u paní mag. Ivany Brožové (Prolingua, klub, školka, družina) v 3. obvodě. Výbor vyškrtl se seznamu čtenářů něco přes sto osob – neplatičů, patnáct čtenářů se přestěhovalo do ČR, také několik členů zemřelo, zato přišly nové přihlášky. Klubový fejetonista pan Lion je již několik měsíců nemocen. Redakce změnila distribuci, štítkuje a po okresech balí tiskárna, Richard Basler doprovází šoféra na centrální rozdělovací poštu. Poděkovala paní Foltinové a paní Štěrbové za jejich dosavadní nezištnou a obětavou práci s distribucí časopisu.

Následovala pokladní zpráva Mag. Pavlíný Boehmové, kterou v její nepřítomnosti přečetl Richard Basler. Revizorky shledaly účetnictví v pořádku a revizorka paní L. Líbalová dala návrh na zproštění výboru Klubu v minulém období, což bylo jednomyslně odhlasováno.

Po přečtení návrhu na složení nového výboru byly staronová předsedkyně a výbor jednomyslně zvoleni. Všichni navržení funkcionáři funkci přijali.

Přítomní, tak jako na minulé Valné hromadě, vyslovili důvěru výboru k opci, že v případě zdražení nákladů může být eventuálně v přiměřené míře zvýšen členský příspěvek či jenom výše ABO časopisu Kulturní klub. Výbor ujistil, že udělá vše, co je v jeho moci, a zvýšení v tomto roce neplánuje. Předsedkyně informovala o plánech Klubu na rok 2010, poté poděkovala všem, kteří Klubu pomáhají a Klub podporují, věrným členům a čtenářům a po krátké besedě Valnou hromadu v 21:30 ukončila.

PŘEHLED AKCÍ KULTURNÍHO KLUBU:

Časopis Kulturní klub

Novinka: příloha program Českého centra ve Vídni

Zhodnocení: Dostalo se nám velkého uznání ze stany ČR a odměnou je nám přidělení jednoho z nejvyšších finančních darů pro české spolky v zahraničí, který může MZV ČR v roce 2010 přidělit.

Rok 2008

14. ledna

FILM *Bílá paní* (ČSSR 1965, režisér Zdeněk Podskalský, scénář Otto Zelenka podle povídky Karla Michala *Jak Pupenec k štěstí přišel*)

24. ledna

SYMPOSIUM *Dialog - Zamrzlé jaro*

Diplomatická Akademie Vídeň. Bruno Aigner, Jiří Gruša a Pavel Kohout. Pořad byl natáčen rakouským rozhlasem.

11. února

FILM *Vratné lahve* (ČR 2007, 100 min., režie Jan Svěrák, námět a scénář Zdeněk Svěrák)

16. února

PŘÍHRANIČNÍ SPOLUPRÁCE: Koncert „Amarillis“ uspořádaný k počtě italského barokního stavitele Domenica Martinelliho (1650 Lucca – 11. 9. 1718, Lucca), Barbitenpatz, Vídeň

10. března

FILM *Fresh Film Fest Echos - Visegrad Caravan*, OF - Ozvěny z mezinárodního studentského filmového festivalu.

11. března

Prezentace (v německém jazyce) knížky *Böhmisches Wien. Von Lepschi bis Kolatsche*. Spolupráce a rešerše pro knihu *Böhmisches Wien* - Anni Brückl.

14. dubna

FILM: *ROMing* (ČR 2007, režie Jiří Vejdělek)

Květen

Uctění památky herce, kabaretiéra a písničkáře Karla Hašlera v rámci každoročního vzpomínkového aktu u příležitosti osvobození koncentračního tábora Mauthausen.

9.-12. května

SYMPOSIUM *Der Beitrag der Volksgruppen zum interkulturellen Dialog*, Neumarkt - Seminář národnostních menšin. Příspěvek: Přistěhovalecké vlny Čechů do Vídně a jejich dosah. Příspěvek byl publikován.

4. června

LITERÁRNÍ PÁSMO: *Ohlas roku 1968 v české a slovenské literatuře - 40. výročí událostí roku 1968 v Československu*. Společný program s SI, Slovenský inštitút, Vídeň.

9. června

FILM *Maharal. Tajemství talismanu* (ČR 2006, režie Pavel Jandourek)

8. září

FILM *Vratné lahve* (ČR 2007, režie Jan Svěrák)

13. října

FILM *Ozvěny festivalu Academia Film Olomouc 2008* (AFO 2008)

14.-25. října

VÝSTAVA *40 Jahre Rückblick 1968-2008 – Integration in der Emigration*. Gedenkveranstaltung mit zeitgenössischen tschechischen und slowakischen Künstlern in Österreich, Galerie Time, Vídeň

14. října

VERNISÁŽ – přítomno cca 400 návštěvníků.

Pořad byl natáčen rakouskou televizí.

22. října

SYMPOSIUM *Rok 1968 ve vzpomínkách československých emigrantů*. Diplomatická akademie, Vídeň

Dvoudenní návštěva senátní delegace a zplnomocněnce pro krajany ČR na pozvání Klubu

V rámci setkání i organizace schůzky s rakouskými vládními partnery pro národnostní menšiny.

24. října

LITERÁRNÍ PÁSMO *Ohlas roku 1968 v české, slovenské a rakouské literatuře*, Galerie Time, Vídeň

Světová premiéra povídky spisovatele českého původu Milana Ráčka.

Pořad byl natáčen rakouským rozhlasem.

10. listopadu

FILM Dokumentární filmy *Josef Bryks* (ČR 2006, režie: Jan Novák) a *Černí a černější* (ČR 2006, režie: Jan Novák)

18. listopadu

LITERÁRNÍ PÁSMO *Pavel Kohout čte česky: O ničem a o všem – Krátká čtení 1975-2008*, při příležitosti spisovatelových narozenin.

15. prosince

FILM *Strakonický dudák* (ČSSR, režie: Karel Steklý)

Rok 2009

12. ledna

FILM *Jak básníci neztrácejí naději* (ČR 2004, režie: Dušan Klein)

14. ledna

LITERÁRNÍ PÁSMO Slavnostní večer „*Glücklich heimatlos*“ / „*Šťastný bez domova*“

při příležitosti 70. narozenin básníka a spisovatele Jiřího Gruši, prezidenta mezinárodního PEN-Clubu, ředitele Diplomatické akademie ve Vídni. Spolupřátadlo ČC v místnostech Českého centra.

9. února

FILM *Pytláková schovanka aneb Šlechtný milionář* (ČR, 1949, režie: Martin Frič)

23. února

LITERÁRNÍ PÁSMO *Literární večer se Stanislavem Komárkem*. Lepší stránka toho, co nás děsí. Moderace: Alena Zemančíková, redaktorka Českého rozhlasu, stanice Vltava. Společně s Čc a s podporou Ministerstva kultury ČR.

11. března

VÝZNAMNÉ OSOBNOSTI: Veterinář, vědecký pracovník, dvorní rada, docent Jaromír Oulehla – bývalý ředitel Spanische Hofreitschule. Společný cyklus s Čc.

13. březen – 29. duben

VÝSTAVA fotografií – Protidrogová prevence: *Krásna drog*, autor: Jiří X. Doležal. Při příležitosti světového zasedání UNODC (Úřad pro drogy a kriminalitu při OSN) ve spolupráci s Nachtasylem.

13. března

VERNISÁŽ, místo konání: Tagasyl.

24. března

LITERÁRNÍ PÁSMO – Autorské čtení s Jaromírem Konečným. Společně s Čc a s podporou Ministerstva kultury ČR.

6. dubna

FILM *VISEGRAD CARAVAN* – krátké filmy ze studentského festivalu Fresh Film Fest – Karlovy Vary.

Květen

Uctění památky herce, kabaretiéra a písničkáře Karla Hašlera v rámci každoročního vzpomínkového aktu u příležitosti osvobození koncentračního tábora Mauthausen.

11. května

FILM *Taková normální rodinka* (ČR, 2008, režie: Patrik Hartl)

8. červen

FILM *Hledači pevného bodu* (ČR, 2001, režie: Pavel Koutecký)

14. září

FILM *Účastníci zájezdu* (ČR 2006, režie: Jiří Vejdělek)

25. září

LITERÁRNÍ PÁSMO: Třetí literární pořad v rámci Evropského dne jazyků – *Ohlas roku 1989 v české, slovenské a rakouské literatuře*

6. října

KULATÝ STŮL: *20 roků po sametové revoluci*. Diskutující: divadelník, autor, humorista Milan Lasica (SK) a spisovatel Jiří Stránský (CZ) s velvyslancem ČR v Rakousku Dr. Janem Koukalem. Společný cyklus s Čc a tento pořad také se SI.

12. října

FILM *Václav jeden průšvih za druhým* (ČR 2008, režie: Jiří Vejdělek)

15. října

KULATÝ STŮL: Diskutovali zpěvák folkových písní, autor a malíř Vlasta Třešňák s redaktorkou Alenou Zemančíkovou, redaktorkou Českého rozhlasu.

27. října

Fotografie k událostem roku 1989 – Bohdan Holomíček – *Fotografie včera a dnes*. Komentovaná diapojekce prominentního českého fotografa a disidenta.

9. listopadu

FILM *Kolja* (ČR 1996, režie: Jan Svěrák)

19. listopadu

KULATÝ STŮL: Diskutovali bývalý ministr Československé federativní republiky, politik, diplomat a novinář Luboš Dobrovský s žurnalistou Johnym Krčmářem žijícím ve Vídni (ČTK, Reuters), pořad moderovala Petra Krčmářová.

12. listopadu

SYMPOSIUM *Die „Wende“ vor zwanzig Jahren und die Volksgruppen / „Změna“ před dvaceti lety a národnostní menšiny*. Stará radnice / Altes Rathaus ve Wipplingerstrasse. Na přípravě symposia se za česko-vídeňskou stranu podílel Klub ve spolupráci s Wiener Arbeitsgemeinschaft für Volksgruppenfragen – Volksgruppeninstitut / Vídeňské pracovní sdružení pro národnostní otázky.

Klub prezentoval jako pamětníky této doby historičku dr. Janu Starek a Dipl. Ing. Tomislava Vašíčka. R. Basler, Klub, přečetl v nepřítomnosti českého historika dr. Broučka jeho příspěvek na téma *Domácí postoje k zahraničním Čechům v novodobých dějinách se zaměřením na rok 1989* a představil knihu *Domácí postoje k zahraničním Čechům v novodobých dějinách (1918-2008)* autorů Stanislava Broučka a Tomáše Grulichy, která byla prezentovaná v rámci zářijového semináře *Krajané a Česká republika* v pražském Senátu.

9. prosince

VÝZNAMNÉ OSOBNOSTI: Setkání dvou generací. Přední herečka vídeňského divadla Volkstheater Renata OLÁROVÁ, první a dlouholetá místopředsdkyně Klubu, v rozhovoru s českým kolegou a jejím filmovým symem z úspěšného filmu *Žižkovská romance*, hercem Hanušem BOREM.

14. prosince

FILM: *Pohádka Bajaja* (ČSSR, 1950, režie a scénář: Jiří Trnka)

U příležitosti 40. výročí úmrtí vynikajícího českého loutkaře, malíře, grafika, sochaře, ilustrátora a režiséra Jiřího Trnky.

VÝSTAVY:

do 26. 02. Uta LANGER: *Magische Landschaften*
Po – Pá 16:30-18:30
Atelier A Zum blauen Pfau am Spittelberg, 1070 Wien,
Kirchberggasse 17/II
Tel./fax: 522 51 89, mobil: 0664 1537758

26. 02. – 30. 04. *Formáty transformace 89-09*
Pořádá Dům umění města Brna – sedm různých umělec-
ko teoretických úvah kurátorů Michala Kolečka, Martiny
Pachmanové, Anetty Mony Chiso, Vladimíra Beskida, Kar-
la Čisaře, Marie Poláškové a Tomáše Pospiszyla o nové
české a slovenské identitě.
MUSA Wien

**27. 02. – 23. 04. Rostislav ČUŘÍK: *Nekonečno je / Zeit-
los Endlos***
26. 02. 18:00 Vernisáž
Nachtasyl, Stumpergasse 53, 1060 Wien

do 04. 03. *Nový (z)boží! – New G(o)ods!*
Prezentace vítězných návrhů Národní ceny za studentský
design 2009 / Czech National Award for Student Design.
České centrum, Herrengasse 17, 1010 Wien

04. 03. – 31. 03. Eva CAPKA KULAMARVA: *Indien*
03. 03. 19:00 Vernisáž
Po – Pá 16:30-18:30
Atelier A Zum blauen Pfau am Spittelberg, 1070 Wien,
Kirchberggasse 17/II
Tel./fax: 522 51 89, mobil: 0664 1537758

do 05. 03. Junge Kunst aus CEE – Anna HULAČOVÁ
Ausstellungszentrum im Ringturm, 1010 Wien, Schotten-
ring 30

do 07. 03. *Nová slovenská fotografie*
Kurátor: prof. dr. Václav MACEK, Ph.D.
Pořádá Slovenský inštitút.
Anzenberger Gallery, Zeilhofergasse 7, 1050 Wien

10. 03. – 06. 05. Jiří GRYGAR
09. 03. 18:00 Vernisáž
Plakáty významného českého malíře a grafika, kurátor:
Dušan Brozman.
České centrum, Herrengasse 17, 1010 Wien

do 15. 03. fotovystava – Tomáš DITTRICH: *Stadt*
AAKH, Spitalgasse 2-4 / Hof 3 gegenüber Narrenturm, In-
stitut f. Slavistik, 1090 Wien

**do 16. 03. Juraj BARTOŠ: *Výběr z prezentace slovenské
Národní galerie***
Fotovystava, kurátor: Aurel Hrabušický
Slovenský inštitút, Wipplingerstr. 24-26, 1010 Wien

22. 03. – 04. 04. *New Face of Prague*
Hauptgebäude der TU Wien, Prechtlsaal, Karlsplatz 13,
1040 Wien

**do 31. 03. *Grenzgeschichten. Fall des Eisernen Vor-
hangs***

Kuratorin: Mag. Regina Wonisch
Mo., Do., Fr. 10:00-18:00, So. 13:00-19:00
Forschungszentrum für historische Minderheiten, Kohl-
gasse 27-29, Wien 1050

JEDNOTLIVÉ AKCE:

24. 02. přednáška *Bartolomějská noc na Slovensku*
Přednáší Ing. Marián GULA z Ústavu paměti národa.
Slovenský inštitút, Wipplingerstr. 24-26, 1010 Wien

**25. 02. 19:00 zdravotní přednáška – dr. Antónia JAN-
ČUŠKOVÁ: *Osteoporóza***
Rakúsko-slovenský kultúrny spolok, Otto-Bauer-Gasse
23/11, 1060 Wien

27. 02. Reprezenační maturitní ples
Pořádají Školský spolek Komenský a MR.
Austria Trend Parkhotel, Schönbrunn, Wien XIII

07. 03. 10:00 Turnaj ve stolním tenisu
Pořádá Sokolská župa rakouská.
Sokolovna Steinergergasse 7, 1170 Wien

06. 03. 17:00 přednáška *TGM v boji o „Rukopisy“*
Pořádají Akademický spolek a České srdce.
Slovanská beseda, Drachengasse 3, Wien 1

**08. 03. 19:30 film *Líbáš jako Bůh* (ČR 2008, 110 min., ti-
tulky české / anglické)**
Romantická filmová komedie, režie Marie Poledňáková.
Pořádají KK / ČCV / ZÚ.
Velvyslanectví ČR, Penzingerstr. 11-13, 1140 Wien

**11. 03. 19:00 húslový koncert – Jela ŠPITKOVÁ (husle),
Sylvia Čapová-Vizváry (klavír)**
T. Vitali, G. F. Händel, J. Haydn, P. de Sarasate
Rakúsko-slovenský kultúrny spolok, Otto-Bauer-Gasse
23/11, 1060 Wien

11.–17. 03. *Literatur für junge LeserInnen*
Prezentace českých filmů a divadla v rámci největšího lite-
rárního festivalu pro děti a mládež v Rakousku.
Palais Auersperg

12. 03. 19:30 koncert – Emerson String Quartet
Antonín Dvořák: *Zypressen*, Leoš Janáček ad.
Mozart-Saal, Lothringerstr. 20, 1030 Wien, www.konzert-
haus.at

**12. 03. 21.00 koncert – Závaš, Pepa Klíč a Frank Hasel-
steiner**
Nachtasyl, Stumpergasse 53, 1060 Wien

13. 03. 17:00 divadelní představení – *Cikánský baron*
Divadelní spolek bratří Mrštíků Bolehradice a Cimbálová
muzika Primáš
Divadelní sál české školy, Sebastianplatz 3, 1030 Wien

13. 03. 19:30 koncert – Emerson String Quartet
Antonín Dvořák, Leoš Janáček
Mozart-Saal, Lothringerstr. 20, 1030 Wien, www.konzert-
haus.at

14. 03. 17:00-21:00 Čaj o páté
Velká klubovna české školy, Sebastianplatz 3, 1030 Wien

15. 03. 18:30 prezentace knihy Carl Michael BELCREDI:
Jaro Wolkenkratzer / Jaro mrakobijec
Akademie der Wissenschaften, Theatersaal, Sonnefeld-
gasse 18, 1010 Wien

16. 03. 12:30 30 min. Live Musik: Patrik ŽIGMUND
(housle) a jeho přátelé
Slovenský inštitút, Wipplingerstr. 24-26, 1010 Wien

17. 03. 18:00 Setkání s významnými vídeňskými Čechy:
Karel KOLAŘÍK
Moderuje Nora Dolanská.
České centrum, Herrengasse 17, 1010 Wien

17. 03. 18:00 dokumentární film *Viedeň – Pressburg /
nahe Osten* (22 min., slovenské titulky)
Režie: Klemens THALER a Georg WINKLER, na závěr dis-
kuse s Michalem HVORECKÝM a autory filmu.
Slovenský inštitút, Wipplingerstr. 24-26, 1010 Wien

23. 03. 19:00 koncert – J. S. BACH: *Matthäuspasion*
Hana BLAŽÍKOVÁ (soprán), diriguje Philippe HERRE-
WEGHE.
Großer-Saal, Lothringerstr. 20, 1030 Wien, www.konzert-
haus.at

25. 03. 19:30 koncert – G. MAHLER: *Symphonie Nr. 8*
Slovenský filharmonický sbor, diriguje Bertrand de BILLY.
Großer-Saal, Lothringerstr. 20, 1030 Wien, www.konzert-
haus.at

25. 03. 12:00 tisková konference k 20. výročí Středo-
evropského hudebního festivalu
Festival začíná 16. dubna v Žilině. Vystoupí Adam SEDLIC-
KÝ (klavír), Radoslav HUBA (violoncello) – J. S. Bach,
F. Chopin, J. Haydn. Jako host Mag. Oľga SMETANOVÁ,
ředitelka Hudebního centra v Bratislavě.
Slovenský inštitút, Wipplingerstr. 24-26, 1010 Wien

25. 03. 19:00 přednáška – Ing. Ingrid ŽALNEVA: *Slo-
venské kraslice*
Rakúsko-slovenský kultúrny spolok, Otto-Bauer-Gasse
23/11, 1060 Wien

27. 03. 19:30 koncert – G. MAHLER: *Symphonie Nr. 8*
Slovenský filharmonický sbor, diriguje Bertrand de BILLY.
Großer-Saal, Lothringerstr. 20, 1030 Wien, www.konzert-
haus.at

11. 04. 15:00 Valná hromada Sokolské jednoty III/XI
Slovanská beseda, Drachengasse 3, 1010 Wien

12. 04. 19:30 *O rodičích a dětech* (ČR 2007, 107 min., ti-
tulky české / anglické)
Poeticko-dramatická komedie o konfrontaci tří generací,
režie: Vladimír Michálek. Pořádají KK / ČCV / ZÚ.
Velvyslanectví ČR, Penzingerstr. 11-13, 1140 Wien

Z filmu *O rodičích a dětech*

Podrobnosti a další programy a akce naleznete v oddílech:
*Sokol & sport, Z české a slovenské Vídně a okolí a Ozná-
mení.*

ČESKÉ CENTRUM:

www.tschechischeszentrum.at

e-mail: ccwien@czech.cz

Herrengasse 17, 1010 Wien, tel.: 535 23 60

RAKÚSKO-SLOVENSKÝ KULTÚRNY SPOLOK

www.slovaci.at

e-mail: rsks@slovaci.at

Otto-Bauer-Gasse 23/11, 1060 Wien

tel.: 596 13 15, fax: 595 57 99

SLOVENSKÝ INŠTITÚT

www.sivieden.mfa.sk

e-mail: siwien@gmx.at

Wipplingerstr. 24-26, 1010 Wien, tel.: 535 40 57

SLOVENSKÝ ŠKOLSKÝ SPOLOK SOVA

www.slovaci.at/sova

e-mail: sova@slovaci.at

Otto-Bauer-Gasse 23/11, 1060 Wien

tel.: 596 13 15, fax: 595 57 99

DIVADLO BRETT

www.theaterbrett.at

e-mail: theaterbrett@eUNET.at

út – so, 20:00, Münzwardeingasse 2, 1060 Wien

tel.: 587 06 63, fax: 586 91 55

Další důležité adresy a kontakty viz v oddílu *Inzerce*.

*Redakce upozorňuje, že neodpovídá za změny termínů pořadů jiných or-
ganizací a institucí a zároveň za neúplnost kalendária. Změna programu
vyhrazena. – Články podepsané autory nebo opatřené značkou nemusejí
být vždy shodné s názorem redakce. Redakce neodpovídá za obsah čte-
nářských dopisů. Nevyžádané rukopisy a fotografie se nevracejí. Redak-
ce si vyhrazuje právo krátiť a upravovat zasláné články po stránce gra-
matické i stylistické.*

Poštovní adresa: 1030 Wien, Hagenmüllergasse 31

Tel.: +43 (0664) 406 55 41
www.sweb.cz/farnost.viden

Fax: +43 (01) 711 84 112
www.rozhledy.at

POŘAD PRAVIDELNÝCH BOHOSLUŽEB:

CHRÁM Panny Marie na Nábřeží, Salvatorgasse 12, Wien 1:

mše svatá každou neděli a svátek v **08:30**

KOSTEL Nejsvětějšího Vykupitele, Rennweg 63, Wien 3:

mše svatá každou neděli a svátek v **10:00**

KOSTEL Don Bosco, Hagenmüllergasse 31, Wien 3, SALESIANUM:

mládežnická mše svatá druhou neděli v měsíci v **11:00**

KAPLE Panny Marie Pomocnice, St.-Veit-Gasse 25, Wien 13:

mše svatá třetí sobotu v měsíci v **18:00**

KALENDÁŘ AKCÍ

- So 27. 02.** **REPREZENTAČNÍ A MATURITNÍ PLES** v Parkhotelu Schönbrunn, Hietzinger Hauptstrasse 10-14, Wien 13. – Otevření sálu ve 20:00, zahájení plesu ve 21:00.
- Ne 14. 03.** **Čtvrtá neděle postní – svátek sv. Klementa M. Hofbauera: dětská mše svatá v kapli SALESIANUM**, Hagenmüllergasse 31, Wien 3, v **11:00**.
- So 21. 03.** **DON BOSCO-HAUS: mše svatá v 18:30** v St. Veit-Gasse 25, Wien 13.

VELIKONOCE

- Ne 28. 03.** **Květná neděle** v kapli SALESIANUM: mše svatá v **11:00**, Hagenmüllergasse 31. – Svěcení ratolestí a průvod – vyprávění o Kristově umučení: pašije.
- Čt 01. 04.** **Zelený čtvrtek** v DON BOSCO HAUS, St. Veit-Gasse 25, Wien 13, v **19:00**. – Mše na památku Večeře Páně – obřad mytí nohou.
- Pá 02. 04.** **Velký pátek** v DON BOSCO HAUS, St. Veit-Gasse 25, Wien 13, v **19:00**. – Památka umučení Páně – čtené pašije – velké přímluvy – uctívání kříže.
- So 03. 04.** **Bílá sobota** v DON BOSCO HAUS, St. Veit-Gasse 25, Wien 13, v **19:00**. – Velikonoční vigilie – požehnání ohně – „Exultet“ – křestní vyznání – agapé.
- Ne 04. 04.** **Neděle Zmrtvýchvstání Páně** v českém kostele Nejsvětějšího Vykupitele, Rennweg 63, Wien 3, v **10:00**.

Na zadní straně obálky:

Milada MAREŠOVÁ, Ženy obcházející dvůr, káznice Waldheim 1942-1945, perokresba tuší, barevné tužky, papír, 13 × 17 cm, Památník Terezín

Milada Marešová (16. 11. 1901 Praha – 19. 2. 1987 Praha), česká malířka a ilustrátorka. Narodila se do rodiny profesora Františka Mareše, fyziologa a filozofa. Studovala nejprve na Uměleckoprůmyslové škole, pak u Vojtěcha Hynaise na Akademii výtvarných umění (od roku 1919). V rámci studií se dostala do Berlína a Paříže, kde v roce 1923 studovala u českého výtvarníka Františka Kupky. První samostatnou výstavu měla v Topičově salonu v Praze v roce 1925, do uměleckého světa ale výrazně vstoupila až výstavou v Aventinské mansardě (1930). Ilustrovala mnoho knih, bibliofilů a časopisů (*Lidové noviny*, *Prager Presse*, *České slovo*, *Pestrý týden*, *Ženský svět*). Počátkem dvacátých let vytvořila rozsáhlý soubor ručně malovaných diapositivů pohádkových příběhů pro tzv. „domácí biograf“. Za spolupráci s ilegálním časopisem *V boj* Vojtěcha Preissiga byla v roce 1940 zatčena a odsouzena k dvanácti letům vězení. V době svého věznění od roku 1942 v káznici ve Waldheimu dokumentovala v černé tuši a kolorovaných perokresbách podobu cel a žen v nich. Po válce vstoupila do KSČ, v roce 1969 z ní vystoupila na protest proti vstupu vojsk Varšavské smlouvy do ČSSR. Po skončení druhé světové války pracovala především v oboru dětské ilustrace. Malovat znovu začala na počátku šedesátých let po návratu z cesty do Číny. Poslední obrazy nakreslila v roce 1983, ke konci života jí bránila v práci Alzheimerova nemoc.

Leo HAAS, V márnici, ghetto Terezín 10. 5. 1943, lavírovaná perokresba tuší, papír, 34 × 50 cm, Památník Terezín

Leo Haas (1901-1983) za studií v Karlsruhe a v Berlíně ve dvacátých letech prošel školením německého expresionismu. Po pobytu ve Francii a po kreslířské práci pro vídeňské noviny a časopisy se usadil jako portrétista v rodné Opavě. Již v říjnu 1939 byl spolu s ostravskými Židy deportován do koncentračního tábora v Nisku u Lublinu, v roce 1942 do Terezína a dále do Osvětimi, kde mu život zachránilo právě jeho kreslířské umění. V listopadu 1944 byl odtud převezen do Sachsenhausenu, kde pracoval v padělatelském komandu. Do Mauthausenu se dostal v únoru 1945, kde se dožil osvobození. V roce 1955 se Haas přestěhoval do východního Berlína. Pracoval jako karikaturista časopisu *Eulenspiegel*, pro společnost DEFA a pro východoněmeckou televizi. Své práce vystavoval ve východním Německu, v západní Evropě (Francie, Itálie, Rakousko), v Izraeli, Číně a USA.

Tschechische Gemeinde in der Erzdiözese Wien / Česká duchovní služba – oblast Vídeň

Velehrad na Moravě

Svatí Cyril (Konstantin) a Metoděj žili v 9. století. Velkomoravský kníže Rastislav požádal byzantského císaře Michala III., aby mu poslal církevní učitele, kteří by ovládali slovanský jazyk. Michal vyslal misionáře Cyrila a Metoděje. Bratři pocházející ze Soluně ovládali jihoslovanský dialekt, jímž se v okolí Soluně mluvilo. Cyril a Metoděj vytvořili abecedu pro překlad bible do staroslověnštiny, takže se tento jazyk, kterým se dosud jen mluvilo, rázem octl mezi třemi jazyky, které byly považovány za posvátné (hebrejšтина, latina a řečtina). Staroslověnská bohoslužba byla schválena papežem, ale Cyril v Římě onemocněl a ve věku 42 let tam zemřel. Metoděj zemřel na Moravě v roce 885. Oba jsou patrony Evropy a všech slovanských národů.

Velmi dobře navštívená vánoční bohoslužba v českém kostele na Rennwegu v neděli 25. prosince v 10 hodin ukončila tradičně zpívanými koledami menšinový rok 2009. Hlavním celebrantem byl P. Viliam Vala, rektor českého kostela, koncelebroval P. Jan Horák, duchovní správce české farnosti ve Vídni. Zpěv dirigovala paní učitelka Pavla Carmignato. Na varhany hrál pan MUDr. Alfred Klein-Watrycz. Potěšující je na tom, že se křesťanské tradice předávají z generace na generaci, v tomto případě již na třetí, čtvrtou a další. Zpěv byl letos také natočen pro farní archiv.

10. ledna jsme slavili neděli Křtu Páně a zároveň svátek Tří králů v 11 hodin v SALESIANU v Hagenmüllergasse 31. Tří králové je lidovým označením pro mudrce, kteří podle novozákonních evangelií navštívili krátce po narození Ježíše v Betlémě a přinesli mu zlato, kadidlo a myrhu. Touto nedělí doba vánoční vyvrcholila a skončila. Podle církevního kalendáře začalo krátké mezidobí, které vystřídá doba postní Popeleční středou 17. února. Doba postní je přípravou na dobu velikonoční – největší křesťanské svátky. Svátky umučení, smrti na kříži a vzkříšení Ježíše Krista.

Tschechischsprechende Don Bosco-Familie / Salesiáni Dona Boska ve Vídni a v Linci

Pavla Pečínková: Josef Čapek – Grafika

Čapkova výstava na Hradě skončila jako nejnavštěvovanější výstava roku 2009. Stejná autorka, historička umění Pavla Pečínková, realizovala další významný projekt – reprezentativní publikaci zaměřenou na Čapkovo grafické dílo. Zabývá se kontextem a vývojem Čapkovy grafické práce, zahrnuje i zásadní dobové texty, kterých se jeho grafiky týkají. Jde o přehledně sestavený systematický katalog, který o každém listu pečlivě referuje. Za zmínku stojí také výběrná grafická úprava Alana Záruby.

Vydala Galerie Zdeněk Sklenář.

Václav Gatarik: Proměna

Výtvarník Václav Gatarik se rozhodl komiksově zpracovat nejslavnější povídku Franze Kafky, přičemž přesně vyvážil pietu k originálu i vlastní autorské pojetí. Příběh Gregora Samsy, který se promění v ohromného brouka a své rodině tím nadělá spoustu trápení, sleduje kompletní děj povídky až do smutně optimistického závěru.

Vydalo nakladatelství Garamond, 108 stran.

Vzor rakouských muzeí

V Českém muzeu výtvarného umění, které je organizací Středočeského kraje, došlo v uplynulém období k pronikavým změnám souvisejícím zejména s překvapivou výměnou politické garnitury ve vedení kraje. Nový sociálnědemokratický hejtman David Rath rozhodl centrum galerie přenést ze středu Prahy do Kutné Hory a došlo i k výměně vedení a k přejmenování instituce na Galerii Středočeského kraje. Původně měl být objekt v pražském centru v Husově ulici, kde dosud galerie sídlila a konala své výstavy, využít pro jiné účely, ale zdá se, že zde i nadále budou probíhat výstavy především komornějšího rozměru. Hlavní expozice by měla být vybudována v impozantní barokní Jezuitské koleji v Kutné Hoře v blízkosti kutnohorské dominanty – gotického chrámu svaté Barbory. Nový ředitel Galerie Středočeského kraje Jan Třeštík chce podle svých slov hledat inspiraci pro vedení instituce v německých a rakouských galeriích a muzeích střední velikosti jako například v Grazu (Štýrském Hradci) nebo v Brémách. Velmi ho přitahuje jejich profesionální přístup k návštěvníkovi i schopnost vypracovat kvalitní koncepci a program výstav. V Galerii Středočeského kraje by mělo být prezentováno hlavně moderní a současné umění, ale novým a neotřelým způsobem. Například úvodní výstava o klasikovi českého kubismu (a předtím expresionismu) Emilu Fillovi v Kutné Hoře se údajně zaměří zejména na představení jeho myšlenkového světa. Výraznou úlohu by měly také hrát různé autorské výstavy. V Kutné Hoře se ale počítá i s historickou expozicí, kterou obohatí skutečný skvost – koncem loňského roku totiž Středočeský kraj vydražil v londýnské aukční síni Sotheby's velkou iluminaci z konce 15. století vzniklou v okruhu pražského Mistra Matouše, která ukazuje proces dolování a zpracování stříbra v Kutné Hoře. Iluminace, po-

važovaná za jednu z nejvýznamnějších prací tohoto typu na sever od Alp, byla až do roku 1920 v soukromé vídeňské sbírce, ale poté se na dlouhá desetiletí ztratila. Kraj za ni zaplatil vysokou sumu přes 615 000 liber, což vyvolalo kritiku opozice, kterou ovšem hejtman Rath jednoznačně odmítl. Iluminace už byla v Kutné Hoře představena na jeden jediný den 27. prosince minulého roku a hned putovala do restaurátorských dílen Národní knihovny. Originál bude vystavován patrně jen vzácně a v stálé expozici bude trvale pouze faksimile, ale i tak se jedná o mimořádně cenný přírůstek a velmi vhodný dárek do začátku provozu Galerie Středočeského kraje v Kutné Hoře. V každém případě otevření expozice v Jezuitské koleji dále zvýší atraktivnost tohoto středočeského města, které přitahuje již nyní řadu turistů svými cennými historickými památkami. Nedávno byl zde přitom zpřístupněn i interiér klášterního kostela v Kutné Hoře-Sedlci, vrcholného díla tzv. barokní gotiky od Jana Blažeje Santiniho. Pokud jste tedy měli pocit, že do Kutné Hory nemusíte jezdit, protože jste tam před desítkami let byli na školním výletě, mýlíte se – nabídka památek se výrazně rozšířila a stojí jistě za výpravu s celou rodinou.

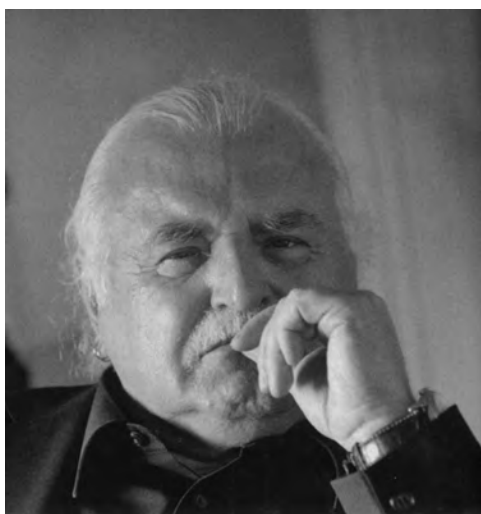
(MaFr)

Výstava Po sametu

Expozice současného českého vizuálního umění *Po sametu*, otevřená 17. listopadu 2009 v prostorách Galerie hlavního města Prahy v Domě U Zlatého prstenu, zahrnuje 65 generačně vzdálených umělců. Kurátoři výstavy Sandra Baborovská a Karel Srp si všímali paralel a společných tvůrčích východisek, které vznikají mezi tvorbou autorů nejmladší generace s autory generačně staršími, ačkoli se třeba jen „k podobnému nebo spíš blízkému“ užívá jiných médií. Expozici rozdělili na čtrnáct částí, do každé z nich zařadili hned několik autorů napříč generacemi. Jsou tu malby, objekty, videa, fotografie, kresby, instalace, některé objekty jsou i interaktivní. Kromě autorů, kteří si během dvaceti let svobody již založili vlastní „školy“, a jejich asistentů (prof. Jiří Sopko, prof. Jitka Svobodová, doc. Jiří David, doc. Stanislav Diviš, doc. Vladimír Skrepl, KW, Jiří Kovanda, Jiří Petrbock) představuje i některé osobnosti výtvarného světa, dnes legendy českého umění 20. století, jejichž práce sahá hluboko před rok 1989 (Zdeněk Sýkora, Květa a Jitka Válavy, Karel Malich, Stanislav Kolíbal, Adriana Šimotová, Milan Grygar, Hugo Demartini). Název výstavy sice odkazuje k významnému politickému zlomu, který se odehrál před dvaceti lety, avšak její pojetí odráží zejména proměnlivou přítomnost. Nejde o historickou retrospektivu provedenou s vědeckým ohledem, ale o osobní stanovisko. Jádro expozice *Po sametu* tvoří sbírkové fondy GHMP, podstatnou část výstavy představují díla zapůjčená ze soukromých sbírek a galerií. Někteří umělci vytvořili či vybrali svá díla přímo na míru prostoru Domu U Zlatého prstenu. Externí instalace *Denní světlo*, světlo Dominika Langa a Marka Meduny, vznikla jako oživení Domu U Zlatého prstenu. KW se s razancí sobě vlastní zhostil komplikované stěny ve třetím patře, David

Böhm a Jiří Franta pokryli kresbami točité schodiště, Jakub Nepraš, Jan Šerých, Tomáš Vaněk a Zbyněk Baladrán nové expozici přizpůsobili svá díla. Návštěvník, procházející čtyřmi podlažními této expozice Galerie hlavního města Prahy, do které byl zároveň včleněn volný cyklus nejmladšího umění, nazvaný *Start up* (probíhá od dubna 2009), má jedinečnou možnost konfrontovat mezi sebou různá média (kromě závěsných obrazů, kreseb, fotografií i videoprojekce a instalace) používaná umělci, kteří na sebe vzájemně navazovali a reagovali. Generační konfrontace umožňuje experimentovat s vizuálním uměním, aktualizovat starší díla pomocí současnějších, či nacházet přímé kontrasty a posuny v odlišných tvůrčích přístupech.

Milan Knížák zůstává

Generální ředitel Národní galerie, bývalý rektor Akademie výtvarného umění a respektovaný umělec Milan Knížák, zdárně prošel ministerskou prověrkou, dostal i finanční odměnu a s ministrem kultury Václavem Riedelbauchem

se dohodli, že k jeho odchodu dojde pravděpodobně na konci roku 2011. Milanu Knížákovi připadá tento termín optimální, letos mu bude sedmdesát let a v čele galerie stojí déle než jednu dekádu. Své působení vidí jako poměrně úspěšné.

JUBILEUM

Zdeněk Sýkora je významný český malíř a grafik, jehož práce jsou zastoupeny v mnoha významných sbírkách moderního světového umění. Patří ke světovým průkopníkům počítačového umění, které mělo v jeho počátcích mnoho odpůrců odmítajících spojení malby a počítače – nejen kvůli pochybnostem, že počítač by mohl vytlačit z malby veškerou citovost. Pro Sýkoru však využití umělé inteligence bylo příležitostí, jak lépe prozkoumat kombinatorické možnosti vzájemných poloh několika základních geometrických tvarů. Mohlo by se zdát, že na takovém konceptu Sýkorovy práce bychom stěželi hledali něco emocionálně podloženého, což je ovšem omyl. Do Sýkorových obrazů se promítá svět v neustálém pohybu i snaha pochopit jeho zákonitosti.

Sýkora se narodil se 3. února 1920 v Lounech, kde dosud žije. Nejprve zde vystudoval gymnázium, za války po uzavření vysokých škol v roce 1939 pracoval na železnici. Následně v roce 1940 začal malovat. Po válce studoval výtvarnou výchovu a deskriptivní geometrii na Univerzitě Karlově v Praze, kde začal roku 1947 vyučovat a v roce 1966 se stal docentem malby. V letech 1967-1969 se Sýkora také realizuje v architektuře. Od roku 1985 spolupracuje ve své tvorbě s manželkou. V roce 2003 mu francouzský ministr kultury udělil titul rytíře Řádu umění a literatury.

Je členem tvůrčí skupiny Křížovatka, jenž byla založena na podzim roku 1963 v Praze. Je čestným občanem města Loun.

VZPOMÍNKA

Štěpán Zavřel, malíř a ilustrátor

V českém tisku vyšlo již mnoho článků, které se zabývají emigrací jako následkem srpnové okupace 1968 a aktuálně též 20. výročí tzv. „sametové revoluce“. Velký počet potenciálních umělců, vědců a jiných významných osobností odešel ze své vlasti, protože těmto lidem nebylo dovoleno vykonávat svou práci anebo se oni sami nemohli smířit s omezeními, která jim diktoval komunistický režim. Svým odchodem tak navždy ochudili československý stát.

Letos tomu bylo deset let, co v italském Rugolu, nedaleko Vittoria Veneta, zemřel český malíř Štěpán Zavřel. Když dnes v Itálii vyslovíte toto jméno v okruhu lidí, kteří se zabývají uměním, každý s povděkem a uznáním vzpomene, jaký to byl velký umělec. V Rugolu je po něm pojmenováno jedno malé náměstí a jeho dům, plný nádherných fresek a obloek, které si tam ve volných chvílích pro sebe v průběhu

svého života vytvořil, slouží dnes jako muzeum. Mnohé fasády domů, hlavně budova obecního úřadu v Sarmede, jakož i domy sousedních vesnic a veřejně přístupné prostory mnoha restaurací jsou vyzdobeny jeho malbami, které dnes chrání památkový úřad. Všechny tyto malby jsou však jen jakoby vedlejším produktem. Jeho hlavní činností byly ilustrace dětských knih – pohádek. Tyto knihy vyšly nejen v italštině a všech západoevropských jazycích, ale celkově v sedmašedesáti jazycích exotických, malých a vzdálených zemí! Autorem mnoha textů byl úspěšný švýcarský spisovatel Max Bolliger. Jeho jméno je dnes již pojmem pro všechny ty, kteří se zajímají o dětskou literaturu. Štěpán Zavřel však nejenže ilustroval, před sedmadvaceti lety inicioval i první mezinárodní výstavu obrazů pro děti a mládež v Sarmede. Letos byla výstava zahájena 17. října 2009. Slavnostní atmosféra, velká mezinárodní účast malířů a ilustrátorů, promluvy několika řečníků – sponzorů, ale

i starostů okolních měst, dokonce i politiků italské vlády, stejně jako přítomnost šéfů několika nakladatelství dokazovala, že se jedná o mimořádnou událost. Velice trefně to ve své řeči vystihl španělský ilustrátor Emilio Urberuaga, pod jehož patronátem se letošní výstava konala: „Musíme být vděční Štěpánovi za to, že s tou myšlenkou přišel. Vždy, když sem přijedu, se mi živě vybaví všechna setkání s ním, vidím ho zde pořád, na každém rohu vašeho městečka, jakoby od nás ani neodešel, ale jen se někde skrývá a zase se z ničeho nic objeví...“

Kdo byl tento Štěpán Zavřel? Jak to, že nynější česká společnost doposud o něm nic neví? V Itálii právě vychází druhá obsáhlá biografie od autorky první doktorské práce, paní dr. Mariny Tonzig. Setkali jsme se s ní na výstavě a sdělila nám, že část jejího textu vyšla v listopadovém vydání kulturního časopisu *Souvislosti* v Praze.

Štěpán Zavřel se narodil v roce 1932. Vystudoval FAMU v Praze, obor kreslený film pod vedením Jiřího Trnky. Když mu bylo šestadvacet let, pocítil touhu věnovat se svým malířským vizím v zemi, která by se dnes dala považovat za kolébku umění – v Itálii. Jediné možné řešení v té době hlubokého stalinistického komunismu nabízel pouze emigrace. Po dobrodružném a riskantním, životu nebezpečném útěku přes Albánii se dostal do Itálie. Studoval v Římě na Akademii krásného umění obor malířství, začátky byly nesmírně tvrdé: doslova živořil a hladověl, neměl kde bydlet. Na ubytování si musel vydělávat svými obrázky, bydlel na okraji města. Protože neměl často ani na jídlo, chodil v poledne do jednoho ženského kláštera, kde vydávaly sestry v poledne skromné jídlo bezdomovcům. Jak se Štěpán později s humorem svěřil, jídlo bylo tak skromné, že než přišel pěšky domů na konec města, protože neměl na autobus, všechny kalorie, které jídlem do sebe dostal, byly pryč... Později studoval v Mnichově na Umělecké Akademii obor jevištní obraz. Krátce na to mu bylo nabídnuto místo uměleckého ředitele u Richarda Williamse v Londýně v největším trikovém filmovém studiu Západní Evropy. Když vydělal první peníze a jeho obrazy se začaly prodávat, na rady známých se dověděl o podhorské oblasti Vittoria Veneta a o chudé vesničce Rugolo, ve které jsou prý na prodej levné staré usedlosti. Vydal se tam, kraj si zamiloval a koupil jeden starý, rozpadlý dům i s malým pozemkem na malebném místě, s bujnou vegetací začínajícího horského masivu, odkud je nádherný pohled do benátské rovinaté krajiny. Jižní část tohoto podhůří má příjemné teplé podnebí umožňující pěstování ovoce a zeleniny, typické pro středozemní oblast. Za vrcholy hor začíná již úplně jiná, mnohem chladnější krajina – lyžařská oblast kolem Cortiny d'Ampezzo, jižní Tyrolsko se sněhobílými vrcholky Alp.

Když Štěpán do Rugola přišel, byla to zapadlá vesnice, ve které se sedláci věnovali chovu dobytka, výrobě sýrů a vinařství. Tehdy bylo Rugolo koncem světa a zapadákovem, kde *lišky dávají dobrou noc*. Štěpán přišel do této oblasti jako úplně jiný, cizí „prvek“. Lidé si o něm zcela jistě povídali a kroutili hlavou, co tam ten člověk chce. Dnes je tato oblast vyhledávaná turisty nejen pro její trvalou geograficko-kulinářskou svéráznost, hlavně však kvůli tomu, co tam Štěpán po sobě zanechal.

Jeho obrazy se líbily stále víc a více, začínaly přicházet první větší objednávky, nabídky, výstavy, cesty do zahrani-

čí, první publikace a první fanoušci, obdivovatelé a zájemci nejen o jeho obrazy, ale i o kontakty s ním. Štěpán byl ještě mladý, měl velký smysl pro humor, nadprůměrnou inteligenci a byl skvělým kumpánem, navíc ovládající deset cizích jazyků. Mezi místním obyvatelstvem se mu nikdo nevyrovnal, stal se rychle centrem pozornosti. O jeho díla a kontakt s ním začali brzy projevovat zájem osobnosti tehdejšího malířského světa. Když v roce 1968, tedy v době po ruské okupaci, začaly utíkat tisíce lidí na Západ a mnozí z nich Štěpána někde náhodou potkali, byl to již slavný umělec. Češství nikdy neskrýval, setkávání s emigranty se stalo jednou z jeho priorit. Kolik lidí jen inspiroval, motivoval a nadchl tím, co jako emigrant sám zažil a udělal! Do ciziny přišel sám, bez peněz, přátel, kontaktů, bez ničeho. Začínal od totální nuly, jen s tím potenciálem, který měl v sobě – a deset let po své emigraci byl z něho bohém, slavný umělec, především však Čech s nesmírně štedrým, vstřícným a moudrým srdcem. Jeho dům se brzy stal otevřeným domem, místem setkání stovek, ba tisíců lidí. To malé, klidné, do té doby neznámé Rugolo se najednou stalo křižovatkou a cílem pro lidi hledající uznání, pochopení a životní směr. Nezapomenutelné pro všechny, kdo jeho domem prošli, byly nekonečně dlouhé večery. Lidé přicházeli, celé dny a noci se diskutovalo, slavilo, zpívalo. Štěpán, jelikož to byl člověk s vnímavým citem a jemnou duší, brzy vycítil, že pro jednoduché vesničany z Rugola, zvyklé na tvrdou manuální práci, může být tento, na tehdejší dobu nezvykle silný turistický ruch, příliš velkým soustem. K jeho domu se muselo projíždět přes soukromé pozemky sousedů. Možná to byl důvod, proč se již tehdy začal věnovat malování fresek na fasády domů, ale i uvnitř místních restaurací, aby se lidem odvděčil. Italové mají veliký smysl pro umění a dnes jsou na tato díla pyšní.

V závěrečné části 27. publikace *Le immagini della fantasia (Obrazy fantazie)*, která vyšla jako souhrn všech děl a autorů vystavujících letos v Sarmede, je věnován text i fotografie zakladateli Štěpánu Zavřelovi. V italském i anglickém textu o něm kromě jiného stojí: „Štěpán Zavřel byl jedním z nejvýznamnějších evropských malířů v dané oblasti druhé poloviny 20. století. Všestranný umělec mimořádných zdrojů vynalézavosti tvořil v oblasti animovaného filmu, architektury, dekorace, scénografie a realizace fresek, které dnes zdobí ulice Sarmede. Byl spoluzakladatelem výstav obrazů fantazie a zakladatelem mezinárodní školy malířství. Štěpán Zavřel věnoval celý svůj život malířskému umění a zanechal po sobě kreativní kvas, který ještě dnes stále rodí nové myšlenky a projekty... Sarmede mu věnovalo muzeum a náměstí a rok co rok pokračuje a zvelebuje jeho projekt vstříc k umění ilustrace knih pro děti a pro formování mladých, budoucích profesionálních malířů...“

Bližší informace lze najít na webových stránkách: www.sarmedemostra.it.

V muzeu Štěpána Zavřela jsou obrazy a fresky, které věnoval i Čechům blízkým slovanským světcům. Tyto obrazy svědčí nejen o jeho hlubokém vztahu ke své vlasti, ale i o jeho víře. V malé kapli, kterou si za svým domem postavil, namaloval na zdi patrony Evropy – svatého Benedikta a svatého Cyrila a Metoděje. Jsou to unikátní, dodnes v Česku nepublikované fresky.

Odešel kvůli malířství do země, kterou obdivoval a ve které chtěl žít. Do své smrti však zůstal věrný staré vlasti tak jako málokdo! I když pro něho nebyl problém převzít italské občanství, nikdy to neudělal, aby nepřišel o občanství české. Byl Čechem tělem i duší, Čechem žijícím v Itálii, i když byl oficiálně, jako emigrant, pro československé úřady odepsán, ignorován a zbaven platného československého pasu. Všechny cesty po světě absolvoval jako emigrant na italský azylový pas.

Umělec a malíř Štěpán Zavřel si Itálii vybral za svou druhou vlast a Italové mu to dodnes oplácí svým obdivem a láskou. Svědčí o tom i každoroční vernisáž v Sarmede – příští se bude konat opět v říjnu roku 2010.

Peter Žaloudek, říjen 2009

ARCHITEKTURA

Rekonstrukce vily Tugendhat začíná

Několik let odkládaná rekonstrukce funkcionalistické vily Tugendhat v Brně může začít. Město již podepsalo s vybranou firmou smlouvu o rekonstrukci. Oprava vily by měla trvat dva roky a má získat vzhled, jaký měla před osmdesáti lety, kdy byla postavena.

VÝSTAVY

Rychnovské baroko na výstavě

Ve Šternberském paláci v Praze mohou návštěvníci shlédnout díla jedné z nejvýznamnějších šlechtických sbírek v Čechách. Expozice nese název *Mistrovská díla z kolowratské obrazárny v Rychnově nad Kněžnou*.

Sbírka Kolowratů Krakovských Liebsteinských byla plánována nejprve pro Kolowratský palác. Po roce 1743 byla umístěna na rodovém zámku. V průběhu 18. století se v ní soustředily převážně práce nizozemských, německých a italských škol, ale také mnohá díla, která vznikla v Čechách. Po převratu v únoru roku 1948 byla sbírka spolu s majetkem šlechtického rodu rychnovských Kolowratů zestátněna a teprve v roce 1992 byla majitelům navržena.

Soubor současné expozice čítá asi čtyři sta obrazů, které jsou průběžně doplňovány současnými přírůstky.

(mk)

Výstava Český Banát

V Letohrádku Kinských, resp. Musaionu, je veřejnosti k dispozici výstava *Český Banát*, jejímž tématem je život české komunity v rumunském Banátu. Podtitulem expozice je *Život a tradice českých obyvatel rumunského Banátu* a návštěvníkům nabízí mimořádnou možnost, jak se seznámit s rychle se měnícím světem českých vesnic v této rumunské oblasti, který postupně zaniká.

Do oblasti Banátu přišli první Češi ve dvacátých letech 19. století, aby zde našli lepší živobytí než v českých zemích. Život v této odlehlejší oblasti však nebyl příliš jednoduchý a mnozí z nich se proto po čase raději vrátili domů. Ti, kteří zůstali, založili v Banátu několik českých vesnic a jejich potomci zde žijí dodnes. Podařilo se jim zachovat nejen český jazyk, kterým se dorozumívají, ale i tradiční způsoby hospodářství a bydlení. Na první pohled by se tedy mohlo zdát, že se čas v Banátu zastavil, ale není tomu tak, už i sem pronikla moderní elektronika a v malebných údolích se ozývají mobilní telefony.

Výstava *Český Banát* v Musaionu nabízí na velkém prostoru poslední stopy mizející historie, kterou bylo možné ještě dnes v Banátu nalézt. Expozici připravilo Národní muzeum, jehož pracovníci podnikli do této oblasti několik expedic, během kterých shromažďovali předměty denní potřeby, slavnostní kroje, ale také české knihy a učebnice, s nimiž se pracuje v banátských školách.

Výstava *Český Banát* je otevřena **do 28. března 2010**.

(mk)

Krkonošské muzeum ve Vrchlabí přibližuje historii sáňkování

Nejrůznější druhy saní a sáněk mohou obdivovat návštěvníci Krkonošského muzea Správy Krkonošského národního parku (KRNP) ve Vrchlabí na Trutnovsku. Výstava přibližující historii sáňkování v Krkonoších bude otevře-

na **do 4. dubna**. Výstava představuje například sáně používané ke svážení dřeva a sena, takzvané rohačky. Ty na sklonku 19. století podnikaví horalé využili k vození turistů. Vystaveny jsou také zmenšeniny kočárových saní, na kterých po městech vozily rodiny své děti. Sánky vyrábělo v Krkonoších na počátku 20. století několik výrobců, vystaveny jsou také jejich dobové katalogy nabízející různé druhy sáněk. Obliba sánkování vedla až ke vzniku sánkařského sportu, který na výstavě reprezentují různé typy říditelných saní a bobů z první poloviny 20. století.

Arcidiecézní muzeum v Olomouci představuje zbožná bratrstva

Zmizelý svět zbožných bratrstev na Moravě 17. a 18. století přiblíží výstava *Zbožných duší úl*, kterou si mohou prohlédnout návštěvníci Arcidiecézního muzea v Olomouci. Představí obrazy z oltářů bratrstev, procesní sochy, tisky, pečeti a další dochované předměty, jež byly určeny pro potřeby těchto sdružení. Výstava navazuje na dvouletý výzkum tohoto fenoménu, na němž se podíleli odborníci řady vědních disciplín, řekli zástupci Muzea umění, jehož je Arcidiecézní muzeum součástí. Podle kurátorky výstavy Martiny Potůčkové bratrstva představovala nedílnou součást křesťanské kultury od středověku až po osvětenství. Byla to dobrovolná sdružení v rámci římskokatolické církve, v nichž převažovali laici. Bratrstva byla zrušena v rámci josefínských reforem a dnes už se o jejich významu málo ví.

Větší problém, než máš ty

Expozice v pražské Galerii Jiří Švestka nese název *A Bigger Problem Than Yours – Větší problém, než máš ty*. Jméno dostala po jedné z Kinterových neortodoxních realizací a vystihuje podstatu věci. U umělce, sochaře Krištofa Kintery, není skoro nic náhoda a téměř všechno má svůj význam.

Galerie Jiří Švestka, Praha, **do 6. března**.

Galerie Danubiana

Xénia Hoffmeisterová je jedinou ženou, jejíž dílo bylo vybráno na společnou výstavu dvaceti současných autorů zachycující české moderní umění dvacet let po listopadu 1989. Výstava se koná **do 9. března** v architektonicky zajímavé galerii Danubiana, muzeu moderního umění stojícím uprostřed vodní nádrže Čunovo na hranicích mezi Slovenskem,

Rakouskem a Maďarskem. Muzeum vzniklo z iniciativy slovenského galeristy dr. Vincenta Polakoviče a za finančního příspěvní holandského mecenáše umění v roce 2000.

Xénia Hoffmeisterová se v bilanci současného umění stále výrazněji uplatňuje právě bizarní fantastičností, znepekující, tajemně adresnou symbolikou svých obrazů, kreseb a keramických plastik.

Narodila se 13. června 1958 v Trenčíně na Slovensku. V letech 1973-1977 studovala na Střední umělecko-průmyslové škole v Bratislavě, v letech 1981-1986 na

Divadelní fakultě Akademie múzických umění v Praze, malbu u prof. O. Smutného v rámci studijního programu scénického a kostýmního výtvarnictví. Je činná v oboru užité grafiky, volné malby, grafiky a keramiky, scénografie a kostýmní tvorby v divadlech. V roce 1993 se provdala za spolužáka z DAMU Adama Hoffmeistera. Od roku 2001 je členkou výtvarného spolku Mánes a od roku 2004 je členkou výtvarného spolku Hollar. Žije a pracuje v Praze na Malé Straně.

Portrét psa s názvem *Můj kritik je pořád se mnou* (akryl na plátně, 2008)

Podivné zvíře pojídá boty s ostrou špičkou (akryl na plátně, 2007)

LITERATURA

Kniha roku 2009

Knižní anketa Lidových novin pro rok 2009 má své laureáty. Knihou roku 2009 se staly dvojdílné spisy básníka Josefa Kostohryze *Básně, povídky a jiné prózy*. Josef Kostohryz (1907-1987) strávil podstatnou část svého života v komunistickém vězení. Po návratu nesměl veřejně publikovat a publikační svobody se již nedožil. Až dvaadvacet let po jeho smrti mu vydalo spisy nakladatelství Věry Matoušové.

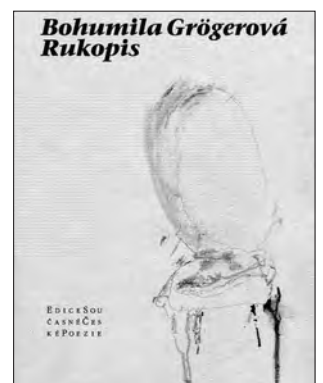
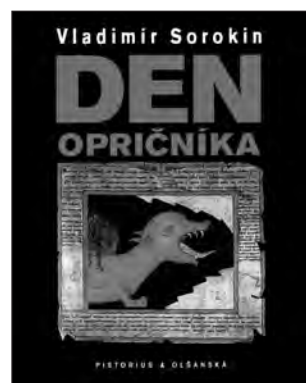
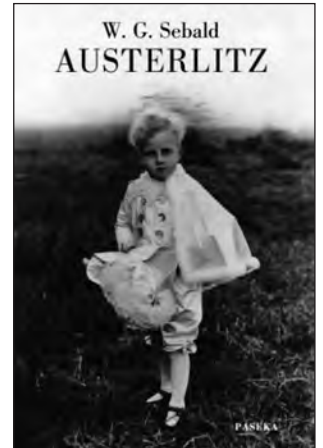
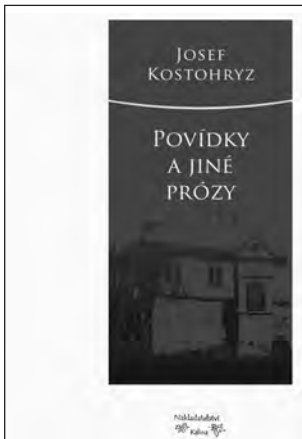
Druhé a třetí místo obsadili Ivan Klíma (*Moje šílené století*) a *Sešity*, výběr z 33 ½ čísel časopisu, který vycházel v letech 1966 až 1969 a který připravoval jeho zakladatel básník Petr Kabeš (1941-2005). Nyní ho vydal jeho přítel a spolupracovník Jaroslav Kořán, redakčně na něm spolupracovala básníková žena Anna Kareninová.

Čtvrté a páté místo patří Viole Fischerové (*Domek na vinici*) a Petru Pithartovi (*Devětaosmdesátý*).

Šesté až deváté místo bylo přiděleno Vladimíru Binarovi (*Hlava žáru*), Bohumile Grögerové (*Rukopis*), Cormacovi McCarthymu (*Krvavý poledník aneb Večerní červánky na západě*) a Vladimíru Sorokinovi (*Den opričníka*).

Dále pak na desátém až šestnáctém místě najdeme jména: Dante Alighieri (*Božská komedie*), Roberto Bolaño (*Divocí detektivové*), Ivan Matoušek (*Oslava*), Orhan Pamuk (*Sníh*), Martin Reiner (*Lucka, Maceška a já*), W. G. Sebald (*Austerlitz*) a Jáchym Topol (*Chladnou zemí*).

(mk)

Karel Čapek na internetu

Kompletní literární dílo Karla Čapka je volně ke stažení na internetu. Městská knihovna v Praze zpřístupnila beletrii, knížky pro děti, dramata, ale třeba i Čapkovy překlady nebo cestopisy.

Na rozsáhlé dílo Karla Čapka se již nevztahuje autorský zákon, protože od jeho smrti uplynula v loňském roce ochranná lhůta sedmdesáti let. Na stránce www.mlp.cz/karelcapek si mohou čtenáři stáhnout díla, která jsou k dispozici ve více formátech, zájemci si mohou soubory stáhnout třeba i do mobilu.

Na stránkách projektu Karel Čapek online je také seznam zvukových nahrávek jeho děl, seznam odborné literatury a soupis jeho knih přeložených do cizích jazyků. Kazety, CD, překlady i čapkologickou literaturu si pak mohou zájemci vypůjčit v Městské knihovně v Praze. (mk)

Záštitu nad literárním festivalem v Brně převzal starosta Paříže

Starosta Paříže Bertrand Delanoë převzal záštitu nad festivalem *Měsíc autorského čtení*, který letos v Brně představí také jednatřicet francouzských autorů. Literární přehlídka *Měsíc autorského čtení* se po loňských oslavách desetiletého jubilea vrátí ke dvěma dramaturgickým liniím, v nichž představí autory z Česka a z Francie. Festival vznikl jako nadšenecká akce, brzy se ale začal rozrůstat a získal věhlas mezi spisovateli i čtenáři. Nyní jde podle pořadatelů o největší literární festival v Česku. Díky *Měsíci autorského čtení* již do Brna přijelo mnoho desítek zahraničních spisovatelů, například z Běloruska, Kanady a Berlína. Pravidelně zde vystupují také nejznámější čeští prozaici, básníci i publicisté.

Kniha vzpomínek Zdenka Slouky

V nakladatelství Academia v Praze vyšla obsáhlá kniha vzpomínek pod názvem *Jdi po skryté stopě*. Autorem této publikace je Zdenek Slouka (1923), poslední žijící redaktor předúnorových *Lidových novin*. Hlavním tématem jeho knihy je exil, v němž autor prožil více než polovinu svého života.

Zdenek Slouka se narodil v Brně, v rodině bývalého legionáře. Studoval na gymnáziu, během války byl totálně nasazen a účastnil se i odboje. Po válce začal studovat sociologii a současně se stal redaktorem brněnské redakce *Lidových novin*, kde začínal jako reportér z procesů s nacistickými kolaboranty.

Po komunistickém převratu odešel Zdenek Slouka spolu s manželkou do zahraničí – z uprchlického tábora v Ra-

kousku se dostal do Austrálie, kde pracoval jako dělník a později jako knihovník. V roce 1952 se vrátil do Evropy a pracoval v Německu pro americkou zpravodajskou službu.

V roce 1954 byl Zdenek Slouka přeložen do Washingtonu, kde řadu let působil jako redaktor Rádia Svobodná Evropa. Současně vystudoval na Columbijské univerzitě mezinárodní vztahy a od poloviny šedesátých let do počátku devadesátých let působil jako profesor na několika amerických univerzitách. Od druhé poloviny devadesátých let žije Zdenek Slouka trvale v Praze.

Kniha vzpomínek *Jdi po skryté stopě* jsou podle hodnocení odborníků mistrně napsané paměti, kde autor seznamuje čtenáře s portréty řady významných osobností, s kterými se na své životní pouti setkal. Autor začal psát svoje paměti s nadějí, že se mu při znovuprožití minulosti podaří najít odpověď na otázku, proč se vydal právě touto cestou. V závěru však přiznává, že odpověď na tuto otázku se mu nepodařilo objevit. (mk)

Cenu Ferdinanda Peroutky dostali Šustrová, Kosatík a Macháček

Cenu Ferdinanda Peroutky za rok 2009 získali Petruška Šustrová, Pavel Kosatík a Jan Macháček. Prestižní novinářské ocenění již popatnácté udělilo Sdružení Ferdinanda Peroutky. Osobnosti si ho převzaly v panteonu Národního muzea v Praze. Petruška Šustrová se proslavila nejen jako novinářka, ale především jako disidentka. Také ekonomický novinář Jan Macháček působil v disentu. Spisovatel a novinář Pavel Kosatík se nejprve věnoval literatuře science-fiction, kterou vydával i v samizdatech. Sepsal také několik knih o historii první republiky, mimo jiné i o Ferdinandu Peroutkovi.

Milan Kundera převzal v Paříži čestné občanství Brna

Spisovatel českého původu Milan Kundera převzal v pondělí v Paříži čestné občanství města Brna. Dokument obdržel od představitelů brněnské radnice, kteří se k tomuto účelu do francouzské metropole vypravili. Spisovatel počtu obdržel za celoživotní dílo a jako brněnský rodák. Dopisem už dříve městu odpověděl, že je připraven ji převzít, avšak kvůli zdravotnímu stavu ne osobně v Brně. Čestné občanství brněnská radnice uděluje jednou za čtyři roky. Letos ho spolu s Kunderou získal kardiochirurg Jan Navrátil in memoriam. Milan Kundera, který od sedmdesátých let žije a tvoří ve Francii, se v Brně před osmdesáti lety narodil. Jeho ocenění v prosinci brněnští zastupitelé schválili jednomyslně.

VÝROČÍ

Před 80 lety se narodil spisovatel a cimrmanolog Jiří Šebánek

Před osmdesáti lety, 8. února 1930, se narodil Jiří Šebánek, scénárista, spisovatel a především duchovní otec největšího českého génia Jára Cimrmana. Společně s textařem

Miloněm Čepelkou, hudebníkem Karlem Velebným a pochopitelně s dvojicí Ladislav Smoljak – Zdeněk Svěrák stál také v roce 1966 u zrodu Divadla Jára Cimrmana. K myšlence divadla inspiroval Šebánka populární rozhlasový mystifikační pořad *Vinárna U pavouka*, na němž se podílel a který nedoceneného českého všeměla uvedl do života.

Šebánek správně odhadl, že divadlo založené na tomto druhu humoru má budoucnost a letos načatých třičtyřicet let Divadla Jára Cimrmana jeho odhad potvrzuje. I když sám z divadla zakrátko odešel, v bádání o zapomenutém géiovi pokračoval dál v týmu Salonu Cimrman a výsledky zúročil v řadě půvabných knížek.

Tvůrce ojedinělého humoru se podílel mimo jiné také na oblíbené sérii večerníčků *Bob a Bobek – králíci z klo-bouku*. Byl spoluautorem populárního televizního „psiho“ pořadu *Chcete mě?* a napsal také scénář a námět k filmovým komediím *Volná noha* a *Stůj, nebo se netrefím*. Zemřel 4. dubna 2007 ve věku sedmasedmdesáti let.

Před 225 lety se narodila kuchařka a buditelka Rettigová

Před dvě stě dvaceti pěti lety, 31. ledna 1785, se ve Všera-dicích nedaleko Berouna narodila Magdalena Dobromila Rettigová, česká spisovatelka a národní buditelka, která je dnes známá hlavně díky svým receptům. Kuchařskými knihami, které jsou i osobitým dílem literárním, a sladkými románky ale také přivedla ke čtení a českému jazyku stovky žen. Jako jedna z prvních se začala starat o ženy a dívky, pro které organizovala výlety a kurzy vaření, během nichž jim také často předčítala z českých knih.

Jednou větou

4. února 1820 se ve Vídni narodila autorka *Babičky*, spisovatelka **Božena Němcová**, která je považována za zakladatelku novodobé české prózy.

6. ledna 1850 se v Cerhonicích narodil český dramatik a dramaturg Národního divadla **Ladislav Stroupežnický** – autor hry *Naši furianti*; jeho *Zvíkovský rarášek* byl později zhudebněn Vítězslavem Novákem.

Karel Čapek

9. ledna 1890 se v Malých Svatoňovicích u Trutnova narodil do rodiny báňského a lázeňského lékaře jako třetí dítě český prozaik, dramatik, novinář a překladatel první poloviny 20. století **Karel Čapek**.

Patří k těm českým a současně světovým autorům, kteří dovedli vyjádřit znepokojení lidstva nad rozvojem a zneužíváním techniky. Jeho kritičnost, založená na britkém rozumu, ho na konci života přivedla až k jasnému poznání, odkud hrozí nebezpečí lidské civilizace a k výzvě, aby proti fašistickému útoku bylo na obranu použito i zbraní. Byl určitou dobu představitelem československého Penklubu (*Poets', Essayists', Novelists' Club* – Klub básníků, esejistů a romanopisců). V době hrozící nacistické okupace byl

jedním z hlavních motorů odporu, kdy využil veškeré své možnosti a kontakty pro vyburcování národa a světa při snaze o zachování svobody.

24. února 1830 se v Praze v bývalé Poštovské ulici narodila jako Johanna Nepomucena Rottová nejstarší ze tří dětí Eustacha Jakuba Rotta a jeho ženy Anny, rozené Voglové, **Karolina Světlá**, přední česká spisovatelka.

28. ledna 1910 se v Mladé Boleslavi narodila česká filmová herečka **Adina Mandlová**, vlastním jménem Jarmila Anna Františka Marie Mandlová, v Německu známá pod pseudonymem Lil Adina. Napsala dvě vzpomínkové knihy.

1. ledna 1920 zemřela česká spisovatelka **Růžena Svobodová** (rozená Růžena Čápová). V průběhu první světové války působila v Českém srdci. Roku 1918 založila časopis *Lípa*, který sama redigovala. Pochována je na pražském Slavíně.

IN MEMORIAM

7. ledna 2010 zemřel publicista a hudebník Jan Halas (64)

Jan Halas byl dlouholetým vedoucím redaktorem stanice Vltava, což mu vyneslo i čestnou cenu Magnesia Litera za

přínos literatuře. Syn básníka Františka Halase, který však zemřel, když byl pětiletý, si zahrál i ve filmové komedii *Pupendo*, kde skvěle ztvárnil proradného socialistického aparátčíka. V roce 1996 vydal vzpomínkovou knihu *Do-datky*.

Ostravské divadlo uvedlo Tylovu hru o smrti knížete Václava

30. ledna měla v ostravském Národním divadle moravskoslezském premiéru hra Josefa Kajetána Tyla *Krvavé křtiny aneb Drahomíra a její synové*. Tyl ve svém dramatu zachytil ústřední čtyřúhelník postav z české historie, kterými jsou knížecí bratři Boleslav a Václav, jejich matka Drahomíra a babička Ludmila. „Inscenace chce vykreslit rozdílnou psychologii jednotlivých postav tak, aby jejich pohnutky byly zcela srozumitelné,“ uvedl dramaturg divadla Pivovar.

Studiová scéna pardubického divadla nabídla hru *Nejstarší řemeslo*

První premiérou na oficiálně otevřené nové studiové scéně Východočeského divadla v Pardubicích se stala konverzační komedie americké dramatičky Pauly Vogelové *Nejstarší řemeslo* v režii Jiřího Seydlera. Ačkoliv téma hry je zdánlivě groteskní, skrývá v sobě několik linií a podobenství, řekli novinářům režisér Seydler a dramaturg Tomáš Syrovátka. Děj komedie se točí kolem pětice prostitutek, z nichž i té nejmladší je přes sedmdesát let. Přesto potřebují vědět, co je to marketing, chtějí-li obstát v ekonomické konkurenci. „Ačkoliv jejich věkový průměr je kolem osmdesátky, stále se zajímají o to, co bude zítra, za týden, za rok. Jsou to aktivně žijící ženy, což je jedno z nejsilnějších témat této hry,“ uvedl Seydler.

Nový seriál *Poste restante*

Na poradě u kartářky

Česká televize uvede od 26. února nový televizní seriál autora Marka Epsteina *Poste restante*, sedmidílný duchařský příběh. Hlavním hrdinou tohoto televizního seriálu je duch bezdomovec v podání Vladimíra Javorského a mladý pošťák, kterého ztvárnil Ondřej Pšenička. Zdánlivě morbidní téma pojal autor scénáře s humorem a poetikou sobě vlastní, takže seriál vůbec není smrtelně vážný, ale naopak vtipný, dramatický i magický, slibuje brněnské studio.

Pornohvězdy Petra Kolečka a Tomáše Svobody

Na pozadí natáčení pornofilmu se odehrává srdceryvný vánoční příběh o tom, jak se od dětství traumatizovaná srdce shledala. Velmi jednoduchým způsobem se rozvíjejí obě roviny a do nich jsou vkládána hudební čísla – původní hudba Petra Wajsara je barvitá a také vtipně využívá hudební citace z různých žánrů (budovatelské písně, střední proud pop-music, opera aj.).

Mezní parodie: Jakub Prachař a Jana Stryková jako pornoherci a Michael Slaný jako režisér

Podle kritičky Jany Machalické (*LN*) „je to samozřejmě chůze na hraně – hraje se o stupiditě jako kategorii, kterou už jsme dávno přijali jako normu a v níž se někdy brodíme až po uši. ... *Pornohvězdy* autorů Petra Kolečka a Tomáše Svobody z permanentního převracení hodnotových kategorií dokázaly hodně vytěžit, a po svém. A to vlastně úplně stačí.“

Petr Kolečko – Tomáš Svoboda: *Pornohvězdy*, hudba: Petr Wajsar, režie: Tomáš Svoboda

Roxy/NoD Praha, premiéra 16. prosince 2009

JUBILEA

Narozeniny Vlasty Chramostové

V listopadu loňského roku jsme si připomněli třiaosmdesáté narozeniny herečky Vlasty Chramostové.

Činohra Národního divadla v Praze připomněla 20. výročí sametové revoluce scénickým dokumentem *Píšu z pekla* a právě jeho premiérou na komorním jevišti Divadla Kolowrat oslavila známá herečka své narozeniny. Pro divadlo Kolowrat nastudoval scénický dokument šéf činohry

Michal Dočekal s herci Vlastou Chramostovou, Davidem Matáskem a Janem Hartlem. Inscenace *Píšu z pekla* vychází z autentických výpovědí uměleckých osobností, ale i obyčejných občanů, kteří byli pronásledováni totalitním režimem. Doplnuje ji poezie Jana Zahradníčka a Ivana Martina Jirouse.

Herecká kariéra Vlasty Chramostové byla násilně přerušena po roce 1968 téměř na dvě desítky let, a to kvůli tomu, že po srpnovém obsazení Československa vojsky Varšavské smlouvy veřejně vyjádřila svůj nesouhlas s okupací. Přes zákaz vystupování se Vlasta Chramostová nechtěla své profesi vzdát a s přáteli z disentu začali organizovat tak zvané bytové divadlo. Patřila rovněž mezi signatáře Charty 77 a v dubnu 1989 byla odsouzena k podmíněnému trestu za prohlášení k Palachovu týdnu.

Představení *Píšu z pekla* představuje první dílo z chystaného cyklu scénických čtení *Bouda české historie*. Druhým projektem, který zachycuje zlomové okamžiky českých dějin, je inscenace *Národní čítanka aneb Konkrétní*, uvedená v lednu 2010. Režiruje ji Ivan Rajmont a mapuje osud scénáristy a režiséra Pavla Juráčka. Juráček byl jako signatář Charty poznamenán komunistickým režimem. Scénické čtení vychází z knihy *Deníky* z roku 2003, která obsahuje Juráčkovy poznámky z let 1959-1974. Na tato dvě scénická čtení naváže v červnu 2010 inscenace *Zpověď prezidenta Emila Háchy*, která se bude týkat roku 1939 a bude ji režisovat Jan A. Pitínský. (mk)

„Já krásná nebyla, jen fotogenická,“ tvrdí Jana Brejchová

Legendární nejkrásnější česká herečka oslavila sedmdesáté narozeniny. Lze spekulovat, že kdyby nežila za železnou oponou, mohla se Jana Brejchová stát mezinárodní hvězdou, tak jako jiná herečka, francouzská blondýna Brigitte Bardot. V zahraničí si ostatně jejího velikého talentu povšimli a s *Vlčí jámou* se stala hvězdou festivalu v Benátkách. I když k zájmu o její osobu také přispělo, že představovala paradox – filmovou hvězdu ze socialistické země. Za *Vyšší princip* získala v roce 1960 v Locarnu cenu pro nejlepší herečku, objevila se v několika filmech německých a rakouských, za roli ve filmu *Dům v Kaprové ulici* Kurta

Hoffmana byla odměněna v roce 1964 Spolkovou filmovou cenou pro nejlepší herečku.

Po smrti svého posledního manžela Jiřího Zahajského žije sama ve vršovickém bytě a ačkoliv se potýká s vážnou nemocí (roztřesenou sklerózou) pěkné filmové roli, kterou kvůli zdraví doposud odmítala, by se dnes nebránila.

Už čtyři roky objíždí republiku se zájezdovým divadlem s povídkovým představením *Čtyři pokoje do zahrady*, kde účinkuje spolu s Janem Kačerem a Pavlínou Filipovskou.

V divadle i po sedmdesátce

Slovenský herec a režisér **Milan Lasica** prý bude dále hrát v divadle a bavit lidi v televizi, neboť ho to stále baví. Uvedl to krátce před svými sedmdesátými narozeninami. Populárního umělce není třeba čtenářům *KLUBU* a návštěvníkům Českého centra představovat, měli možnost jej vidět, slyšet a zasmát se s ním v cyklu pořadů *Kulatého stolu* minulý rok na podzim. Na otázku, čím ještě by se mohl stát, odpověděl s úsměvem: „Myslím jen ředitelem ještě většího divadla a ještě většího festivalu, řekněme v Cannes. Ale moje žena řekla, že bych se hlavně měl přeorientovat na odpočívání, nebo že upadnu...“

IN MEMORIAM

Ve věku 88 let zemřela 15. ledna v Londýně herečka Sylva Langová-Williams

Dcera prvorepublikového důstojníka se poprvé na plátně objevila v roce 1935 v Cikánově produkci *Král ulice*. Následovaly role citlivých i temperamentních dívek v divadelních hrách i ve filmech jako například *Sextánka*, *Dívka v modrém*, *Parohy*. Na prknech Činohry 5. května ztvárnila řadu významných rolí jako Markétku z *Fausta*, Kateřinu ze *Zkrocení zlé ženy* ad.

V roce 1948 opustila herečka republiku a provdala se za Angličana Davida Williamse. V Anglii hrála dále, a to na jevišti, v televizi či filmu, například ženy z Východu. S domovem udržovala kontakt rozhlasovými rolemi pro českou sekci BBC a spoluprací s vysíláním Svobodné Evropy. Spolu s dalšími emigranty účinkovala koncem osmdesátých let v německém filmu *Následuj mě* (1989) o osudech českého intelektuála-emigranta, kterého vytvořil Pavel Landovský. Koncem devadesátých let se Langová vrátila do českého filmu rolí excentrické babičky v celovečerním debutu Oskara Reifa *Postel* (1999) a byla za ni nominována na Českého lva.

V pátek **22. ledna 2010** zemřela vynikající česká herečka **Zora Rozsypalová**, která by se letos dožila osmaosmdesáti let.

Zora Rozsypalová pochází z Kroměříže, její matka aktivně hrála ochotnické divadlo, což i Zoru přivedlo na divadelní prkna. Herecké začátky si odbyla v loutkovém divadle, poté studovala výrazový tanec, po maturitě odešla do Brna, kde začala studovat herectví na Státní konzervatoři. Ještě během studia prošla dvouletým totálním nasazením, po uzavření konzervatoře provozovala domácí představení v Brně a také v rodné Kroměříži, od roku 1939 pracovala pro ilegální skautskou organizaci. Studium na konzervatoři dokončila v roce 1945.

První dva roky po válce hrála v Horáckém divadle v Jihlavě (1945-1947), další angažmá našla v Městském

divadle Oldřicha Stibora v Olomouci (1947-1961). Tady našla uplatnění především v klasickém repertoáru (*Strýček Váňa*, *Hamlet*, *Antonius a Kleopatra*). Od roku 1961 byla herečkou Státního divadla v Ostravě. Opět hrála v osvědčených divadelních hrách světové klasiky (*Višňový sad*, *Medea*, *Antigona*) i v kusech českých autorů (*Drahomíra*, *Radúz a Mahulena*), uplatnění našla i v moderně (*Kočí hra*). V roce 1994 obdržela Cenu Thálie za celoživotní mistrovství v činohře.

Hrála také ve filmu převážně v postavách matek nebo učitelek (*Žalobníci*, 1960; *Neobyčejná třída*, 1964; *Metráček*, 1971). Nejvýraznější kreaci předvedla v hlavní roli matky tří dcer v dodnes ne zcela doceněném sociálním dramatu *Kateřina a její děti* (1970). Účinkovala také v televizi, vynikla například v manželském páru se Zdeňkem Řehořem v inscenaci *Hra pro tři* (1990). Uplatnila se také v rozhlase. Na nepočtené filmografii Zory Rozsypalové se podepsalo také omezení její umělecké činnosti v době normalizace.

Životní dráhu Zory Rozsypalové lemují také řada ocenění. Za své válečné působení ve skautu obdržela kříž Za vlast, za svou divadelní práci získala Cenu Jaroslava Průchy, v roce 1965 byla pak jmenována zasloužilou umělkyní. Její občanské postoje v roce 1968 vyústily v profesní perzekuci, což také vysvětluje její minimální účast ve filmu i televizi do roku 1989. V roce 1994 byla odměněna Cenou Thálie za celoživotní mistrovství, následovala Křišťálová růže (1997), nejvyšší ocenění v oblasti uměleckého přednesu. V roce 2008 pak získala prestižní Cenu města Ostravy.

Manželem Zory Rozsypalové byl od roku 1951 herec František Šec (1919-2005).

19. listopadu 2009 zemřela ve věku devětaosmdesáti let divadelní a filmová herečka, manželka režiséra, dramaturga a překladatele Oty Ornesta (1913-2002) **Jana Koulová**. Před kamerou debutovala v roce 1947, do konce padesátých let se objevila v několika epizodních rolích mladých žen. Hrála i v několika televizních inscenacích, vystřídalangamžmá v divadlech v Teplicích

a Kolíně a v roce 1954 zakotvila na třiatřicet sezón v Městských divadlech pražských.

KINEMATOGRAFIE

Karel Vachek byl úspěšný v Americe

Před koncem loňského roku představil své filmy na Harvardově a Yaleově univerzitě v USA český dokumentarista Karel Vachek. Na obou vysokých školách absolvoval také přednášky.

Filmař Karel Vachek navštívil již USA v loňském roce v červnu, kdy v Národní galerii ve Washingtonu ukázal svoji tetralogii *Malý kapitalista* z let 1992 až 2002.

Na obou amerických univerzitách se promítal Vachkův poslední film *Záviš, kníže pornofoлку pod vlivem Griffithovy Intolerance a Tatiho Prázdnin pana Hulota aneb vznik*

a zánik Československa (1918-1992) z roku 2006. Na Harvardově univerzitě pak ještě navíc ukázal Karel Vachek filmy ze šedesátých let – *Moravskou Heladu* z roku 1963 a *Spříznění volbou* z roku 1968. Proslulý snímek z počátku šedesátých let *Moravská Helas*, který se ironicky díval na jihomoravský folklór, získal řadu cen. Po dlouhé pauze pak začal režisér opět točit až v devadesátých letech, kdy začala vznikat tetralogie o české současnosti.

Karel Vachek také plánuje natočit v USA několik scén do svého nového filmu *Tmář a jeho rod*, který by měl mít premiéru v letošním roce.

V kanadském Vancouveru se kromě toho konala retrospektiva Vachkových děl nazvaná *Básník provokatér*. Radim Procházka, producent celého turné, hodlá českého umělce představit v tomto roce také v dalších zemích, především v Polsku a ve Francii. (mk)

Po 11 nominacích na Českého lva mají 3 sezóny v pekle a Protektor

Film Tomáše Mašína *3 sezóny v pekle a Protektor* Marka Najbrta mají po jedenácti z tuctu možných nominací na Českého lva. *Kawasakiho růže* Jana Hřebejka jich získala devět; spolu s nimi zabodovala v kategoriích za nejlepší film, režii, scénář, střih a herecké výkony v hlavních rolích. Nominace byly oznámeny v pražském kině Lucerna, vítězové sošky převezmou 6. března ve Velkém sále Lucerny. Členové České filmové a televizní akademie (ČFTA) vybírali z rekordního počtu čtyřiatřiceti celovečerních hraných snímků. Z nich však bude o prestižní křišťálovou sošku v některé z kategorií bojovat jen šest.

Také letos byly vyhlášeny nominace v oblasti dokumentární tvorby. Mezi třemi tituly, které mohou získat Českého lva, jsou snímek Jana a Adama Novákových *Občan Havel přikuluje*, dokument Lindy Jablonské *Vítejte v KLDŘ* a čtvrtý díl z cyklu *Zapomenuté transporty*, ve kterém se režisér Lukáš Příbyl věnuje méně známým koncentračním a vyhlazovacím táborem v Polsku. Některé z nominací byly již oznámeny dříve. Patří mezi ně například nejlepší plakát, cena filmové kritiky či cena portálu kinobox.cz.

Daniela Kolářová a Martin Huba
ve filmu Jana Hřebejka *Kawasakiho růže*

Nový festival v Brně uvede oscarové kandidáty

Nový brněnský festival *Cinema mundi* promítne v sedmi dnech stovku celovečerních a padesát krátkometrážních filmů. Zahájí jej americké válečné drama *Smrt česká všude* (*The Hurt Locker*). Film režisérky Kathryn Bigelow pat-

ří k favoritům oscarového klání a v české distribuci zatím chybí, sdělili pořadatelé. Kvůli nedostatku peněz musel ambiciózní festival omezit plánovaný počet hostů. Ze známějších zahraničních jmen přijdou například Miguel Littin z Chile a Rumun Corneliu Porumboiu. Festival v hlavním programovém bloku představí filmy, které bezmála šedesát zemí světa vyslalo do boje o Oscara za nejlepší zahraniční film roku 2009. Podle dramaturga přehlídky Jiřího Králíka, bývalého šéfa Letní filmové školy v Uherském Hradišti, podobně zaměřený festival dosud neexistuje. Hlavním pořadatelem festivalu je Kinematograf bratří Čadíků, jeho dějištěm bude od 24. února do 3. března multiplex Velký Špalíček v historickém středu Brna.

Pahrbek český

„My bychom vzhůru k nebesům
a jsme zde zemí spjatí“

Jan Neruda

„Krkonoše jsou moje hory,“ řekl prezident Václav Klaus se zalíbením a s odvoláním na to, že Říp si přece zabrali sociální demokraté. Stalo se tak při příležitosti otevření nové poštovny na Sněžce v roce 2007. Loňský rok měl premiéru v Jihlavě vtipný, časosběrný dokumentární film režisérky Lucie Králové *Pahrbek český*.

Klausův výrok není jedinou svéráznou větou, která ve filmu zazní. Ve snímku se tu střetávají dva nesmiřitelné přístupy – jeden zastupuje konzervativní investorka poštovny, druhý pak nonkonformní architekt, který tu vybudoval moderní dřevostavbu. Vystupuje tu i Krakonoš z televizního večerníčku, ornitolog a také sběrač odpadků.

Lustig vzpomíná v televizním dokumentu na koncentrační tábory

Můj fotr a jeho nejoblíbenější koncentráky je název dokumentu, který Česká televize odvysílala tento leden na programu ČT2. Spisovatel Arnošt Lustig se v něm spolu s jeho autorem, svým synem Josefem, žijícím v USA, a vnukem vrací na místa, v nichž byl internován během nacistické okupace. Snímek začíná v Praze-Libni, kde Lustig s rodiči bydlel. Bylo mu necelých šestnáct let, když byli v roce 1942 povoláni do transportu a dostali se do Terezína. Tady akteři snímku zahajují rekapitulační cestu po místech, kde spisovatel jako dospívající mladík nuceně pobýval, když se stal součástí „Hitlerova konečného řešení“. Svým průvodcům vypráví zážitky, přičemž na některé se s odstupem času dívá i s humorem. „Nerad se vracím k těm vzpomínkám,“ říká Lustig a přiznává, že záměrně vybírá to lepší, zatímco v něm zůstává daleko horší obraz. Jeho pohled na minulost je poznamenán vědomím, že ty nejhorší a nejkrutější věci, které se vymykají lidskému chápání, stejně nelze sdělit.

Dvojka

Film režiséra Jaroslava Fuita *Dvojka* je sžíravou sondou do života mladé generace – poučná a pravdivá pro všechny generace. Michal a Veronika se mají rádi – ale už příliš dlouho. A tak vyrazí na výlet do Dánska, aby svůj vztah utužili. Tady potkají nevypočitatelného Šimona – a začnou se dít věci... *Dvojka* podpovrchovým napětím či dokumen-

tární kamerou připomíná severské filmy, kde se za zdánlivě nevzrušenou fasádou skrývají malá soukromá peklíčka a averze, která v krizové situaci snadno vyplouvají na povrch. Hodnověrné postavy – nesnesitelné i dojemné, zmítané mezi láskou a nenávistí ke svým protějškům – vytvořili Kristýna Fuitová-Nováková a neherci Jakub Wagner a David Máj.

FOTOGRAFIE

Dům umění v Brně vystavuje vítězné snímky soutěže Frame 2009

Vítězné práce fotografické soutěže Frame za rok 2009 vystavuje brněnský Dům umění v Galerii G99 v Dominikánské ulici. Soutěže se účastní středoevropští fotografové mladé a střední generace. Úroveň oceněných prací se podle vyjádření poroty každoročně zvyšuje a umělci

přihlašují lépe promyšlené i obrazově zpracované projekty. Vítězem v kategorii Show se tentokrát stal Jakub Jurdič. V souboru nazvaném *Lucie* fotografoval dívku, která kvůli traumatu z dětství trpěla anorexií a sebepoškozováním prostřednictvím ostrých předmětů. „Tyto fotografie měly být dokumentací jejího posledního »zářezu«. Symbolicky si jako křesťanka zvolila kříž,“ popsal autor svůj záměr.

HUDBA

Katapult ve Stochově představil skladby z chystaného alba

Nový program *Radosti života* představila v Domě kultury ve Stochově na Kladensku obnovená skupina Katapult. Zaplněný sál, kam se podle pořadatelů vměstnalo čtyři sta lidí všech generací, si vyslechl i tři nové písně z chystaného alba *Radosti života*, které kapela vydá 22. dubna. Koncert ve středočeském Stochově bývá tradičním vystoupením před zahájením turné legendární kapely. Katapult zde již počtrnácté zkoušel ohlas publika na nový program.

Skupina Kurtizány z 25. avenue vydala v minulém roce po třech letech album

V pozměněné sestavě a s novým koncertním repertoárem se na pódiu letních festivalů po několikaleté pauze vrátila legendární klubová kapela Kurtizány z 25. avenue. Skupina, kterou před třemi lety opustil zpěvák Simon, se nakonec rozhodla, že za něj nebude hledat náhradu. Za mikrofon se postavil kytarista kapely Tomáš Vartecký, známý také z Lucie nebo Wanastových Vjecí. Mnoho lidí jej rovněž spojuje s autorstvím úspěšných písní, které napsal pro svou životní partnerku Annu K. Na konci festivalové sezóny 2009 kapelu opustil dlouholetý člen, basák Isthwan, a přicházejí dvě nové posily – Janík a Kany.

Kurtizány z 25. avenue vznikly už v roce 1989 a během pár let na sebe strhly pozornost svými živelnými koncerty, díky nimž se v devadesátých letech staly kultovní klubovou kapelou. Jako vůbec první skupina po sametové revoluci vyhrála soutěž kapel Marlboro Rock-In. Díky tomu dostaly smlouvu na první album u velké nahrávací společnosti. Od té doby natočili celkem pět alb.

V listopadu 2009 vyšlo dlouho očekávané album *Teorie Morfické rezonance* se singlem *Ubiquity 5*. Nové album kapela pokřtila v Akropoli 19. listopadu 2009.

Tomáš Vartecký (vpředu)

První autorské album Tomáše Hanáka

Je vlastně s podivem, že někomu tak populárnímu, jako je filmový herec Tomáš Hanák, vychází první samostatná deska v až tak relativně pozdním věku. Tomáš Hanák je za mikrofonem opravdu ve svém živlu a nezapře své herecké umění. Navíc si vše pojistil tím, že pro zpestření zařadil i písničky zpívané divadelními kolegyněmi. Téměř všechny na albu obsažené písně vznikly primárně převážně pro divadlo a jsou staršího data. Podle kritika Antonína Kocábka s debutem Tomáše Hanáka dostává česká popová scéna, plná plytkosti, marných pokusů o humor a přízemního podlézání jednodušším posluchačům, pořádnou tašku. Nová hvězda populární doby se tu nerodí, zůstává dárkem pro ty, kteří po nikom takovém netouží. *Tomáš Hanák*, vydavatelství Klíče, 2009

N.V.Ú.: pořád old school superstar

Královéhradečtí punkoví veteráni si udělali radost a vydali po šesti letech nové album *Nikdy, nebo navždy*. Historie skupiny sahá zpět až do první poloviny osmdesátých let, kdy se dva kámoši kytarista Pavel „Pafka“ Doležal a Štěpán „Makeba“ Málek, v té době působící jako hráč na klávesy a saxofon v notoricky známé skupině Ježkovy zrazy, rozhodli založit kapelu. Přibírají dívčí duo, bubeníka a baskytaristu, takže na jaře 1985 mohla vzniknout nejprve novovlnná skupina Manichinace, posléze na podzim 1985 známější formace s názvem Kmitací Adapter. Od konce roku 1987 až do jara 1988 proběhly v kapele další změny – po delší době se opět přidalo dívčí duo (Renata „Paragánka“ Pavlíčková byla na koncertech N.V.Ú. k vidění i v poslední době jako host) a protože i hudba začala více než k nové vlně tíhnout k punku, opět se změnil název a nakonec se vylupuje dodnes hrající punkband N.V.Ú. (Nepřichází v úvahu). V následujícím roce 1988 skupina ještě pod názvem Kmitací Adapter nahrává první demo nazvané *...že je magor*, které obsahuje vedle úderných punkových vypalovaček jako například *Skinhead* nebo *Převrat* i písně s klávesami značně poznamenané v té době letící novou vlnou.

Po „revolučním“ Silvestru 1989/1990 došlo ke změně na postu bubeníka – v kapele se objevil ostrý ranař Jiří „Jyříček“ Franc, a ten svým razantním, nekompromisním stylem hry na bicí vtiskl N.V.Ú. onu agresivní punkovou pečeť, bez které se neobejde žádný opravdový punk band.

Následující čtyři roky znamenají tvrdší odklon k punku, což přineslo i odchod ženského dua. Kapela nahrává další dvě demo kazety – v roce 1990 to bylo osmnáctiskladbové demo *Obchází mě dokola* a v roce 1992 *Tak jsme došli...* Současně začali N.V.Ú. intenzivně vystupovat na nejrůznějších festivalech a v klubech, čímž se stávají stále více populární a získávají solidní fanouškovskou základnu doma i v zahraničí.

V roce 1994 přibírají band druhého kytaristu Jardu „Foxy“ Lišku a už s jeho účastí skupina vydává novou desku u společnosti Black Point. Název je *14 dní* a vychází nejen jako MC, ale už i jako CD. V roce 1996 natáčí kapela druhé CD, MC s názvem *A v noci je tma...* Poté intenzivně koncertuje po Čechách a zajíždí na koncerty i do Německa, Maďarska nebo Slovenska. N.V.Ú. vycházejí také na mnoha kompilacích v USA, Německu, Itálii, Polsku a samozřejmě také v České republice. V roce 1998 kapela natáčí další album *Čáry, máry, fuck*. Na podzim 1998 odchází z kapely baskytarista Fox a je nahrazen novým basákem Lukášem „Juniorem“ Havránkem. Po dalším náročném roce (N.V.Ú. vystupují na osmadesáti koncertech!) v dubnu 2000 kapela nahrává novou desku nazvanou *Z řady*, kterou natáčí v sestavě Štěpán „Makeba“, Jirka „Jyříček“, Lukáš „Junior“, Pavel „Pafka“ a Jarda „Foxy“, se kterým kapela nepřerušila spolupráci a je dodnes brán jako externí člen kapely. Následovala šňůra vystoupení spolu s kapelami jako Bad Preachers, Aurora, Loikaemia, Major Accident nebo Menace.

Ve výše uvedeném složení + hosté natáčí kapela album *Vzorek bez ceny* (2004). „Foxy“ coby externí kytarista je k vidění i na některých živých akcích.

Kapela až do současnosti intenzivně koncertuje doma i v zahraničí (Polsko, Maďarsko, Slovensko, Německo)

a vymetá kluby, hospody i velké festivaly. V roce 2005 se v jejich řadách coby exotické koření objevuje saxofonistka „Áda“ z kapely Zakázané ovoce (spolupráce trvá doposud, viz např. koncert z listopadu 2006 z Modré vopice). Jako host je občas k vidění i exklávesistka „Paragánka“. Poslední personální změnou je posílení kapely o dalšího kytaristu „Marvina“ od konce roku 2006.

Peto Tázok & Karaoke Tundra – *Neuveritelne smutný album*

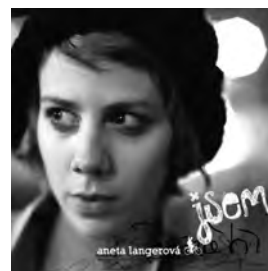
Bylo by to zvláštní, kdyby slovenská dvojice po vyčerpávajícím předloňském *Albu* přišla na sklonku roku 2009 s další regulérní deskou. *Neuveritelne smutný album* je remixovou kolekcí s bonusem ve formě čtyř původních skladeb. A jako takový je ideální sondou, jak vypadá československé producentské podhoubí na sklonku další desetiletky. Všechna osmnáct remixů dává dřívější tvorbě Peto Tázoka a Karaoke Tundry příjemný oživovací impuls. A nejlepší na tom je, že to producenti nedělají šokem, ale jakoby přirozenou cestou. Tedy bez přehnaných ambicí a krátkozrakého sebestředného vnímání hudby. A to je hlavní deviza *Neuveritelne smutného alba*. Peto Tázok a Karaoke Tundra pokřtili novou desku ve čtvrtek 21. ledna v pražské Sedmičce. Jako kmotra si vybrali mladého amerického rappera Lushlifea. A trefili se do černého, protože právě Lushlife je ten, kdo v současnosti způsobuje svým čerstvým pohledem na rap dost velké pozdvižení.

Markéta Irglová a Glen Hansard

Markéta Irglová a Glen Hansard pod hlavičkou The Swell Season vystoupili začátkem února 2010 ve velkém sále pražské Lucerny a v brněnském Semilassu. V České republice zahájili rozsáhlé evropské turné k novému albu *Strict Joy (Přísná radost)*, které zahrne 20 koncertů v prestižních sálech celkem dvanácti zemí. Duo, které za píseň *Falling Slowly* z filmu *Once* získalo loni Oscara, doprovodí na pódiu další hudebníci – členové Glenovy domovské kapely The Frames. O desce *Strict Joy* mluví Markéta Irglová jako o rozchodovém albu – partnery zůstali alespoň na pódiu.

Irglová s Hansardem pracují průběžně na nových písních, časem se určitě vrátí také do studia, aby novou tvorbu zaznamenali a zdokumentovali. Tento rok je především naplněn koncertováním s deskou *Strict Joy*. V únoru objeďou Evropu, na jaře pak Asii a Austrálii a vrací se také do Spojených států.

Aneta Langerová – *Jsem*

Třetí Anetino album je především týmová práce, což z desky přímo dýchá. Kromě výborných textů jsou tu netuctové harmonie, které napsala Aneta sama, Filip Horáček, producent Martin Ledvina a po jedné také Michal Hruža, Tomáš Klus a Oskar Petr. Nutno podotknout, že všichni ze sebe vydali nadprůměr.

Aranže jsou vkusné a vždy odpovídají atmosféře songu. Vše korunuje Anetin sametový hlas, který jí může tiše zá-

vidět i svatovítská katedrála. Když je potřeba, nese formu dalšího hudebního nástroje, jindy hraje prim. V obou případech je ve své roli prvotřídní a potvrzuje, že Aneta Langerová jako snad opravdu jediná ze SuperStar nezapadla právem.

Aneta se narodila v Benešově 26. listopadu 1986, dnes žije v Říčanech. V osmi letech se začala učit hrát na kytaru. Začala k tomu zpívat, prvními učitelkami jí byly máma a sestra. Stala se členkou říčanského sboru Bardáček. Zpívali sbory pro různá nahrávací studia, dabovali pohádky. Ve čtrnácti letech se stala členkou skupiny SPB. To byla velká škola. Na konci roku 2003, bylo jí šestnáct let, ji otec přihlásil do SuperStar. V noci 20. června 2004 se stala vítězkou prvního českého ročníku. Změnil se jí život. Natočila tři alba, získala několik hudebních cen, pravidelně koncertuje.

Aneta Langerová – *Jsem*

Vydáno: 9. 11. 2009

Vydavatel: Sony Music

Netopýr v Brně

Režisérem nové inscenace Straussovy světoznámé opery *Netopýr* je Ondřej Havelka, pro hudební nastudování lednové premiéry byl angažován švýcarský dirigent Kaspar Zehnder, který se u dirigentského pultu vystřídal s Ondřejem Olosem. Nový český překlad libreta vytvořili z překladu Petra Štědrone Ondřejové Suchý a Havelka. V hlavních rolích účinkují Aleš Briscein, Jaroslav Březina, Daniela Starková-Šedrllová, Pavla Vykopalová, Jiří Sulženko, Jakub Tolaš ad.

Netopýr, fraška o manželské nevěře a pomstě, je tytickou převlekovou komedií plnou změn. Poprvé zazněl *Netopýr* v Theater an der Wien / Vídeňce na Velikonoční neděli 5. dubna 1874 za skladatelova osobního řízení. V roce 1892 se stal dokonce nejhranější rakouskou operetou 19. století. Vedle toho, že se *Netopýr* stal kmenovým dílem světové operetní tvorby, bývá uváděn i v operních domech. Poprvé se tak stalo díky Gustavu Mahlerovi v roce 1984 v Hamburku a krátce poté i ve vídeňské Dvorní opeře. Od této doby je opereta trvale na repertoáru světových scén.

Jubileum Jany Koubkové

Na sklonku loňského roku oslavila pětadesáté narozeniny jazzová zpěvačka, skladatelka a lektorka Jana Koubková. Stalo se tak u příležitosti jejího koncertu v pražském Lucerna Music Baru. S Janou Koubkovou vystoupil i kytarista Michal Pavlíček, multiinstrumentalista Heinz Grobmeier, bubeník Jiří

Hrubeš nebo Yandim Band Slávka Jandy.

Jana Koubková je jednou z nejlepších českých jazzových zpěvaček a svoje narozeniny již oslavila koncertem ve zcela zaplněné Nové galerii Pražského hradu, kde jí prezident Václav Klaus předal Zlatou plaketu.

Jana Koubková stála u zrodu festivalu jazzových, bluesových a rockových zpěváků pod názvem Vokalíza a šest

let učila na hudebně-dramatickém oddělení Pražské státní konzervatoře. V současné době vystupuje s Big Bandem Českého rozhlasu.

(mk)

Emma Destinnová (26.2. 1878, Praha – 28. 1. 1930, České Budějovice)

Světová sopranistka, vlastním jménem Emilie Pavlína Kittlová. Zpěv studovala soukromě u manželů Loewových v Praze (podle Marie Loewe-Destinn, sólistky vídeňské Dvorní opery, si zvolila pseudonym) a herectví u O. Sklenářové-Malé. V roce 1897 neudělala konkurs do ND v Praze, byla odmítnuta i v Drážďanech, avšak od roku 1898 působila ve dvorní opeře

v Berlíně, kde byl jejím partnerem Karel Burian. Poprvé vystoupila v nemilované roli Santuzzi, následovala Carmen, která byla přijata s nadšením, následovaly mnohé role, např. premiéra Straussovy *Salome* v roce 1906, její *Salome* byla tehdejšími kritiky oslavovaná. V letech 1901 a 1903 hostovala v Praze, zpívala v Paříži, ve Vídni a jako Senta v Bayreuthu, v téže roli společně s Enricem Carusem v Londýně. V roce 1908 absolvovala řadu vystoupení v ND, stala se čestným členem ND. V roce 1908 poprvé vystoupila v New Yorku pod taktovkou Artura Toscaniniho. Americká léta jsou pro Emu Destinnovou okázalým repertoárem, kulminujícím premiérou Pucciniho *Děvčete ze zlatého západu*, psaného pro ni. Byly to neslýchané úspěchy, jež ovládly opět evropská jeviště. V roce 1916 při návratu do Čech ji rakouské úřady zadržely, odebraly jí pas a internovaly na jejím zámečku ve Stráži nad Nežárkou. Na její předchozí vrcholnou kariéru se jí po skončení první světové války nepodařilo navázat i přesto, že podle kritiky „její hlas nejevil kazu a byl stále vroucí a nádherný“. Ztrátu popularity nesla velice těžce a uchýlila se do soukromí. Její úmysl provést v roce 1920 ve Stavovském divadle dobově přesně a slohově čistě *Dona Juana* nevyšel. Její poslední představení v ND bylo 20. 3. 1924, na této scéně vystoupila celkem čtyřiaosmdesátkrát. Hostovala i na jiných českých scénách, vedle svých světových rolí zpívala Smetanovu Libuši, Miladu, Mařenku, Fibichovu Šárku. Nemohla uskutečnit ani poslední myšlenku odcházejícího pěvce – učit zpívat. Pražská konzervatoř o ni neprojevila zájem.

Destinnová byla pozoruhodnou a mimořádnou osobností, zcela výjimečnou pěvkyní a umělkyní. I ti nejpovolanější (Toscanini) se obdivovali její absolutní intonační čistotě. Vlastnila mohutný a smyslný hlas širokého rozsahu, dokonale vyrovnaný ve všech rejstřících, schopný všech dynamických odstínů a bezpečně technicky ovládaný. Těžištěm jejího repertoáru byly sice role veristické, nicméně její interpretační zásluhy o repertoár český jak v ND, tak v zahraničí (měla např. podíl na uvedení *Prodané nevěsty* v New Yorku s dirigentem Gustavem Mahlerem, *Dalibora* v Berlíně aj.) jsou mimořádné. Byla činná i literárně, překládala písně a árie do češtiny, sama zkomponovala několik písní. Zůstalo po ní přes dvě stě snímků, které jsou po technické rekonstrukci dostupné.

Václav Klaus vyhlásil volby na 28. a 29. května

Prezident Václav Klaus vyhlásil volby do Poslanecké sněmovny ČR, které se uskuteční 28. a 29. května 2010. Ve chvíli, kdy se svým rozhodnutím seznamoval veřejnost, se už pod termín voleb podepsal i premiér úřednické vlády Jan Fischer. Velké strany, které původně žádaly časnější datum, nakonec ocenily především fakt, že je konečně jasno a mohou začít s přípravou volební kampaně.

Při volbách do sněmovny volí občané starší osmnácti let poměrným systémem prostřednictvím kandidátních listin a udělováním preferenčních hlasů. Ve volbách se o dvě stě křesel v dolní komoře utkají kandidáti starší jednadvaceti let ve volebních obvodech, které kopírují kraje. Funkční období zákonodárců je v případě, že se nekonají předčasné volby, čtyřleté.

Aby strana byla zařazena do přepočítávání hlasů na mandáty, musí ve volbách získat alespoň pět procent hlasů. Podle volebních průzkumů by volby do sněmovny vyhrála ČSSD, ODS by skončila druhá. O třetí místo bojuje KSČM s TOP 09. Lidovcům a Straně zelených podle některých průzkumů hrozí, že nepřekročí povinný volební práh. Šanci získat ve sněmovně několik mandátů by naopak podle odborníků mohly mít Věci veřejné Radka Johna nebo Strana práv občanů Miloše Zemana.

Premiér Fischer: Holokaust je čisté zlo, které může být znovu probuzeno

Holokaust podle premiéra Jana Fischera byl a je čisté zlo, které může být znovu probuzeno. Vínou měli i ti, kteří jen pasivně přihlíželi. Je proto povinností všech zabránit zlu, aby opět povstalo. Fischer to uvedl v Senátu na shromáždění ke Dni památky obětí holokaustu a předcházení zločinům proti lidskosti. Připomenul přitom svého otce, který byl deportován do nacistického koncentračního tábora v Osvětimi. Den památky obětí holokaustu připomíná výročí osvobození tohoto tábora, a to 27. ledna 1945. V České republice, stejně jako ve většině států Evropské unie a dalších zemích, je připomínán od roku 2004.

Setkání

Miloš Zeman a Václav Klaus při podepsání „opoziční smlouvy“

Miloš Zeman se jako šéf přípravného výboru nově vzniklé Strany práv občanů chystá do květnových voleb a Václav

Klaus jí prý vyjádřil „jisté sympatie“. Jejich setkání na Hradě bylo pro mnohé překvapivé, protože Václav Klaus v sídle prezidenta obvykle představitele malých, navíc neparlamentních stran nepřijímá. Prezident Klaus před schůzkou odmítl spekulace o tom, že setkání souvisí s květnovými volbami. Podle Klausova tajemníka Ladislava Jakla se pan prezident „s Milošem Zemanem vidá pravidelně zhruba jednou za rok“. Václav Klaus a Miloš Zeman prý našli společnou řeč v tom, že dnešní politika je vyprázdněná, redukovala se pouze na souboj o mocenské pozice a politici se uchylují k laciným slibům. S prezidentem a svým někdejší politikým rivalem se prý shodli také na tom, že je třeba změnit volební zákon tak, aby vznikaly silnější vlády.

STEM: Morálka a odbornost politiků je nejhorší od roku 1993

Morálku a odborné vlastnosti vrcholných českých politiků hodnotí lidé nejkritičtěji od roku 1993. Vyplývá to z průzkumu agentury STEM, který má ČTK k dispozici. Vedoucí představitelé politické moci nejsou podle většiny lidí na vyšší morální úrovni než politici předlistopadového režimu. Téměř polovina Čechů tvrdí, že současní politici na tom nejsou lépe ani po odborné stránce. Pouze pětina Čechů si myslí, že současní politici jsou čestnější a poctivější než představitelé totalitní moci před rokem 1989. O opaku jsou přesvědčeny čtyři pětiny dotázaných. Nelichotivě nahlíží lidé i na odborné kvality přestavitelů současné politické moci. Téměř polovina tvrdí, že nemají vyšší odbornost než komunističtí funkcionáři, informuje STEM. Výsledky průzkumu podle STEM neznamenaají, že by lidé současnou politickou elitu hodnotili celkově hůře než politiky předlistopadového režimu. Vypovídají ale o značně kritickém pohledu především na morální kvality politiků. Důvěra v poctivost a odbornost českých politiků klesla v očích veřejnosti nehlouběji za posledních sedmáct let. Nejméně kriticky se vůči politikům staví mladí lidé do devětatváceti let.

CVVM: Většina lidí je spokojena s Fischerem a činností vlády

Většina lidí je podle lednového průzkumu Centra pro výzkum veřejného mínění (CVVM) spokojena s premiérem Janem Fischerem a s činností, programem a komunikací vlády s veřejností. S personálním složením kabinetu je však spokojena jen necelá polovina a více než třetina je nespokojena, zjistil průzkum, jehož výsledky CVVM uveřejnilo na svém webu. S osobou ministerského předsedy Fischera je podle CVVM spokojeno 75 %, s činností kabinetu 66 % a s jejím programem a komunikací s veřejností shodně 56 % lidí. S personálním složením vlády bylo v lednu spokojeno 48 % a nespokojeno 35 % dotázaných. Velkou oblibu Fischera již několik měsíců ukazují i průzkumy jiných agentur. Fischerův kabinet, který začal vládnout loni na jaře, si ve všech těchto ukazatelích vede nejlépe ze všech českých vlád od konce devadesátých let. S předsedou předchozí vlády Mirkem Topolánkem (ODS), jehož kabinetu vyslovila Poslanecká sněmovna loni na jaře nedůvěru, bylo v únoru roku 2007 spokojeno 29 % lidí a s jeho předchůdcem Jiřím Paroubkem (ČSSD) v červnu 2005 přesně 54 % občanů.

CVVM: Z představitelů stran má největší důvěru lidí Schwarzenberg

Z představitelů stran má největší důvěru lidí předseda TOP 09 Karel Schwarzenberg, věří mu 43 % Čechů. Za ním skončil místopředseda ČSSD Bohuslav Sobotka, který si získal důvěru 34 % lidí, vyplývá z průzkumu CVVM. Třetí příčku pomyslného žebříčku popularity obsadil s 28 % předseda zelených Ondřej Liška. Průzkumy veřejného mínění ukazují, že bývalý ministr zahraničních věcí se vysoké důvěře veřejnosti těší dlouhodobě. Stejný počet lidí mu věřil i v říjnu loňského roku, Sobotkovi tehdy dalo hlas 37 % dotázaných. V porovnání s výsledky z předcházejících průzkumů se významně nezvýšila důvěra v žádného z významných stranických funkcionářů. Nejméně lidé věří předsedovi ODS Mirku Topolánkovi, v žebříčku nedůvěry ho následuje Jiří Paroubek a místopředseda ODS Ivan Langer, informuje průzkum.

Soud zrušil rozhodnutí o rozpuštění Komunistického svazu mládeže

Pražský městský soud zrušil rozhodnutí z roku 2006 o rozpuštění občanského sdružení Komunistický svaz mládeže (KSM). Zároveň vrátil případ ministerstvu vnitra k dalšímu řízení. Úřad by se měl podle soudu zabývat tím, zda je zrušení svazu nezbytné, tedy zda sdružení představuje reálnou hrozbu pro současnou demokratickou společnost.

Naděje na potrestání prokurátora Vaše znovu ožila

Bývalý prokurátor Karel Vaš, jenž stojí za desítkami justičních vražd v dobách komunistických represí, se podle *Mladé fronty Dnes* po více než padesáti letech, které uplynuly od jeho zločinů, může ocitnout za mřížemi. Naděje na potrestání téměř čtyřidevadesátiletého muže znovu ožila díky trestnímu oznámení místostarosty brněnské městské části Královo Pole a známého antikomunisty Reného Pelána. Ten podle deníku ve spolupráci s historikem Pavlem Palečkem shromáždil množství důležitých dokumentů svědčících o Vašových skutcích. Konkrétně Pelán píše o jedné zinscenované a šesti justičních vraždách. Kdyby soud důkazy přijal, mohl by uložit i doživotní trest, píše *MfD*. Vaš byl odsouzen již v roce 2001 za účast na vraždě generála Heliodora Píky na sedm let vězení. Odvolací soud však tento rozsudek zrušil, podle jeho verdiktu byl tento trestný čin promlčen.

Hlučínsko si připomíná 90. výročí připojení k Československu

Devadesáté výročí připojení k Československu si v těchto dnech připomínají obyvatelé Hlučínska. Tato oblast se podle některých pozorovatelů dosud nedokázala úplně vyrovnat se svou německou minulostí. Obyvatelé po dlouhé roky sice mluvili českým jazykem, říkali si Moravci, ale myšlením se považovali spíše za Němce, řekl ředitel Muzea Hlučínska Metoděj Chrástecský. Hlučínsko je oblast mezi Ostravou a Opavou, která je vymezena na severu hranicí s Polskem, na jihu a západě řekou Opavou a na východě korytem řeky Odry. V roce 1742 se jej musela Marie

Terezie na základě vřatislavského míru vzdát a Hlučínsko připadlo na sto sedmdesát osm let Prusku, později Německu. Po vzniku samostatného Československa v roce 1918 prezident T. G. Masaryk začal usilovat o připojení tohoto území k nově vzniklému státu. 4. února 1920 je zabra-la československá armáda. Složitou historií Hlučínska se bude zabývat konference v Hlučíně.

Špidla chce kandidovat do Senátu

Bývalý premiér a dosavadní český eurokomisař Vladimír Špidla chce kandidovat do Senátu za sociální demokracii. Pokud uspěje v primárkách uvnitř strany, kandidovat bude zřejmě v jižních Čechách. Špidla byl zástupcem České republiky v Evropské komisi, kde měl na starosti sociální věci a zaměstnanost.

Plzeň slibuje výjimečné oslavy osvobození k 65. výročí

Květnové oslavy osvobození města Plzně americkou armádou by měly být výjimečné. Alespoň to slibuje plzeňská radnice, která letos akci organizuje sama. U příležitosti 65. výročí osvobození plánuje zajistit dosud největší účast vojenských klubů z celé Evropy, přehlídku historické i současné vojenské techniky, ukázkou bitvy a další. Několikadenní akce v Plzni patří k největším oslavám konce války v Česku.

Inspektoři UNESCO ukončili svou pražskou misi

Inspektoři Organizace OSN pro výchovu, vědu a kulturu (UNESCO) ukončili svou pražskou misi. Prohlédli si stave-niště tunelu Blanka, dopravu po magistrále v centru Prahy, Václavské náměstí nebo Břevnovský klášter a Vítkov. S jakými dojmy Prahu opouštěli, zatím tají, výsledky kontroly chtějí zveřejnit až na letním jednání Výboru pro evropské dědictví UNESCO v Brazílii.

Vláda by měla vyhlásit 38 nových národních kulturních památek

Vláda by měla vyhlásit osmatřicet nových národních kulturních památek (NKP). Je mezi nimi třeba Plečnickův kostel v Praze na Vinohradech, kubistický dům U Černé Matky Boží, brněnský hotel Avion, vila Primavesi v Olomouci i technické stavby. Z movitých památek bude nejvyšší ochranu státu požívat zlomek latinského překladu *Dalimilovy kroniky* nebo železniční motorový vůz Slovenská strela z roku 1936. Prohlásit objekt či předmět za kulturní památku má v kompetenci sám úřad, NKP pak prohlašuje vláda. Pokud kabinet současný návrh schválí, seznam NKP se rozšíří od letošního 1. července. Národních kulturních památek by pak v zemi bylo dvě stě sedmdesát čtyři. Vedle historických staveb se mezi NKP v posledních letech prosazují i stavby novější, průmyslové i technické.

Národní památkový ústav vyhlásil kampaň na ochranu památek

Národní památkový ústav (NPÚ) vyhlásil mediální kampaň na ochranu ohrožených památek. V seznamu nemovitých

památek NPÚ figuruje přes 40 000 objektů, těch nejhroženějších je více než sedm set. V plánu jsou přednášky v Praze i v regionech, vycházky po ohrožených památkách a prezentace. Akce navazuje na předchozí mediální kampaň z podzimu loňského roku, tehdy se NPÚ zaměřil na industriální památky. Garant nynější kampaně Miloš Solař novinářům řekl, že mezi nejhroženější památky patří skupiny staveb v opuštěných sídlech, například kostely, kaple, synagogy, ale také sýpky, hospodářská stavení, chlěvy, letohřádky nebo tvrže.

Prověrka dálnice mezi Prahou a Českými Budějovicemi

Silniční spojení z Prahy jižní cestou směrem na České Budějovice a dále k česko-rakouským hranicím již dávno neodpovídá nárokům, které na ně klade současná doba. Dost dlouho trvalo, než se situace začala řešit, ale v současnosti je již jasné, že problém má vyřešit nová dálnice D3 spojující Prahu s metropolí Jihočeského kraje a navazující rychlostní komunikace R3 pokračující dále na rakouské hranice. Rozpočet stavby dosahuje obří sumy 80 miliard korun (pro srovnání – jde o částku odpovídající institucionální podpoře Akademie věd ČR ze státního rozpočtu na šestnáct let) a s jejím dokončením se počítá zhruba v roce 2015. Budování komunikací se však v posledních letech dostalo do palby kritiky – ozývají se čím dál silnější hlasy, že silnice a dálnice v České republice jsou předraženy a při jejich výstavbě dochází k obrovskému plýtvání. Proto se nelze divit, že český Nejvyšší kontrolní úřad rozhodl, že v létě dojde k důkladné prověrce hospodaření s finančními prostředky právě na stavbě dálnice D3. K rozhodnutí přispěla i skutečnost, že část dálnice má vzniknout formou spolupráce veřejného a soukromého sektoru, což představuje nový prvek, jemuž je třeba věnovat náležitou pozornost. Proti kontrole samozřejmě těžko může některý ze zodpovědných činitelů cokoliv namítat, i když někteří z nich se obávají

zpomalení stavby. Jihočeský hejtman, sociální demokrat Jiří Zimola proto vyčetl ministru dopravy nominovanému za Občanskou demokratickou stranu Gustávu Slamečkovi, že na stavbu nevhodně upozornil tím, že předložil přepracovaný projekt na její vybudování. Nicméně zpoždění, pokud k němu vůbec dojde, by nemělo být nijak fatální. Naopak se objevily zprávy, které by celou stavbu mohly posunout výrazně dopředu. Jde zejména o vydání stavebního povolení pro výstavbu u Soběslavi a o pozitivní signály ohledně uvolnění pozemků dosud blokových exekucí. Již za více než pět let by tedy například přeprava mezi Lincem a Prahou po silnici nemusela představovat ani zdaleka takový problém jako dosud. (MaFr)

Pozemky na Hradčanech nepatřily Schwarzenbergovi v době smrti

Pozemky na Hradčanech u Schwarzenberského a Salvovského paláce v době smrti Adolfa Schwarzenberga již šlechtici nepatřily. Rozhodl o tom pražský městský soud, který tak s konečnou platností zamítl žalobu dědičky hlubocké větve šlechtického rodu Schwarzenbergů Alžběty Pezoldové. Schwarzenberg zemřel v roce 1950, pozemky přešly na stát o dva roky dříve. „S rozhodnutím nesouhlasíme, podáme dovolání k Nejvyššímu soudu,“ řekl po jednání právník Pezoldové Viktor Rossmann. U soudu argumentoval tím, že se zvláštní zákon z roku 1947, takzvaný Lex Schwarzenberg, nevztahoval na nemovitosti na Hradčanech. Podle něj totiž nesloužily zemědělskému, průmyslovému ani obchodnímu účelu. Pezoldová, dědička posledního šlechtického majitele Adolfa Schwarzenberga, si v Česku dělá nárok na stovky nemovitostí z někdejšího majetku hlubocké větve Schwarzenbergů, jehož hodnotu odborníci odhadují na 40 miliard korun. Soudila se například o zámky v Hluboké nad Vltavou a Českém Krumlově, budovu pivovaru Bohemia Regent v Třeboni a několik domů v Praze na Smíchově.

Poslední rozhovor s Ivanem Medkem

Chytrý rozhovor s Ivanem Medkem, který nám měl stále co sdělit (*názor redakce*), vedla v minulém roce Renáta Kalenská, ale jaksi jsme jej nestihli vydat, a proto jsme čekali na vhodnou příležitost. Ivan Medek byl již tehdy trvale připoután na lůžko... Netušili jsme, že se tak brzo stane, a to bohužel u příležitosti jeho úmrtí.

Je dneska na politice ještě něco zajímavého?

To, že s ní musíme žít. Bez ní se neobejdeme. Politika mě baví i proto. Že jsem ji nikdy nemohl a ani nechtěl vykonávat.

Nechtěl... V roce 1999 jste neúspěšně kandidoval za Unii svobody do Senátu...

...ale navíc jsem věděl, že to nemohu vyhrát. A bylo pozoruhodné, jak všich-

ni kolem mě byli přesvědčeni, že bude druhé kolo. Opravdu jsem tehdy říkal Rumlovi, že to vezmu jen v tom případě, že se nikdo jiný nenajde.

Mění se politická kultura?

Ano. Nejhorší jsou peníze. Politiku by měli dělat bohatí lidé, kteří už ty peníze mají. Ne ti, kteří tak jdou za účelem velkých kšeftů. Tohle propojení se stále zesiluje a to je na současnou politiku to nejhorší.

Kdo za to může? Kdo nastolil takový trend? Kdy se to stalo normou?

Myslím, že to začalo být patrné v podstatě hned po změně režimu. Z velké části to bylo způsobeno také tím, že za komunistů přišla spousta lidí k penězům zásluhou svých politických funkcí. A z toho se zrodily určité vazby, ti lidé získali známosti, které fungovaly i v zahraničí. Tito lidé se stali nepostradatelnými i pro nové struktury a nové lidi. Noví lidé se stali na starých strukturách závislí, protože určité mechanismy neznali, neuměli.

Zbývá v politice ještě nějaký etos?

Myslím, že tam někde ještě jsou takoví lidé. Někdy se mi takto jeví třeba Petr Pithart, Otakar Motejl.

Koho budete v parlamentních volbách volit?

Budu volit TOP 09.

A proč? Protože Karel Schwarzenberg je váš přítel?

To by nehrálo žádnou roli. Karel Schwarzenberg je dobrý hospodář, osobně velmi skromný. Je to člověk, který má největší zahraniční kontakty ze všech lidí v ČR. Může přijít do kterékoli země, zatelefonovat ministerskému předsedovi a nechat se pozvat k němu na oběd. Je to šlechtic, ale v tom starém dobrém smyslu. Kromě toho – a to je pro mě skoro nejdůležitější – je to hluboce cítící demokrat. Není to náfuha. Navíc umí dělat politiku.

Není to ale tak, že Schwarzenberg posloužil Kalouskovi jako morální štít, protože ten je spojen s mnoha aférami, ačkoli obviněn nebyl?

Nikdo Kalouskovi nic nedokázal. Čili pro mě je to z právního hlediska zcela čistý člověk.

Souhlasíte se snižováním sociálních dávek, podle návrhu ministra financí Janoty?

Ano. V ČR jsou dávky nesmyslně vysoké. Konkuruji nízkým platům. Když si to spočítáte, pro většinu lidí na sociálních dávkách se vyplatí nepracovat. Jediná cesta je zvýšit nejnižší platy, aby třeba kvalifikované zdravotní sestry neutíkaly do zahraničí. Rozhodně mi vadí milionářská daň navrhovaná

ČSSD. Vadí mi už to pojmenování. Je to komunistický vynález a z ekonomického hlediska omyl. Ovšem určitá progresse u daní je obvyklá.

Jakých hlubokých omylů se podle vás dopustila polistopadová politická elita?

Nechci být kritik, který do všeho reje. Ale třeba soudní uspořádání mohlo tehdejší situaci zlepšit. A to platí dodnes. Čím je větší svoboda, tím přísněji musí být soudnictví a právo.

Je česká demokracie i dvacet let po změně režimu nezralá?

Samozřejmě. To není věc státního uspořádání, ale vzájemného vztahu mezi lidmi. Měla by tu existovat úcta k základním pravidlům.

Pozná se stupeň nezralosti demokracie i podle toho, kolik lidí stále vzpomíná v dobrém na minulý režim?

To taky. Ale je to spíše psychologický problém, protože lidé se neradi s čímkoliv loučí. Taky nevěří skoro ničemu novému, jsou nedůvěřiví, neklidní. A mají pocit, že jistota, kterou tehdy měli, byla lepší, i když stála za starou bačkoru.

Jaká očekávání jste měl před dvaceti lety? Z vídeňského exilu jste pospíchal, ačkoliv jste se tam pak na čas zase vrátil.

Především jsem očekával, a v tom jsme se já a moji přátelé v exilu mýlili, že absolutní většina společnosti u nás si změnu režimu přeje. A že si ji přeje z důvodů politických, čili nikoliv proto, aby vydělávali víc peněz. Lidé se tady svobodu nikdy nenaučili. To by nikdy nemohlo tak obrovské množství lidí pořádně ještě volit komunistickou stranu. Po revoluci tu bylo pár disidentů, pár odborníků, ale s tím nešlo dělat velkou politiku.

Název „komunista“ je přece jen stigma, která zatím brání jejich vstupu do nejvyšších politických struktur.

Já si zase myslím, že slovo „komunista“ udržuje – u nich a jejich voličů – spojení s minulostí. A kdyby se nejmenovali „komunisti“, tak by je ti staří strejci nevolili. Považovali by tu změnu názvu za zradu. Kdežto takhle si říkají: „Pořád je tam něco, co nás drží pohromadě.“

Kterému ze svých poradců nejvíce věřil Václav Havel?

Ve svých odhadech byl velmi střizlivý, ptal se na různé názory různých lidí, věřil v určitých věcech Kocábovi, a věřil některým svým starým přátelům. Ale nebyl snadno ovlivnitelný.

Dal si poradit od vás?

Ani nevím. Mluvili jsme spolu o spoustě věcí a Havel přiznával, že v některých věcech jsem mu poradil.

Mrzí vás něco, co jste v životě neudělal?

Spousta věcí. Myslím, že jsem se mohl víc učit. Vlastně jsem nikdy nic pořádně nedokončil. Něco vlastní vinou, velkou většinu pak vinou politické situace. Mrzí mě, že jsem častěji a o konkrétních věcech nemluvil se svým tátou a i se svou maminkou. Že jsem si vícekrát nepovídá o věcech umění se svým bratrem. To všechno je ale nenapravitelné.

Mimochodem, mluvili jste o komunistech. Není to absurdní, že zrovna vy bydlíte ve Šmeralově ulici?

Ano, je to naprosto absurdní, že bydlím v ulici, která se jmenuje po zakladateli KSČ. Obeslal jsem všechny možné úřady a nakonec to Úřad Praha 7 vyřešil svým způsobem geniálně. Udělal anketu a zeptal se obyvatel Šmeralovy ulice. A obyvatelé se vydělali představy, že by museli měnit občanské průkazy, že by vůbec museli něco měnit. A tak říkali: „Vždyť už nikdo ani neví, kdo to byl.“ Někteří lidé se mě snažili utěšit a říkali: „No třeba se naše ulice jmenuje po tom mladém Šmeralovi, po tom herci!“ Na to jsem jim odpověděl: „To mi ani neříkejte. Kdybych si měl vybrat mezi těmi dvěma, vybral bych si starýho Šmerala. Ten mladej byl snad jeden z nejhorsích charakterů mezi našimi herci.“

Třeba bude jednou ulice Ivana Medka.

To bych nechtěl. Tady je spousta důležitějších lidí, kteří pro tuhle zemi udělali daleko víc práce než já.

Poznámka redakce:

Rozhovor byl podle potřeby upraven a zkrácen.

Praha opět hostila ples v Opeře, hlavní hvězdou byla Mercierová

Hlavní hvězdou plesu, který se konal ve Státní opeře Praha, byla francouzská herečka Michele Mercierová, speciálním hostem byl starosta Vídně Michael Häupl. Na ples kromě představitelky filmové Angeliky dorazily i známé tváře českého showbyznysu, například režisér Zdeněk Troška, módní návrhář Osmany Laffita, režisér Juraj Jakubisko se ženou Deanou či modelka Andrea Verešová s manželem Danielem Volopichem. Přišel i pamětník plesu z roku 1947, téměř devadesátiletý Jan Domabyl. Program pražského plesu i letos doplnila charitativní tombola, jejíž výtěžek tentokrát půjde Českému červenému kříži. Na pražském plese se letos nabízely vídeňské párky, vedle toho si hosté mohli pochutnat na suši, lososu, krevetách i salátech. Nechyběla ani nabídka mladého rakouského vína.

Koho bude jaroslavický zámek?

Rozsáhlý zámek v Jaroslavicích u Znojma patřil mezi renesanční skvosty, dalšími náročnými přestavbami prošel v období baroka, kdy se na nich podílel například Domenico Martinelli nebo Josef Emanuel Fischer z Erlachu. Jednou z ozdob zámku je i kaple s nástrojnou freskou Antona Maulbertsche. Jenže 20. století, zejména jeho druhá polovina, stavbě moc nepřála – po konfiskaci poslednímu soukromému vlastníkovi Augustu von Spee (jeho rodu patřil objekt od roku 1919) patřil dlouhou dobu státu a i kvůli blízkosti hranic s Rakouskem ho držela nějakou dobu i armáda, jejíž přítomnost prakticky vždy přestavovala pro historické stavby doslova pohromu. V roce 1990 se již v nijak skvělém stavu dostal do držení obce, která však samozřejmě neměla dostatek prostředků na rekonstrukci obrovské stavby a snažila se najít vhodného investora. Tím se měl stát rakouský neurolog a podnikatel Sigurd Markus Hochfellner, který před několika lety zámek koupil s úmyslem vybudovat zde sanatorium a špičkový hotel. Jenže do plánů zasáhla dědička posledního vlastníka, hraběnka Felicitas von Spee, která v současnosti žije v USA. Ta totiž požádala o vrácení zámku v restituci a převod zámku na doktora Hochfellnera nemohl být realizován. Nyní se však zdá, že snad bude tato překážka odstraněna – soudy totiž vesměs ve svých rozhodnutích nároky hraběnky von Spee odmítly. Představitelé obce nyní doufají, že zájem dr. Hochfellnera trvá a jaroslavický zámek se brzo opět zaskví ve své dřívější kráse. A možná za několik let si do Jaroslavic budete moci přijet na zotavenou a uklidnit zde své pocuchané nervy. A hraběnka von Spee se může utěšovat tím, že není jediná, které se rozplývá naděje na zisk majetku, který v minulosti patřil její rodině na jihu Moravy – zhruba ve stejné době pravděpodobně definitivně ztratili šanci na získání impozantního barokního zámku ve Vranově nad Dyjí potomci posledního šlechtického vlastníka hraběte Adama Zbyňka Lea Stadnického, kteří o restituci vzácné historické památky i některých pozemků usilovali již od roku 1992. Ve Vranově se přitom radují zejména představitelé památkářů, kteří nyní zámek spravují, i zástupci Národního parku Poddyjí. A rozhodnutí znamená také jistotu, že zámek se svým impozantním sálem předků zůstane pro turisty otevřen a stát do jeho údržby bude moci investovat bez větších obav. (MaFr)

Nový kostel až za několik let

V České republice, kde je většina obyvatelstva z náboženského hlediska spíše dost vlažná, představuje výstavba každého nového svatostánku výjimečnou událost. Ve Starém Městě na Moravě, tedy na území s relativně nejvyšším podílem katolíků v republice, se na budování svatostánku připravovali již dávno – počátky lze sledovat minimálně do počátku 20. století. Dějiny se však neustále stavěly proti plánům na zbudování chrámu. V prvním případě peněžní sbírka doplatila na rozpad Rakouska-Uherska v roce 1918, o jednadvacet let později realizaci nové budovy zhatila okupace Československa německými vojsky. Doba po roce 1948 pak samozřejmě vůbec budování církevních staveb ani v nejmenším nepřála. Teprve na konci druhého tisíciletí se začala situace měnit – na plánovaném budoucím centrálním náměstí Starého Města proběhl archeologický a geologický výzkum a konečně v říjnu 2000 staveništi požehnal tehdejší papežský nuncius v České republice. Stavba chrámu svatého Ducha, kterou vyprojektoval slovinický architekt Ivo Goropevsek, však pokračuje jen velmi zvolna, i když pravidelně probíhají finanční sbírky v stávajícím staroměstském kostele sv. Michala a na výdaje se snaží přispívat i staroměstská radnice, která pokryla plnou třetinu z dosud vynaložených 40 milionů. V poslední době se významnou událostí, která dokončení celé stavby posunula výrazně kupředu, stalo usazení mohutného a náležitě těžkého krovu na chrámové lodě. Díky němu by bez problémů měla střecha kostela unést třeba sněhovou peřinu 75 centimetrů vysokou. Nicméně i přes pokrok v budování nelze podle představitelů uherskohradištského děkanátu očekávat, že by se věřící mohli účastnit první mše v novém kostele dříve než v roce 2015. Na naplnění svého dlouholetého snu si staroměstští katolíci budou muset ještě nějaký čas počkat. Nicméně vybudovaná střecha jim alespoň ukáže, že jejich finanční příspěvky a dary v současné době na rozdíl od minulosti mají nějaký hmatatelný efekt. (MaFr)

Co s bývalými přechody?

Po rozšíření tzv. schengenského prostoru o území České republiky a Slovenska se okamžitě objevil problém využití budov na bývalých hraničních přechodech. Například na česko-rakouském pomezí se objevilo hned několik možností. Např. na dříve slavném přechodu Hatě chce vybudovat Technické muzeum Brno Muzeum celnictví, v Hnanicích se z budovy přechodu stane archiv a v Hevlíně, který se má stát díky golfovému komplexu v bezprostřední blízkosti významným centrem turistického ruchu, hodlají stavby využít pro turistické centrum a středisko pro návštěvníky golfového areálu. Česko-slovenské přechody vznikly po rozpadu Československa na počátku devadesátých let a jedná se tedy o poměrně moderní stavby. Většinu z těchto celnic a přilehlých prostor nyní hodlají jejich vlastníci přebudovat na kvalitní odpočívadla určená zejména řidičům těžkých nákladních vozů. Podobných prostor je zatím na příslušných tazích zřetelný nedostatek a tak přestavba celnic zabije pomyslné dvě mouchy jednou ranou. Ovšem hlavní je zajistit, aby zase někdo nedostal vrcholně hloupý nápad vrátit budovám jejich původní určení a obnovit opět Evropu rozdělenou na malé kousky. (MaFr)

Lednici má zkrášlit Akademická zahrada, zámek stále v opravě

Díky své malé vzdálenosti od hranic patří Lednicko-valtický areál na jihu Moravy se svými unikátními přírodními i stavebními památkami mezi oblíbené cíle i mnoha turistů z Rakouska. Ti se musí již nějakou dobu smiřovat se skutečností, že zámeckou budovu v Lednici, která patří mezi největší magnety pro návštěvníky, obepíná lešení a situace se podle tamější kastelánky výrazně nezmění ani v letošním roce – oprava fasád totiž má být ukončena až v roce 2011. Údajně největší problémy působí rekonstrukce kamenických prvků, které se masivně drojí. Potíže způsobuje i nalezení vhodného náhradního materiálu, který by ladil se zdejší pískovcem dováženým v minulosti z Rakouska. Na druhé straně však v brzké době nabídka pamětihodností Lednice doplní dva zajímavé objekty. Loni na podzim uzavřel Národní památkový ústav jako vlastník zámeckého areálu v Lednici smlouvu se sdružením, které hodlá opravit zchátralou barokní jízdárnu. V ní sdružení hodlá vybudovat především rozsáhlý nový sál, který pro své potřeby stejně jako zázemí patrně využijí zejména univerzity a vysoké školy z daného regionu. I druhá novinka je v Lednici spojena s vysokou školou, tentokrát už konkrétně s Mendelovou univerzitou v Brně, jejíž zahradnická fakulta sídlí právě v Lednici. Podle návrhu Jiřího Damce, jinak přednášejícího o krajinářské architektuře, by totiž právě v Lednici mezi areálem kolejí a budovou děkanátu měla vzniknout rozsáhlá Akademická zahrada. Jedná se o vícefunkční prostor, který má sloužit pro výuku i vědecké aktivity fakulty a zároveň pomůže při propagaci nových technologií, materiálů či odrůd rostlin vycházejících z činnosti fakulty. Návštěvníci se zde potěší například letničkami, trvalkami, ale i keři či různými odrůdy vinné révy nebo krajovými odrůdami ovoce. Samozřejmě budou odpočívadla, fontánky apod. Dominantou celé zahrady se má stát zatravněná prohlubeň určená jako venkovní posluchárna pro studenty. Jak ukazuje určený areál, přístup do zahrady nebude vyhrazen pouze posluchačům univerzity, ale aspoň částečně sem budou mít přístup i ostatní návštěvníci a turisté, kteří se tak budou moci hodně dozvědět o výsledcích zdejší fakulty, ale i obecně o rostlinách ve zdejší nádherné koutě přírody. (MaFr)

Čechy a Moravu zavalil sníh

Letošní zima opravdu dokáže překvapit. Například první polovina ledna přinesla na mnoha místech doslova záplavy sněhu. Nepadal však ani tak na horách, kde jsou na něj zvyklí a dokonce ho kvůli turistům chtivým lyžování vítají. Nejvíce sněhu se naopak objevilo v nížinách a s desítkami centimetrů bílé záplavy museli bojovat i v lokalitách, kde se podobný příliv neobjevil již řadu let. Jako příklad může sloužit polabská nížina nebo česká metropole Praha, kde napadlo údajně nejvíce sněhu od roku 1979. Některé části hlavního města hlásily dlouhodobé rekordy, když výška vloček přesáhla 40 centimetrů. Podle meteorologů byla na vině podobná tlaková níže, jako byly ty, které v letech 1997 a 2002 způsobily ve střední Evropě ničivé záplavy. Zatímco východ České republiky zápasil spíše s ledovkou, protože do sněhu začalo pršet, v samotných Čechách panovalo spíše chladnější počasí. Nenadálou kalamitu zvládala jednotli-

vá česká a moravská města pochopitelně různě. Všem ale komplikoval situaci nový zákon, který byl přijat na základě návrhu teplického primátora, senátora Jiřího Kubery z Občanské demokratické strany. Podle něj totiž za úrazy na neuklizeném chodníku neodpovídají jako dosud majitelé přilehlé nemovitosti, ale samotná města a vesnice. Část majitelů nemovitostí sice jako dosud před svými domy i tentokrát uklízela a sypala, ale dělali to jen ze své dobré vůle. Zejména v okrajových částech měst zůstala řada ulic naprosto neuklizených a chodci měli při chůzi značné problémy, protože městští silničáři nestíhali komunikace uklízet. Ostatně řada měst problém řešila nikoliv rozšířením technických prostředků na údržbu komunikací a případně navýšením počtu osob na tomto úseku, ale pouze se nechala více pojistit. Není divu, že senátor Kubera se za svou iniciativu dočkal v mnoha případech ostré kritiky. Namíтал však, že stále myslí, že se jednalo o správné rozhodnutí, protože nikdo nemůže mít zodpovědnost za něco, co mu nepatří (tedy chodník). Zastala se ho i určitá část majitelů domů. Nicméně během kalamity se ukázala jedna problematická stránka zákona – jedná se o určité narušení principu solidárního podílu na podobě veřejného prostoru. Na druhé straně je jistě potěšující, že mnozí majitelé domků uklízeli sníh a sypali komunikace, i když jim to žádný zákon nenařizoval. Aspoň se ukázalo, kdo se chová vůči občanům slušně jen proto, že se obává postihu a kdo je slušný z principu. (MaFr)

Krása na sýrových etiketách

České sběratelství má velké a úspěšné tradice. Situace ve 20. století sice zrovna nepřála vzniku obřích sbírek cenných obrazů či šperků, ale byla zde vybudována řada zajímavých kolekcí z daleko nenápadnějších předmětů. Vedle třeba nálepek od zápalek, které se spojovaly s velkou tradicí produkce zápalek v závodě Solo Sušice, jde třeba i o různé etikety potravinářských produktů, třeba piv, čokolády nebo sýrů. Právě etikety od sýrů se staly celoživotní láskou Ladislava Liklera, který nakonec vybudoval vůbec největší sbírku těchto předmětů na světě. Sýrové etikety se poprvé objevily ve Francii někdy na konci 19. století a postupně se staly nejen leckdy překvapivě dokonalými uměleckými díly a zajímavými ukázkami vývoje designu, ale často i pozoruhodným svědectvím o době svého vzniku. Stabilně se na nich objevují některé motivy, mezi něž patří i různá fauna a flóra. A právě tento úsek se Likler snaží ukázat na výstavě, která probíhá až do března v aule Scholy Humanitas v severočeském Litvínově. Je samozřejmé, že pravděpodobně nejčastěji ze všech živočichů se na etiketách objevuje motiv krávy jako dárkyně základní suroviny pro výrobu sýra. Jasným příkladem může být francouzská „veselá kráva“, která sýry provází již řadu let. Právě etikety z Francie jako sýrařské velmoci na výstavě dominují, ale vedle nizozemských, švýcarských či britských etiket se zde neztrácejí ani ty rakouské. Koneckonců jen těžko by mohly být opomenuty například ty všemožné verze protěží na rakouských sýrech, které mají evokovat alpský původ použitého mléka. Není asi mnoho čtenářů, kteří by měli v nejbližší době cestu do severočeského Litvínova a mohli se tak výstavy zúčastnit. Ale tento článek vás možná může inspirovat k pozornějšímu prohlédnutí sýrových etiket třeba při nákupu a snad i k zamyšlení nad významem a smyslem

sběratelství v dnešní době, kdy již máme snazší a rozmanitější spojení s exotickými částmi světa, než jaké v minulosti mohla nabídnout křehká poštovní známka s tajemnými nápisy nebo zajímavý obal od cizí čokolády či syra.

(MaFr)

Pod Rakušany se probořil led na Lipně

Zkracovat si v zimním období cestu přejezdem zamrzlé nádrže Lipno je sice podle většiny místních velký hazard, ale vždy se najde mnoho těch, kteří to přesto zkoušejí. Že se snaha ušetřit čas může výrazně nevyplatit, o tom se přesvědčila dvě rakouská auta, která si v polovině ledna chtěla zkrátit cestu z Frymburka do Frýdavy zhruba po trase, po jaké v létě jezdí na Lipně přívoz. Tam sice nyní vede vyfrézovaná cesta, na níž tloušťka ledu dosahuje šestnácti centimetrů, ale druhý z řidičů z ní sjel a dostal se do místa, kde tenký led rozhodně nemohl jeho vůz značky Toyota udržet. Automobil se probořil a i s devětašedesátiletým řidičem a spolujezdcem se začal potápět. Naštěstí se oběma mužům podařilo z auta včas uprchnout a celou záležitost odnesli jen pořádným šokem. Nehrozí jim ani pokuta a jiné stíhání, protože české zákony nic takového, jako je jízda po ledu, neznají a nemohou tedy za podobné hazardování trestat. A podle českých médií dokonce nebudou muset ani hradit cenu zásahu hasičů – i v tomto případě totiž chybí potřebná legislativa. Lze ale předpokládat, že okamžiky strachu při proboření do ledové vody představovaly pro hazardéry dostatečné potrestání. Protože ale jde o nepřenositelnou zkušenost, nemůže sloužit jako dostatečné varování pro ostatní. A tak na ledě na přehradě na Lipně dál pokoušejí své štěstí další a další automobilisté z České republiky i z Rakouska.

(MaFr)

V nové jihočeské knihovně nechybí ani rakouské knihy

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích prochází obdobím výrazného rozvoje. Zcela nedávno otevřela novou budovu své filozofické fakulty a začátkem ledna letošního roku došlo také na zpřístupnění i nové Akademické knihovny, v níž se sjednotily knihovny jednotlivých fakult univerzity. Díky tomu vznikl úctyhodný korpus o několika stech tisících svazků, který ještě dále rozmnožily svazky dalších zde umístěných knihoven – knihovny Biologického centra Akademie věd a také v neposlední řadě Rakouské knihovny (Österreich Bibliothek). Dvoupatrová budova si vyžádala náklady ve výši přesahující 154 milionů korun, avšak studenti tak budou mít pro svoji práci skutečně optimální podmínky. V prvním poschodí jsou soustředěny knihy ze společenských a humanitních věd, v patře nad nimi dominují publikace s přírodovědeckou, lékařskou nebo zemědělskou tematikou. Oproti řadě jiných velkých knihoven v České republice má ta nová budějovická jednu velkou přednost – značná část knih je umístěna ve volném výběru přímo v regálech a jen menšina publikací skončila v depozitářích. Potvrdil se tak trend rozšiřování volného výběru jasně pozorovatelný například ve velkých univerzitních knihovnách v Německu, který se bohužel dosud v České republice, ale ani v mnohých bibliotékách v Rakousku, příliš neprosadil. Budějovická knihovna nabízí celkem pět set studijních míst včetně individuálních studoven, kde se stu-

denti budou moci připravovat například na státní zkoušky. Vysokou úroveň služeb pak umožňuje i kvalitní technické zázemí. Samozřejmostí je plné pokrytí bezdrátovým internetem či dostatek scannerů či kopírek. V českých podmínkách jsou dosud málo vídanou službou samoobslužné výpůjčky či vracení knihy. Vrátil knihu budou přitom čtenáři moci v jakoukoliv denní i noční dobu plných sedm dní v týdnu. V budově knihovny se nachází také prodejna knih, bistro či klub. V současnosti je běžné, že čeští studenti i odborníci často za nějakou hůře dostupnou knihou putují do blízkých velkých rakouských měst. Například pro obyvatele Brna je rychlejší si opatřit nějaký vzácnější titul ve vídeňské knihovně, než se o mnoho déle trmácet do Prahy, kde navíc příslušná kniha může také chybět. Pokud se týká novějších prací týkajících se Rakouska, přicházejí navíc ke cti již zmiňované rakouské knihovny zřizované rakouským ministerstvem zahraničí, které kromě Českých Budějovic sídlí v Brně, Opavě, Znojmě, Liberci, Olomouci a Plzni. Naopak Rakušané v České republice nějaké doma špatně dostupné tituly obvykle neshánějí. Nepoměr mezi finančním zabezpečením rakouských a českých knihoven je dosud jasně zřetelný. Ale časy se mohou změnit a i Rakušané docení blízkost a dostupnost moderní knihovny v Českých Budějovicích. A ještě dříve ji snad budou moci ocenit krajané, kteří žijí poblíž hranic Rakouska s Jihočeským krajem.

(MaFr)

V Litomyšli by se měl letos otevřít moderní avantgardní kostel

Církev bratrská chce do konce roku v Litomyšli otevřít svůj nový moderní kostel. Vzniká podle návrhu architekta Zdeňka Fránka v duchu funkcionalismu. Neobvyklý vzhled kostelu dávají hlavně střídavě skloněné pultové střechy, které působí jako nájezdová rampa, mottem byl žalm 57 „Bože, tvé milosrdenství až k nebi sahá, až do mraků tvoje věrnost“. Stavba se od klasických kostelů velmi liší. Železobetonová dvouúrovňová konstrukce je zahlobbena do svažitého terénu, boky mezi rozbíhajícími se plochami střech vyplní sklo. Církev bratrská v Litomyšli se do výstavby svého svatostánku pustila jako do značně dobrodružného podniku. Dosud se vždy podařilo sehnat peníze na pokračování stavby, i když se stékají často malými pramínky, které teprve společně vytvoří řeku, říká kazatel Daniel Smetana.

Přímé spojení mezi Znojmem a Vídní láká

Pravidelné přímé spoje mezi Znojmem a Vídní, které Rakouské státní dráhy (Österreichische Bundesbahnen) zavedly 13. prosince loňského roku, si rychle získaly mezi českými cestujícími oblibu. Sedm spojů denně v dvouhodinových intervalech mnoha lidem vyhovuje i kvůli tomu, že ve všední den končí nikoliv někde na okraji Vídně, ale zajiždějí do podzemí Südbahnhof. Nicméně o víkendů je to trochu jinak, což zejména zpočátku způsobovalo určité komplikace. I na tento režim si však lidé postupně začínají zvykat. Díky elektrizaci a celkové rekonstrukci se zvýšila rychlost na trati až na 90 kilometrů v hodině a cestující z České republiky za zpáteční jízdenku zaplatí 357 korun, což v přepočtu znamená necelých čtrnáct euro. Přibyl tak zajímavý a relativně cenově přístupný spoj, který určitě při-

láká řadu obyvatel ze Znojemska k návštěvě vídeňských památek či obchodů. (MaFr)

Letošní vlčnovský král

Každoroční Jízda králů ve Vlčnově, jedna z nejstarších a nejzajímavějších folklórních tradic v České republice, zná již svého letošního krále. Stal se jím jedenáctiletý Roman Hruboš, když byl zvolen na Krojovém plese. Na jaře pojedou na koni v čele průvodu oblečen v dívčím kroji. Neví se přesně, kdy a jak tyto Jízdy králů vznikly. Tato vlčnovská je podle rozšířené legendy o útěku uherského krále Matyáše Korvína po porážce v jedné bitvě ve druhé polovině 15. století. Prý se skrýval na Slovensku a cestoval v ženských šatech.

3. prosince 2009 oslavilo **kino Lucerna** sto let od vzniku promítání, ovšem nejstarší české stálé kino bylo The Empire Bio Co., otevřené 8. června 1907 v Brně. Stoleté kino Lucerna vzniklo jako součást první pasážní budovy v Praze, kterou nechal postavit Ing. Václav Havel (1861-1921) ve spolupráci se stavitelem Dobroslavem Hnídkem a architektem Stanislavem Bechyněm. Komplex budov vyrůstal v období 1907-1921. Vedle kabaretního sálu vznikl i divadelní sál s otáčecím hledištěm, který byl později přestavěn na biograf Bio Lucerna. Původní kinosál byl secesní, dnes má pseudorokokovou tvář.

14. ledna 2010 zemřel legendární pražský lahůdkář **Jan Paukert** (91). Jeho rodiče založili roku 1916 v Praze na Národní třídě podnik, který později navštěvovaly i známé osobnosti jako Ema Destinová, Vlasta Burian či Lída Baarová. Po únoru 1948 byla firma znárodněna, lidé ale dále nakupovali „u Paukerta“. V říjnu 2008 bylo lahůdkářství – pod názvem Jan Paukert – po rekonstrukci slavnostně otevřeno, ale rodina je už sama neprovozuje.

Výprava za historickými památkami Prahy – Clam Gallasovic Klamovka

Šlechtický rod, který vznikl spojením staré rodiny z Korutanska, která získala panství Clam, a hraběcího rodu Gallasů, se zapsal významně do dějin Prahy. Tento šlechtický rod připomíná především velkolepá a reprezentativní barokní stavba Clam-Gallasova paláce na Starém Městě, s jejíž výzdobou jsou spjata jména takových mistrů, jako například Matyáš Braun. Navěky ale také zanechal tento šlechtický rod svoji stopu v dějinách Prahy v podobě usedlosti Klamovka a okolního parku, které stále nesou jméno po svých šlechtických majitelích.

Clam-Gallasové koupili v roce 1757 na rozhraní Smíchova a Košíř usedlost zvanou Zahrádka. Na tomto místě se stejně jako v celém okolí rozkládaly ve středověku rozsáhlé vinice. Tato košířská patřila původně kartouzskému klášteru. Vinice, klášter a později i usedlost měly mnoho majitelů. Rodina Clam-Gallasů přikoupila v pozdější době i sousední vinice a obytnou budovu bývalé Zahrádky přestavěli na jednopatrový letohrádek s mansardovou střechou. V průběhu 18. a začátkem 19. století zde pak vybudovali honosné letní sídlo a okolí upravili na anglický park s romantickými stavbami a pomníky.

Klamovský areál je pověstný svými četnými bizarními stavbami v romantickém duchu. Jednou z prvních byl například chrámek Noci, který uvnitř vyvolával iluzi hvězdné oblohy. Dále pak zde byl postaven novogotický altánek a jako další také mnoho pomníků, jejichž náměty pocházely z nejroztodivnějších zdrojů. Například v roce 1793 zde byl postaven náhrobek věnovaný vzácnému brazilskému kolibříkovi nebo kamenný pomník z roku 1808, který byl věnován Clam-Gallasovic oblíbenému a milovanému koni. Na ně navazovaly postupně další kuriózní stavby, například pomníčky loveckých psů. Rodina Clam-Gallasů v prostorách Klamovky také chovala v klecích exotickou zvířenu, provozovala tu divadlo a očištnou lázeň.

Pro rodinu Clam-Gallasů pracoval v areálu jako zahradník Josef Blecha z vídeňského Schönbrunnu a krátkou

dobu také Karel Němec, syn spisovatelky Boženy Němcové. V roce 1895 prodal František Clam-Gallas Klamovku košířskému starostovi Martinu Hlaváčkovi a její areál byl zpřístupněn veřejnosti. Klamovka se v té době stala centrem společenského a kulturního života – Clam-Gallasovské sídlo bylo upraveno jako zahradní restaurace s tančírnou a především v letních měsících zde bylo plno do posledního místa. V těchto prostorách také po nějakou dobu provozoval svůj věhlasný kinematograf Viktor Ponrepo.

Ve třicátých letech minulého století budovu přestavěl tělocvičný spolek Sokol a jeho bratři a sestry tu organizovali svoje cvičební i kulturní akce až do druhé světové

války. V roce 1964 byla Klamovka prohlášena za kulturní památku. V době komunismu a normalizace se košířská Klamovka stala útočištěm disentu a undergroundu – zde se připravoval obsah legendárního samizdatového periodika *Revolver revue*.

Ve svojí kulturně-společenské a sportovní minulosti pokračuje Klamovka úspěšně i v dnešní době, sídlí zde klub, který je součástí pražského domova dětí a mládeže, působí tu sportovní klub a v provozu je v místě své slavné předchůdkyně zrenovovaná zahradní restaurace. (mk)

LEDEN, ÚNOR

Leden

Vstoupil k nám v prvním dnu roku a přinesl novorozeně dalšího roku, na nožičce označené datem roku 2010. Po starém zvyku mu nabídneme novoroční vánočku se zapечатým hráškem – snad ho právě on ve vánočce najde a bude mít po celý rok štěstí.

Leden nás často během dne obšťastní slunečními paprsky a v třeskuté noci nám předvede panování království paní Zimy. I když mnohdy „tříkrálový jara vánek“ smaže stříbrné kresby jinovatek, přesto se leden snaží uchovat si střed zimy v polovici svého panování. Když Lednu nevyjde střed zimy k 15. dni v měsíci, vyhrožuje ještě „fabiánskou“ zimou. Za čest si klade lámat zimu s obrácením medvěda na druhý bok, a to v den svatého Pavla obrácení 25. ledna.

Únor

Únorová zima začíná v lidovém podání „hromniční“ zimou. Od hromniční zimy se očekává počasí s velkou oblačností a sněžením. Nežádoucí je naopak déšť. Z bílého února mají naopak radost hospodáři, lyžaři a děti. Únor je také měsíc společenský – přeje plesům a maškarnímu veselí. Začátek února ještě bývá s ostrými mrazíky a v závěru dosype i trochu sněhu. Koncem měsíce však jeho druhý největší svátec svatý Matěj dává tušit, že vládá paní Zimy co nevidět skončí. Sluneční paprsky, pod jejichž dotekem změkl sníh, prozrazují blízkost jara. A pokud se svatému Matěji

nepodařilo rozsekat led, přenechá rád tuto práci svatému Josefovi a ten už si se zbývající zimou dozajista poradí.

(mk)

Pranostiky

Lednová zima je i na peci znát.
Když v lednu hřímá, přijde ještě tuhá zima.
Leden studený, duben zelený.
Na Tři krále měkko máme.
Suchý leden, mokrá červen.
V lednu roste-li tráva, neúroda se očekává.
V lednu mráz – těší nás, v lednu voda – věčná škoda.
Teplý leden, z korce mandel jeden.
Když červík v lednu ze země leze, zima až do května se poveze.

Je-li o Hromnicích studeno, brzy přijde jaro.

Mnoho mlh v únoru přivodí mokré léto.

Sněhový únor – sílí úhor.

Když větrové na konec února uhodí, moc obilí se na poli neurodí.

Na Hromnice vezmi dvě kahanice.

Svatá Agáta bývá na sních bohatá.

Svatá Dorota sněhem stromy ometá.

Svatá Apolena v mlhu je často zahalena.

Krátký masopust – dlouhá zima.

Na svatého Matěje každá myš díra se zavěje.

(mk)

Ornáty pro vídeňské kněze z ČR

Rodinná firma z Ústí nad Orlicí Velebný a Fam navázala na počátku devadesátých let na tradice pardubického krejčovského salónu a zaměřila se především na ruční vyšívání. Postupně se dokázala propracovat mezi přední producenty a získává řadu atraktivních zakázek nejen v České republice, ale i v zahraničí. Během roku zhotoví průměrně kolem sto dvaceti špičkových vyšívaných praporů plus ještě další jednodušší prapory na venkovní použití. Například v současné době připravují repliky čtrnácti historických praporů pro Národní památník v Praze na Vítkově nebo repliky historických zástav pro kancelář prezidenta Slovenské republiky, v níž nechybí třeba prapory československých legií z první světové války. Mezi další velké odběratele firmy patří radnice českých měst a obcí jako například Pardubice nebo Chrudim. O prapory z Ústí nad Orlicí se zajímají také různé hasičské sbory apod., které však musí obvykle volit lacinější variantu. Mezi klienty z ciziny figurují například různé střelecké spolky a zejména římskokatolická církev. Různé ornáty dodává firma zejména do Německa a také do Rakouska. Již tradičně obléká například kněze i ve svatoštěpánském dómu ve Vídni. Podle zástupců společnosti nyní roste po nástupu nového papeže větší zájem o tradiční zdobnost oproti dřívější takřka evangelické strohosti. Vyšíváči z Ústí nad Orlicí tak mají více příležitostí uplatnit své mistrovství, které tvoří základ jejich úspěchu. Firma přitom neztratila svůj rodinný charakter a pracují v ní pouze tři desítky osob. I proto také vyrábějí pouze na zakázku a do obchodů prakticky nedodávají. Hlavní důvod je však jednoznačný – jak přiznávají její vlastníci, konkurovat mnohem levnějším asijským firmám je zhora nemožné, i když by byli schopni nabídnout výrazně vyšší kvalitu. Příklad společnosti Velebný a Fam znovu ukazuje, že slavné tradice českého textilu dokážou udržet ti, kteří se přeorientovali včas na exkluzivnější ruční práci založenou na prvotřídní kvalitě. Na některé ze mší v svatoštěpánském dómu to budete moci sami posoudit.

(MaFr)

Spor o tokaj i o nivu

Rozsáhlou agendu v rámci Evropské unie představuje ochrana různých značek místních potravinářských specialit. České republice se v tomto ohledu poměrně daří a na svém kontě má už celkem čtyřadvacet registrovaných typů výrobků včetně např. Pardubického perníku, Mariánskolázeňských oplatek či Hořických trubiček. Nejnovějším přírůstkem se stala Jihočeská Niva a Jihočeská Zlatá Niva, přestože si tento sýr s plísni nárokovali i slovenští producenti. Lidovecký europoslanec Jan Březina, který se problematikou ochranných značek dlouhodobě zabývá, dokonce v této souvislosti hovořil o „dramatické přetahované“. Rozpor jasně prokazovala i skutečnost, že Slovensko bylo jedinou zemí, která nakonec proti udělení ochranné známky hlasovalo. A to i přesto, že v jiných oblastech spolu oba národy poměrně harmonicky spolupracují – Evropská komise má například k dispozici česko-slovenskou žádost na ochranu špekáčků, spišských párků a loveckého salámu. K slovenskému podráždění možná přispěl jejich dosavadní neúspěch v jedné velmi klíčové otázce – ve sporu s Maďarskem o označování tokaje. Tokajská oblast byla po

první světové válce rozdělena na dvě části, z nichž součást Slovenska zůstala jen malá část, rozhodující oblast včetně města Tokaj, po němž získala oblast jméno, drželo Maďarsko. Maďarská strana nicméně i tuto interpretaci zpochybňuje a tvrdí, že Slovensko získalo pouze severní svahy, kde se v minulosti nikdy ani víno nepěstovalo. Slovenské tokajské přítom podle nich má výrazně nižší kvalitu. Slovinci však namítají, že i na Slovensku se najde lokalita Tokaj – v tomto případě se jedná o vrch. Na základě starých map pak dokazují, že i v sedmi slovenských vesnicích se víno v tokajské oblasti pěstovalo stejně jako v sedmadvaceti maďarských. Nejvíce za zlé však mají Slovinci Maďarům jejich strategii – údajně původně dohodnuté označení Tokaji zaměnili za podstatně kontroverznější Tokaj, což hodnotí slovenští představitelé jako naprostý podraz. Maďaři však oponují konstatováním, že Tokaji znamená v maďarštině „z Tokaji“, název celé oblasti v angličtině zní Tokaj's wine area. Ochranná známka by se podle nich měla vztahovat na všechny formy tokaj v různých jazycích. To však Slovinci zuřivě odmítají a jejich ministerstvo zemědělství se na poslední chvíli snaží registraci známky Tokaj pro Maďarsko zabránit. Zatím se však zdá, že Slovinci v této záležitosti tahají za kratší konec a z označení slovenských vín bude muset nakonec označení Tokaj zmizet. Je ovšem pravděpodobné, že Slovinci neúspěch v této oblasti ponесou velice těžce – vztahy mezi Maďarskem a Slovenskem jsou totiž dlouhodobě na bodu mrazu a nezdá se, že by se na tom mělo cokoliv změnit. Pokud navíc podle očekávání v parlamentních volbách v Maďarsku zvítězí dosud opoziční Svaz mladých demokratů FIDESZ, počítá většina pozorovatelů s dalším vyostřením celého konfliktu. A i tokajské víno může sloužit jako jedna z možných rozbušek. Samozřejmě se můžeme ptát, jak k tomu zlatavý jiskřivý mok přijde. Ale záminky k trapným konfliktům bývají nejrůznější.

(MaFr)

Od Baltu po Jadran na železnici

Obchodní cesty protínající Evropu od severu na jih a zase zpět měly vždy mimořádný význam pro rozvoj obchodu. I v současnosti je tento směr hojně využíván především automobilovou dopravou, což vede k obrovskému přetížení jednotlivých tras. Problém by měl pomoci vyřešit alespoň částečný přesun částí nákladů ze silnic a dálnic na železniční koleje. A tomu má sloužit nákladní železniční koridor, který by směřoval z polského přístavu Gdaňsk přes Varšavu dále na jih, kde by se štěpil na dva směry – jeden by mířil přes Ostravu na Brno a druhý do Bratislavy. Obě větve by se pak spojily ve Vídni, odkud by koridor pokračoval až dále do Itálie, s konečnou zastávkou v Boloni. Samozřejmě se počítá i s jeho využitím pro osobní dopravu. Moravské regiony, které se do projektu zapojily, tedy Moravskoslezský, Olomoucký, Zlínský a Jihomoravský kraj, doufají, že nová tepna nejenom zlepší podmínky pro obchod a odlehčí mimořádně zatížené přírodě, ale díky rozšíření osobní dopravy věří i v příliv nových turistů, včetně turistů z Rakouska. Ti by díky novému koridoru mohli objevit přírodní i historické krásy například ve střední Moravě, které zůstávají doposud poněkud skryty. Hodně ale bude záležet na rychlosti, s jakou bude koridor nakonec vznikat. Koordinace totiž v tomto případě představuje mimořádně

tvrdý oříšek, protože do realizace by se mělo zapojit celkem osmnáct evropských regionů. Snad se však mezinárodní akce podaří a rakouským turistům se otevře další zajímavá cesta za poznáním svých severních sousedů. Už nyní se například Zlínský kraj snaží o přilákání návštěvníků z Rakouska především na lázeňství, památky a gastronomii, mj. i v rámci programu Moravská jantarová stezka II, kterou pořádá ve spolupráci s Olomouckým krajem. Jak napovídá název – radní v obou krajích už vědomě navazují právě na tradice obchodních stezek směřujících od Baltu do Itálie, Řecka či dokonce Egypta. Jantarová stezka fungovala již v dobách Římské říše, kdy se po ní dopravoval pochopitelně především jantar od břehů Baltského moře. (MaFr)

Likérce Jan Becher poklesl kvůli krizi zisk o 26 milionů korun

Firmě Jan Becher – Karlovarská Becherovka (JBKB) poklesl v uplynulém finančním roce kvůli krizi zisk v porovnání s předchozím obdobím o zhruba 26 milionů korun na 226,8 milionu. Výkony firmy, která je součástí nadnárodní skupiny Pernod Ricard, přesáhly 812 milionů korun a meziročně se zvýšily zhruba o 65,4 milionu. ČTK to řekla mluvčí firmy Eva Kotýnková. Firma počítá finanční rok od července 2008 do června 2009. I přes pokles zisku se podařilo JBKB udržet většinu trhů nejenom v Česku, ale expandovala rovněž do dalších zemí, ať už to byly Ukrajina, Rusko, Maďarsko nebo Německo, vyváženost začala i do Číny.

ÚVAHA

Bude ještě hůř?

Značná část světových ekonomů s větší či menší mírou opatrnosti hovoří o zlepšujících se výhledech ekonomiky a naději na překonání celosvětové hospodářské krize v tomto roce. Často se přitom zdůrazňují mnohé pozitivní signály, které se objevily v USA, Číně, Rusku, ale i v Evropě. I v České republice se očekává letos znatelné zlepšení, už vzhledem k výrazně nižší srovnávací základně minulého roku. Jestli však už ulehčení pocítí i běžní lidé, není zcela jisté. Podle některých odborníků bude nezaměstnanost v České republice vrcholit až letos a nedá se očekávat nějaký její prudký pokles. Úrokovou míru Česká národní banka srazila na konci loňského roku na historické minimum 1 % a podle signálů členů její rady se dá spíše počítat s opačným trendem, i když nepůjde o nic překotného. Přinejmenším začátek roku zřetelně zahýbal s dosud minimální až zápornou inflací. V rámci ekonomického balíčku vlády premiéra Jana Fischera se zvýšily obě sazby daně z přidané hodnoty o jedno procento a stouply poměrně zřetelně také spotřební daně na benzín, alkohol a tabákové výrobky, což povede zcela určitě k zdražení těchto komodit na běžném trhu. Okamžitě se to projevilo zejména v cenách na benzínových čerpadlech, které na počátku listopadu skokově rostly. Náráz v oblasti alkoholu a cigaret byl zatím poněkud ztlumen kvůli předzásobením prodejců velkým množstvím zboží. Ostatně kvůli tomu jeli největší čeští producenti tvrdého alkoholu v závěru loňského roku prakticky nepřetržitě. Zvýšení cen se ovšem týká i piva, jehož producenti si již vyšší náklady do cen promítli. Ohledně vývoje cen spotřebního zboží nepanuje mezi odborníky jednota. Na celkový růst bude působit jak zmíněné zvýšení DPH, tak poměrně zřetelné oslabení kurzu koruny vůči euru koncem minulého roku i na počátku roku letošního. Naopak opačně se může projevit silný konkurenční boj v podmínkách přetrvávající hospodářské krize – tomu nasvědčuje zejména vlna akčních slev počátkem roku. Přesto lze počítat spíše s určitým zdražováním. Nejvíce ovšem zasáhly změny cen ty obyvatelé České republiky, kteří dosud žijí v bytech s tzv. regulovaným nájemným. Zákony totiž umožnily, zejména v některých menších městech, prudký růst nájemného v těchto bytech. V některých případech se

jedná dokonce o plných padesát procent. Zejména soukromí vlastníci domů využili obvykle maximální možnou hranici, jednotlivé radnice, které drží značnou část bytů s regulovaným nájemným, reagovali diferencovaně a v některých případech přihlíželi k sociální situaci v dané lokalitě. I tak však nárůsty přesahující deset procent znamenají citelný dopad do rodinných rozpočtů. Právě náklady na bydlení obecně způsobují obyvatelům ČR asi největší vrásky. V zemi není dosud rozvinutý systém sociálního bydlení a výzkumy jasně ukazují, že například naprostá většina seniorů není ze svých důchodů schopná financovat nájemní bydlení v Praze a musí sahat do svých úspor. Krize sice srazila v České republice ceny nemovitostí v některých případech až o desítky procent, ale v oblasti nájmu neměla ani zdaleka takový dopad. Naopak se v tomto segmentu projevil růst zájmu o nájemní bydlení, protože řada klientů čeká ještě na další pokles ceny nemovitostí nebo vzhledem k zprísněným podmínkám finančních institucí nemožnou dosáhnout na získání hypotečního úvěru a musí tak využívat nájemní bydlení. Samozřejmě samotné nájemné nepředstavuje jedinou položku v nákladech bydlení, která od 1. ledna v České republice narostla. V řadě míst poměrně rychle stouply účty za vodné a stočné. Často přitom česká a moravská města a městečka doplácují na dřívější rozhodnutí, kdy odprodala své podíly ve vodárenských firmách zahraničním společnostem. Noví vlastníci samozřejmě usilují o co nejrychlejší návrat svých investic. Argumentují přitom paradoxně také snižující se spotřebou vody, která vede k poklesu jejich tržeb, zatímco náklady na údržbu zařízení zůstávají na stejné výši nebo ještě rostou. Velmi citelně také nájemníkům vzrostly náklady na ústřední vytápění. I zde ovšem existují nezanedbatelné regionální rozdíly – růst se totiž liší podle způsobu výroby tepla s tím, že nejvíce rostou ceny za ekologicky problematickou produkci. Naopak uspoří lidé vytápějící plynem. Plyn totiž patří mezi komodity, jejichž ceny klesají, i když ne tak výrazně, jak se například ještě v polovině minulého roku zdálo. Totéž platí i o elektřině, která zlevnila řádově o několik procent. Celkově však úspory za elektřinu a plyn rozhodně nevyrovňají nárůst v jiných položkách. Jak celkovou situaci čeští obyvatelé zvládnou, bude záležet na celkovém vývoji ekonomiky a zejména na zaměstnanosti a situaci

v reálných příjmech. Jak jsme již výše uvedli, optimismus v této oblasti může být jen velice mírný, protože zotavování, pokud vůbec nastane, se bude projevovat jen pomalu a váhavě. Navíc s nejrůznějšími problémy musí počítat zaměstnanci ve veřejné sféře. I když česká sociální demokracie v hlasování o státním rozpočtu na letošní rok prosadila, že nedojde k původně plánovanému poklesu platů ve veřejné sféře o 4 %, vláda se bude jistě snažit o maximální možné úspory v tomto směru a zejména v případě vítězství pravicové koalice v parlamentních volbách letos v květnu je možno očekávat tvrdé zásahy a redukce. Ani v soukromých firmách však nemohou zaměstnanci počítat s nějakým výrazným růstem reálných mezd a spíše i v roce 2010 budou rádi, když jim plat neklesne. Obecně lze očekávat, že skutečné zotavení při optimistickém scénáři vývoje přijde až o rok později. Ve veřejném sektoru pak chmurně

vyhlídky potvrzují ještě déle, protože i v případě České republiky znamenala krize prudký růst schodku státního rozpočtu, s nímž v následujících letech budou muset strážci státní pokladny tvrdě zápasit. Oslabení veřejného sektoru je ostatně rys, který provázel nynější hospodářskou krizi prakticky ve všech evropských zemích i v USA. K čemu tyto změny povedou, lze nyní jen těžko odhadnout, ale již dnes je jasné, že došlo k obratu k novému společenskému paradigmatu prakticky definitivně pohřbívajícímu sociální stát v podobě, v jaké byl znám v západní Evropě poválečného období. Hledání nového konsenzuálního způsobu uspořádání ekonomiky může být velice dramatické. Vyloučen není zvrat dosud převládajících trendů. A stranou vývoje rozhodně nezůstane ani otevřená česká společnost. Zatím jsme však pouze na prahu vývoje a nezbyvá než věřit, že ne každá změna a reforma nutně vede k zhoršení. (MaFr)

ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

Spalovna v Jihlavě?

Během několika let by se měla skládka sloužící pro potřeby hlavního města regionu Vysočina Jihlavy zaplnit a tak již dnes představitelé města i kraje uvažují, jak budou situaci s odpadem řešit. Nová skládka asi nebude stačit, a proto hledají i jiné způsoby likvidace odpadů. A zatím se zdá, že se přiklánějí k možnosti zřízení spalovny, která by mohla stát přímo na území Jihlavy. Její primátor přitom tvrdí, že současné spalovny díky ekologickým technologiím už zdaleka neprodukují tolik zplodin jako v minulosti a výstavba podobného zařízení by nijak zvlášť ovzduší krajského města nezatížila. Poukazuje přitom také na skutečnost, že například v Liberci funguje spalovna odpadu přímo v centru města a daný způsob zpracování odpadu se prosadil i v zemích s přísnou ochranou životního prostředí, jako je Rakousko, Německo nebo Švýcarsko. Vybudování spalovny s produkcí elektřiny a tepla podpořila i studie vypracovaná Energetickou agenturou Vysočiny. Ta odhadla, že by toto zařízení vyšlo na úctyhodné skoro dvě miliardy korun, ale na druhé straně by zvládlo zpracovat možná až dvě třetiny komunálního odpadu z celého kraje a vyprodukovalo by méně emisí, než kolik jich vzniká při spalování hnědého uhlí. Problém odpadu v kraji Vysočina by byl díky spalovně vyřešen zhruba na dvacet let. Na stavbu by přitom lvi měrou mohla přispět Evropská unie a budování by trvalo zhruba dva roky. Jenže celý plán se vůbec nelíbí části ekologů. Ti považují spalování za velmi nešetrnou technologii, která navíc může zničit důležité suroviny, které budou v pozdější době chybět. Navíc v případě budování velkospalovny by do Jihlavy putoval odpad z celého kraje a možná i z dalších lokalit, což by podle ekologů přineslo výrazné zvýšení dopravní zátěže v Jihlavě s příslušnými dopady na čistotu ovzduší. Ochránci přírody ze sdružení Arnika však nabízejí jen velmi vágní alternativu – poukazují totiž pouze na nesprávnost řešení problémů s odpadem jeho ukládáním nebo spalováním. Jediným odpovídajícím trendem je prý zmenšení množství odpadu vůbec, což znamená například neplytvat s obalovým materiálem apod. Těžko však lze předpokládat, že by radní města Jihlavy nebo kra-

je Vysočina dokázali výrazněji ovlivnit obalovou techniku společností, jejichž výrobky užívají lidé v městě a v kraji. Hořekování nad zbytečnou zátěží přitom nic nemění na skutečnosti, že objem komunálního odpadu stabilně roste a zatím se nezdá, že by v tomto ohledu došlo k nějakému zásadnímu zvratu. A představitelé regionu se musí vyrovnat s realitou, i když by se jim třeba tisíckrát nelíbila.

(MaFr)

Meteorologové ukončili první část projektu protipovodňové ochrany

Od letošního jara budou moci meteorologové mnohem lépe předpovídat případné záplavy. Český hydrometeorologický ústav (ČHMÚ) dokončil první část projektu na zlepšení protipovodňové ochrany. Díky novému superpočítači a dalším přístrojům se zlepší hlavně předpověď extrémních jevů. Novinářům to řekl meteorolog a klimatolog Radim Tolasz z ČHMÚ. Projekt přijde na 132 milionů korun, 85 % půjde z evropských fondů z programu životní prostředí.

Litvínov chce v případě prolomení limitů těžby uhlí miliardu Kč

Litvínov bude v případě prolomení limitů těžby hnědého uhlí požadovat po firmě Czech Coal miliardu korun jako kompenzaci. Zastupitelé pokračování těžby uhlí za limity odmítli. Požadavek na kompenzaci je reakcí na dopis premiéra Jana Fischera, z něhož vyplývá, že stát bude zásoby uhlí potřebovat a vláda zrušení limitů nevylučuje, řekl novinářům starosta Daniel Volák. Stanovisko vedení Litvínova vnímá společnost Litvínovská uhelná ze skupiny Czech Coal podle své mluvčí Liběny Novotné jako zásadní a příznivou změnu v přístupu radnice. Vedení města chce navíc i po dobu pokračování těžby každý rok 10 000 korun pro každou domácnost jako kompenzaci nákladů na elektřinu. „V sedmadvacetitisícovém Litvínově je odhadem devět tisíc domácností. Odškodnění obyvatel za zvýšené koncentrace prachu a hluku v důsledku těžby by tak dosáhlo každý rok

dalších asi 90 milionů korun," uvedl Volák. Prolomení limity by si vyžádalo likvidaci Horního Jiřetína a sousedních Černic na Mostecku, k Litvínovu by se hranice hnědouhelného lomu přiblížila na pět set metrů.

Pro kácení stromů u silnic platí nová pravidla, potvrdilo MŽP

Veškeré kácení stromů kolem silnic po 1. prosinci musí být posouzeno podle nových pravidel a nestačí tudíž záměr pouze ohlásit. Uvedl to ministr životního prostředí Jan Dušák. Výkladem ministr reaguje na informace, podle nichž řada správců komunikací záměr kácet nahlásila před koncem listopadu, aby o povolení žádat nemusela. Do 1. prosince platila pro záměr kácet pouze oznamovací povinnost. „Dohlédneme, aby byly opravdu pokáceny jen ty stromy, které bezprostředně ohrožují bezpečnost silniční dopravy. Posouzení, který strom porazit, musí proběhnout podle poslední novely zákona o ochraně přírody," doplnil ministr náměstek František Pelc. V tomto duchu napsal Pelc dopis Ředitelství silnic a dálnic, které vybralo k pokácení 3 300 stromů. Jejich seznam ŘSD předložilo inspekci životního prostředí, která nyní žádost posoudí. Inspekce má rozhodující slovo ke kácení na celostátní úrovni, na lokální úrovni rozhoduje samospráva. Občanské sdružení Arnika vyzvalo před týdnem hejtmány, aby věnovali záměrům správců silnic pozornost. Podle sdružení totiž nebylo jasné, zda nechají plány kácení posoudit. Řada silničních správ podle Arniky využila toho, že zákon platí od 1. prosince, a oznámila záměr kácet tisíce zdravých stromů před tímto datem.

Ekologové budou v Beskydech mapovat výskyt velkých šelem

Ochránci přírody i dobrovolníci se na konci února vydají do Chráněné krajinné oblasti Beskydy (CHKO), aby zde zmapovali výskyt velkých šelem. V oblasti se tradičně vyskytují vlci, rysí a medvědi. Cílem akce je nejen shromáždění dat o pohybu a výskytu těchto zvířat, ale také jejich ochrana před pytláky. Ochránci přírody mapují výskyt a pohyb velkých šelem v Beskydech pravidelně. Loňská akce potvrdila, že v oblasti žije minimálně šestnáct rysů, osm vlků a tři medvědi. Největším nepřítelem těchto ohrožených druhů šelem je člověk. Ilegální lov představuje vážnou překážku jejich přežití. Podle ochránců viditelná přítomnost hlídek pomůže pytláky od střelby odradit. Zastřelení rysoví či důkazy o upytlačených vlčích a medvědech nejsou v Beskydech žádnou výjimkou.

Ptákem roku 2010 vybrali ornitologové kukačku obecnou

Ptákem roku 2010 zvolila Česká společnost ornitologická kukačku obecnou. Kukačka obecná je známa především kvůli způsobu hnízdění. Kukačka žije na celém území republiky a je obecně známá, svědčí o tom i fakt, že se často objevuje v lidových písničkách, vzpomeňme také na různé pranostiky, a pověry.

Kukačka je prý považována za posla jara, ale také se o ní třeba říká, že kolikrát ji člověk uslyší kukat, tolik let bude ještě žít. Spojení „kukaččí mládě“ vychází z typické-

ho chování tohoto opeřence, který klade vejce do cizích hnízd. Samice kukačky snáší vejce do hnízd jiných ptáků a mládě po vylíhnutí vyhazuje jejich vlastní vejce z hnízda. Pěstoun potom krmí pouze mládě kukačky. Kukačka své vejce nejčastěji nastěhuje do hnízda rákosníka obecného, červenky obecné a rehka zahradního. Pro odborníky je kukačka právě tímto zajímavá. Podle ornitologa Jaroslava Cepáka jde o ptáka velice unikátního, sice je v celosvětovém měřítku těchto parazitických druhů víc, ale ve střední Evropě je to jediný druh. Na mechanismech tohoto parazitismu se dají vysledovat i obecné věci, které se pak dají šířeji aplikovat v problematice parazitismu a jeho evoluce u více druhů.

Kukačka byla vybrána také proto, že jí v Česku ubývá. Kukačka není bohužel zdaleka jediným ptačím druhem, jehož stavy se snižují, výrazný úbytek byl zaznamenán i u těch nejběžnějších druhů ptáků.

Ptáka roku vyhláší Česká společnost ornitologická od roku 1992. Kampaní upozorňuje nejen na existenci vybraného druhu, ale i na problémy, se kterými se potýká. Loni ornitologové vyhlásili ptákem roku skorce vodního, o rok dříve racka chechtavého. Od zahájení celé kampaně zpopularizovali také například skřivana, rorýse nebo orla.

Hřebčín v Kladrubech se privatizovat nebude, slíbil ministr

Ministerstvo zemědělství neplánuje privatizaci Národního hřebčína v Kladrubech nad Labem na Pardubicku. Prohlásil to ve sněmovně ministr Jakub Šebesta, kterého kvůli hřebčínu interpelovali hned tři poslanci. Ministr zopakoval, že přeměnou státního podniku na příspěvkovou organizaci chce získat peníze na jeho záchranu. Přeměna má umožnit získání evropských dotací ve výši 300 milionů korun. Státní podnik totiž o dotace žádat nemůže. Národní hřebčín Kladruby je nejstarším velkým hřebčínem na světě, loni od jeho založení uplynulo 430 let. Od roku 2002 je kladrubský hřebčín a kmenové stádo tamních běloušů národní kulturní památkou.

V dvorské zoo měl premiéru film o přesunu vzácných nosorožců

V zoologické zahradě ve Dvoře Králové nad Labem na Trutnovsku měl premiéru snímek nazvaný *Poslední šance na přežití*, který zachycuje projekt záchranu severního bílého nosorožce. Čtveřice těchto nosorožců odletěla z dvorské zoo do keňské rezervace Ol Pejeta vloni v prosinci. Zhruba padesátiminutový snímek přibližuje kromě transportu nosorožců také jejich první dny v Africe.

Ústav pro studium totalitních režimů má nového šéfa

Moravský historik z Ústavu pro soudobé dějiny Jiří Pernes vystřídá po dvou letech v čele organizace Pavla Žáčka. Jiřího Pernese vybrala Rada z pěti kandidátů, mezi kterými byl i současný ředitel Ústavu pro studium totalitních režimů Pavel Žáček. V poslední době často kritizovaný šéf však ve výběrovém řízení neuspěl.

Nový ředitel, který nastoupí 1. dubna, je člen vědecké rady ústavu a obdržel nadpoloviční většinu hlasů – čtyři hlasy pro, dva proti. Jeden člen nehlasoval. Pernes, který v devadesátých letech vedl Moravské zemské muzeum v Brně, se už před časem nechal slyšet, že chce změnit tok peněz v ústavu. Finančí má podle jeho vyjádření organizace dost, je ale prý „nutné udělat zásadní změny v jejich distribuci“.

JUBILEA

Pětaosmdesáté narozeniny Radima Palouše

V závěru loňského roku se také dožil významného životního jubilea – 85. narozenin – přední český filozof a akademik Radim Palouš. Radim Palouš studoval filozofii pod vedením Jana Patočky a současně také absolvoval vysokoškolské studium chemie. Zpočátku působil jako učitel na základní škole a potom jako středoškolský profesor.

V roce 1957 obsadil místo asistenta analytické chemie. V sedmdesátých a osmdesátých letech byl Radim Palouš účastníkem i organizátorem ilegálních filozofických seminářů a editorem samizdatových publikací. V letech 1982-1983 byl mluvčím Charty 77 a stávajícím politickým režimem byl prezekvován. V roce 1990 byl jmenován profesorem a do roku 1994 zastával funkci rektora Univerzity Karlovy. Radim Palouš přednášel na mnoha univerzitách v Evropě, Americe, Asii i Africe. Je nositelem Ceny ČSAV a mezinárodní Komenského ceny. (mk)

Světznámý astronom Luboš Kohoutek slaví pětasedmdesátiny

Ve vesmíru objevil pět komet a pětasedmdesát planetek, kterým dával často česká jména. Podílel se na nejcitovanějším díle československé astronomie 20. století. Především ale způsobil v roce 1973 senzaci objevením Kohoutkovy komety, po čemž se stal světovou mediální hvězdou. Řada umělců se jeho objevem nechala inspirovat. Luboš Kohoutek, světznámý astronom původem z Moravy, oslavil 29. ledna pětasedmdesátiny. Kometu jako slabou „mlžinku“ spatřil 7. března 1973 na hvězdárně v Hamburku-Bergedorfu. Tento objev způsobil senzaci, protože komety bývají zpravidla objevovány dva či tři měsíce před průchodem u Slunce. Tato kometa však měla projít přísluním až za devět měsíců (přísluním prošla 27. prosince 1973), takže astronomové stačili zorganizovat pozorovací kampaň desítek světových observatoří. Kometa byla médií prohlášena za „kometu století“.

IN MEMORIAM

Zemřel Zdeněk Ceplecha

Na sklonku roku 2009 zemřel v Praze ve věku osmdesátiletý známý český astronom Zdeněk Ceplecha. Zdeněk Ceplecha vystudoval reálné gymnázium v Praze – Michli a zde se již intenzivně zajímal o geologii a chemii. O dva roky později ho zaujala astronomie do té míry, že byl v patnácti letech přijat do České astronomické společnosti, kde pracoval v sekci pro pozorování Slunce a meteorů.

Zdeněk Ceplecha promoval na Přírodovědecké fakultě Univerzity Karlovy a nastoupil do oddělení meziplanetární hmoty Ústředního ústavu astronomického v Ondřejově. Ten postupně nabyl podoby současného Astronomického ústavu Akademie věd ČR. Již v průběhu padesátých let začal Zdeněk Ceplecha budovat unikátní národní síť pro sledování bolidů, jasných meteorů. Nejznámějším úspěchem jeho týmu byl záznam ze 7. dubna 1959, kdy se podařilo určit přibližná místa dopadu úlomků rozpadlého meteoritu u Příbrami. Tento nálezy je dodnes zachován v Národním muzeu.

Metoda Zdeňka Ceplechy umožnila rychle spočítat dráhu tělesa ve sluneční soustavě a poprvé na světě prokázat původ meteoritu v hlavním pásu planetek. V letech 1967-1970 stál Zdeněk Ceplecha v čele 22. komise Mezinárodní astronomické unie pro studium meteorů. V roce 1984 se stal teprve čtvrtým nositelem americké Ceny George P. Merilla. Od roku 1980 nese jeho jméno planetka č. 2198 objevená na Harvardově observatoři. V roce 2004 se stal laureátem Nušlovky ceny za celoživotní dílo a před třemi roky dostal ocenění Premium Bohemiae.

V letošním roce udělil Zdeňkovi Ceplechovi prezident České republiky Václav Klaus medaili Za zásluhy. (mk)

BYTOVÝ PROBLÉM ČESKÉ REPUBLIKY (HISTORICKÝ PŘEHLED)

V současné době probíhá silné zdražování nájemných bytů, je vysoká frekvence pojmů tržní a regulované nájemné. Ekonomická teorie mluví o tom, že cenu ovlivňují výrobní náklady a především vztah poptávky a nabídky. Při nedostatečné nabídce rostou rychle ceny.

V České republice existuje od roku 1939 převaha poptávky po bytech nad jejich nabídkou. V letech 1939-1945 (druhá světová válka) existovalo na cenu bytů (nájemné) moratorium a nesměly se zvyšovat nad úroveň roku 1939. V letech 1946-1989 byla převaha poptávky řešena pomocí přidělového hospodářství. Avšak ani v evropském měřítku vysoká výstavba bytů v letech 1970-1977 nedokázala v oblasti bytů poptávku uspokojit. Po roce 1990 se postupně v této oblasti zavádělo tržní hospodářství, ovšem při převaze poptávky nad nabídkou. V třicátých letech minulého století existovala v podstatě rovnováha na trhu s byty. Svědčila o tom skutečnost, že přestěhování tehdy nebyl problém. To dnes bohužel neexistuje!

Počet postavených bytů v České republice

Období	Celkem	Roční průměr
1948-1970	872 610	37 940
1950-1970	822 930	39 187
1971-1989	1 320 516	69 501
1990-2008 ^{1/}	542 266	28 540
1994-2008	387 745	25 850

Do období po roce 1948 je nutno započítat byty uvolněné odsunem Němců, což činí asi 300 000 bytů.^{2/}

Průměrný počet obytných místností na jeden byt činil na konci osmdesátých let v České republice 2,7, v Rakousku 4,4, v Německu 4,7 (tj. pouze tři pětiny bytu v těchto zemích). V bytech postavených po roce 1993 se v České republice počet pokojů na byt zvýšil.^{3/} Průměrná plocha bytu v České republice byla přibližně poloviční oproti Německu. Průměrný počet osob připadajících na jeden byt činil u nás 2,8, v Rakousku 2,7, v Německu 2,2.

Dosavadní velká mezera v úrovni bydlení v České republice oproti Německu stejně jako oproti dalším hospodářsky vyspělým západoevropským zemím se v devadesátých letech, stejně jako v letech 2000-2008, prohlubovala. Počet bytů na tisíc obyvatel byl v roce 1994 v řadě evropských zemí i o sto bytů vyšší než v České republice (viz následující tabulka). Přitom nová výstavba bytů tam byla v přepočtu na tisíc obyvatel vyšší.

Počet bytů na tisíc obyvatel v roce 1994

Stát	Počet bytů	Dánsko = 100
Belgie	384,2	82,9
Dánsko	463,5	100,0
Finsko	460,3	99,3
Francie	474,8	102,4
Německo	430,0	92,8
Nizozemsko	402,7	86,9
Norsko	419,6	90,5

Švédsko ¹⁾	471,2	101,7
Švýcarsko ¹⁾	479,0	103,3
Spojené království	417,0	90,0
Česká republika ²⁾	359,0	77,5

Podle *Annual of Housing and Building Statistics for Europe and North America*, U. N. Geneve 1997

1) 1993, 2) 1991

Prosté reprodukce bytů nebylo od roku 1939, s výjimkou sedmdesátých let minulého století, dosaženo. V období svobody (od roku 1990) ceny bytů a nájemného, vzhledem k převaze poptávky nad nabídkou, nesmírně vzrostly. Tak např. podle příslušných zákonů vzrostla cena nájemných bytů v Praze od 1. 1. 2010 o 12,7 %, což navazuje na výrazné zvyšování nájemného v předcházejících letech (od ledna 2007 stoupl nájemné o 30-50 %.^{4/} Tržní cena bytu o 50 metrech čtverečních v Praze 3 činí 2,1 mil. Kč a cena za čtvereční metr 42 000 Kč.).^{5/}

Podíl výdajů na bydlení z čistých příjmů domácností v % (průměry na 1 člena domácnosti)

Rok	Celkem	Důchodci
1989	4,5 ^{a)}	10,3
1990	4,4 ^{a)}	9,7
1993	10,7 ¹⁾	20,0
1994	10,9 ¹⁾	20,1
1995	11,3 ²⁾	19,7
1996	11,0 ²⁾	21,2
1997	12,3 ²⁾	21,6
1998	16,9	24,9
2000	18,4	26,2
2005	20,3	27,7

a) dělnické domácnosti, zaměstnanci 4,9

1) dělnicko-zaměstnavatelské domácnost

2) Zaměstnanci = 1)

Pramen: *Statistické ročenky České republiky 1990-2006*.

V monopolní situaci v oblasti bytů nelze mluvit o skutečném trhu s byty. Ten může existovat jen v případě, že existují neobsazené byty vhodné pro trh, že je určitá míra neobsazenosti. Jakmile nejsou volné byty k pronájmu, je výše nájemného stanovována monopolně a je tedy nadměrná.

Náklady lidí na bydlení polykají od roku 1989 stále větší podíl příjmů. V roce 2005 to bylo u důchodců 27,7 % všech příjmů. V roce 2010 to bude polovina nebo dokonce více než polovina, což bude sociálně naprosto neúnosné a kdo ví, co se z toho vyklubá.

Stav poptávky a nabídky se projevuje odlišně např. u housek a nájmu. Cena nájemného a tedy bytu totiž obtížně klesá při převaze poptávky (existence nájemních smluv apod.), zatímco u housek rychle. Z toho vyplývá, že nadměrné nájemné se udrží ještě dlouho v době, kdy bude dosaženo vyrovnání nabídky a poptávky.

Bytová otázka má mnoho rozměrů. Je to problematika reprodukce obyvatelstva či sociálního konsenzu. Bydlení ovlivňuje celkovou úroveň obyvatelstva, je v širším pohledu spjata s kulturní, vzdělanostní a civilizační úrovní, popisuje se na konkurenceschopnosti země. Bytová výstavba ovlivňuje významně stav konjunktury ekonomiky země.

Rovnováhu mezi nabídkou a poptávkou v České republice může udržet výstavba 4,8 bytu na tisíc obyvatel. Jak ukazuje následující tabulka v letech 1990-2008, stejně jako v letech 1951-1960 rovnováhy dosaženo nebylo. Nicméně dosažení takové rovnováhy vyžaduje řadu let, kdy nabídka přesahuje poptávku. V mezinárodním srovnání jsou česká čísla, s výjimkou sedmdesátých let, pod úrovní většiny evropských zemí.

Výstavba bytů na tisíc obyvatel v České republice

Období	Na 1 000 obyvatel
1951-1960	3,2
1961-1970	5,4
1971-1980	8,1
1981-1990	5,3
1990-2008	2,4
1994-2008 ^{6/}	2,1

Pramen: Statistické ročenky ČSR a ČR.

Shrneme-li předcházející fakta, vychází z toho, že příčinou masivního zdražování bytů a nájemného, ke kterému v těchto letech dochází, je převaha poptávky nad nabídkou daná nízkou bytovou výstavbou v posledních dvaceti letech. Rovněž není pravda, že dosavadní nájemné nepostačí k reprodukci bytů (viz příklad).

Bydlím v domě postaveném v roce 1957 a v roce 2009 platím za 80,56 čtverečních metrů 81 972 Kč, tedy za pětadvacet let bych zaplatil 2 049 300 Kč, což je částka převyšující za rovnosti poptávky odpovídající cenu bytu. Mimo to majitel bytu za dalších pětadvacet let dostane tutéž částku jako zisk. Vzhledem k tomu, že životnost u většiny domů překračuje sto let, může dnešní vlastník reprodukovat daný dům velice pohodlně již za polovinu doby životnosti domu (sto let). Při nájemném roku 2010 činí 92 364 Kč stačí k hrubé reprodukci domu pouze dvaadvacet let.

Růst cen čtverečního metru bytu není v proporci k příjmové hladině obyvatelstva a povede ke zvýšení sociálního napětí v zemi. Jeho důsledky by bylo třeba předvídat. V období krize je dále zvyšování nájemného jedním z nástrojů na její prodlužování.

V Praze 3. listopadu 2009
Alexej Bálek

Poznámky

- 1/ V letech 1990-1993 se dokončovaly byty, jejichž výstavba začala za socialismu. V roce 1990 bylo postaveno 44 594 bytů, v roce 1991 41 719 bytů a v roce 1995 pouze 12 998 bytů.
- 2/ Tak například v roce 1965 činil celkový přírůstek bytů 83 146, úbytek 20 201 a čistý přírůstek činil tedy 62 945. Poválečné období se vyznačovalo tím, že sklepní, suterénní a další nevhodné byty se opouštěly. V období 1990-2009 se řada bytů změnila na živnostenské provozovny, kanceláře, pronájem cizincům atd. To vše dohromady vede k současné převaze poptávky nad nabídkou.
- 3/ Např. v roce 2005 na 4,0.
- 4/ Právo 4. 11. 2006, str. 17.
- 5/ Radniční noviny č. 9/2009.
- 6/ Byty postavené po roce 2004 mají více pokojů než předtím.

Slovenský film *Nedodržaný slub* by mohol byť nominovaný na OSCARA

Slovenský film *Nedodržaný slub* sa stále častejšie objavuje v skupine filmov, ktorým americkí kritici a žurnalisti v tomto roku pripisujú vysoké šance na zisk oscarovej nominácie. Najväčšie oscarové nádeje má *Biela stuha* z Nemecka a *Un Prophéte* z Francúzska.

Filmový kritik Wesley Lovell, ktorý spravuje stránku Oscar Guy, považuje za najpravdepodobnejšieho nositeľa tohtoročného Oscara za cudzojazyčný film francúzskeho zástupcu *Un Prophéte*. Slovenský film *Nedodržaný slub* je však na čele jeho rebríčka a podľa všetkého by mal figurovať minimálne na zozname nominovaných filmov. Nathaniel Rogers v rebríčku zahraničných filmov pre online magazín *Film Experience* takisto zaradil *Nedodržaný slub* do skupiny filmov s nádejou na nomináciu.

Vzhľadom na spôsob rozhodovania o Oscaroch za cudzojazyčné filmy majú často veľký úspech filmy z obdobia druhej svetovej vojny. Špecifický proces hlasovania v tejto kategórii od akademikov vyžaduje, aby si pozreli veľký počet filmov a to výlučne počas oficiálnych premietaní Americkej filmovej akadémie. Časovo náročná filmová kategória preto často priťahuje najmä starších členov akadémie s klasickým filmovým vkusom. Aj preto sa

Nedodržaný slub spomína ako film s veľkými nádejami na zisk nominácie.

Priam ukážkovo totiž reprezentuje citlivé témy Hollywoodu: vojnu, Židov a ich vzťahy s majoritnou skupinou, v tomto prípade so skupinou slovenských kresťanov. „Oscarová komisia sa dokáže len zriedka ubrániť filmu o druhej svetovej vojne alebo o holokauste,“ komentuje oscarové nádeje *Nedodržaného slubu* americký bloger Dzung 2, ktorý analyzuje kategóriu cudzojazyčných filmov už tri roky.

Nedodržaný slub nie je v Hollywoode neznámym filmom. Film Jiřího Chlumského sa už niekoľkokrát s úspechom premietal v hollywoodskych kinách a nedávno bol uvedený aj na filmovom festivale v Palm Springs, a to práve v programovej kategórii najlepších zahraničných filmov. Film v USA pomáha propagovať aj jeho hlavný hrdina, Martin Petrášek, ktorého dospievanie v čase pred a počas druhej svetovej vojny film prezentuje.

Nominácie na Oscara za cudzojazyčný film filmových odborníkov takmer každoročne prekvapia. Niekedy medzi nominovanými filmami chýbajú kritikmi vychválené festivalové hity a naopak, často sa medzi nimi objavia menej známe snímky. Prekvapením minulého roka bola nominácia a napokon aj výhra japonského filmu *Okuribito* (*Odchody*) namiesto favorizovaného izraelského *Valčíka*

s *Bašírom*. V predminulom roku vyvolalo pobúrenie vynechanie rumunského filmu *4 mesiace, 3 týždne, 2 dni*.

Slávnostná ceremónia odovzdávania Oscarov za účasti stoviek filmových hviezd bude v tomto roku 7. marca v Divadle Kodak. (ao)

Eurovision Song Contest Slovakia 2010

22. januára 2010 sa začalo národné kolo európskej pesničkovej súťaže Eurovision Song Contest alebo Eurovízia.

Vyhlasovateľom súťaže je Slovenská televízia a v termíne do konca októbra 2009 poslalo skladby vyše dvesto záujemcov, z nich interná porota STV vybrala šesťdesiat postupujúcich. Minuloročnými víťazmi sa stala dvojica Kamil Mikulčík a Nela Pocisková s piesňou *Leť tmou*, ktorí reprezentovali Slovensko aj v semifinále v Moskve. Do finále sa neprebojovali. Jubilejný 55. ročník Eurovision Song Contest 2010 sa bude konať na konci mája v Nórsku.

Súťaž sa tento rok u nás začala 22. januára prvým štvrtfinálovým kolom s desiatimi pesničkami, štyri z nich postúpia na základe diváckeho hlasovania do semifinále, kôl bude spolu šesť. Postupujúcich dvadsaťštyri skladieb bude súťažiť v dvoch semifinálových kolách vždy o šesť postupových miest. Z takto zostavenej finálovej dvanástky vzíde 28. februára víťaz národného kola, ktorý postúpi do medzinárodnej súťaže v Osle. V šiestich štvrtfinálových kolách budú rozhodovať o štyroch postupujúcich skladbách iba televízni diváci v SMS hlasovaní.

Porota sa zúčastní na hlasovaní až v prvom semifinálovom kole 14. februára, keď z tucta skladieb postúpi do finále šesť, tri podľa SMS hlasovania divákov a tri podľa rozhodnutia poroty. Tento model je rovnaký ako v medzinárodnom finále. Porotcovia budú traja, v zastúpení textár, skladateľ a interpret. Ich mená ešte nie sú známe, no STV tvrdí, že pôjde o „najsilnejšie mená hudobného biznisu“.

Minuloročné slovenské kolo sa konalo za viacerých prešlapov STV. Tvorcovia odmietli prezradiť mená dramaturgov, ktorí vyberali pesničky, hudobníci najskôr dostali zmluvu v rozpore s autorským zákonom, v semifinále odstúpila kapela Desmod, ktorá takýmto spôsobom chcela vyjadriť protest proti médiám. Tie písali, že je v súťaži zvýhodňovaná. (ao)

Súťažné pesničky:

Alone	<i>Strašne mi chýbaš</i>
Arzén	<i>Ked' som išiel za rány</i>
Aya	<i>Do neba volám</i>
Ayisi Vierka	<i>Koho ja chcem</i>
Bango Marián	<i>Ticho spíš</i>
Bažík Peter	<i>Paradise vs Babylon</i>
Berky Marcel	<i>Kým sa dá</i>
Bezdeda Tomáš	<i>Na strechách domov</i>
Bystrík	<i>Slnko nespáli</i>
Čanaky Richard & FBI	<i>Zlomené krídla</i>
Čonková Renata	<i>Dúha</i>
Dreamtouch	<i>Je to OK</i>
Družina	<i>Koniec sveta</i>
Exponent	<i>Zveste lásku z kríža</i>
Free Voices	<i>Z osnov</i>
Get Explode	<i>Blue Sun</i>

Gionno
Golden Storm
Haasová Zuzana
& Funny Fellows
Happyband
Horská chata
Hrdza
Hudbaloon
Hudba z Marsu
Humeňanská Petra
Chrenko Michal
Jaroš Miro
Konrád Martin
Koreň Matej
Kostovčík Dáška
Kristina

Kusý Pavol
Makar Čudra
Malo Alek
Margot
Matušová Viki
Matka Guráž
Mayo
Metalinda
Michaella
Mikla Robo
Mirgová Dominika
Mista
Olešová Lucia
Opatovský Robo
Palonder Marcel
Palo Drapák Band
Poláčková Ivana
Reverz Park
Save The Cookie
Schindlerová Martina
Six&Kristy
Smola A Hrušky
Soňa
Stereó
Stopa
Sunlips
Súlovská Andrea
Šimko Robo a MassRiot
Šulíková Barbora

*Chýrna zem
Sevilla*

*Obrázok
Mafiánska
Myslím, že vieš kto som
Taká sa mi páči
Figaro
Final Song
Rosa rosí
Kto vlastne som
Bez siedmeho neba
Ja viem
Kocka pána Rubika
Dážd'
Keď sa slnko skloní /
...na Horehroní
Slzy v daždi
Vrtká
Zmysel života
Tak ma hrej
Uhoľ pohľadu
Listobranie
Tón
Keď strácam dych
O nás
Voda a oheň
Cesta snov
Emotions
Rok a pol
Niečo máš
What About You
Pocit vášne
So mnou všetko smieš
Po kvapkách
My World
Môžeš ísť
Priestor pre dvoch
Pridaj si ma
Skús ma viesť
Niekde medzi tým
Nightsong
Správy v splne
Život
Podľa vlastnej hlavy
Čelný náraz*

AP Gallery - internetová galéria

Ak máte chuť zísť do galérie, no nechce sa vám ani nos vystrčiť, najlepšie je asi ostať doma. Zapnúť počítač a za obrazovkou simulovať zážitok z umenia. O tom, či sa vyrovná stretnutiu s umením naživo, čiže v skutočnej a nie virtuálnej galérii, možno polemizovať. Reálne aj virtuálne.

Nájsť však v skutočnej galérii výstavu súčasného umenia a ešte k tomu na Slovensku nie je úplne ľahké. Takýchto priestorov je málo. Na internete aj preto vznikla Galéria AP. Vstupné na „výstavu“ sa neplatí, otváracie hodiny sú neobmedzené. Vo svojom portfóliu predstavuje galéria zatiaľ 23 umelcov. Jedným kliknutím spoznávate na obrazovke monitora známych, no preklikáte sa aj tvorbou menej známych výtvarníkov.

„Hlavným cieľom projektu AP-Gallery je prehlbovať záujem o výtvarné súčasné umenie,“ hovorí Andrea Pallang, zakladateľka aj riaditeľka internetovej galérie v jednom. „Okrem toho aktivizovať tých, ktorým myšlienka rozvoja filantropie v oblasti umenia nie je cudzia.“ Projekt neobchádza ani taký podstatný umelecký biznis. Poradí, ako sa na trhu s umením nestratiť a správne investovať. Správnu investíciou je napríklad aj čas. Čas, ktorý galéria i jej návštevníci venovali podpore a prezentácii súčasného umenia, aj keď iba takouto virtuálnou formou. (ao)

Hudobno-pohybová show BL – bicie a tanec

Štúdio 12 uviedlo v stredu 20. januára v rámci projektu Focus Maďarsko unikátnu hudobno-pohybovú show BL – bicie a tanec vynikajúceho bubeníka Gerga Borlaia a tanečníčky a choreografky Andrey Ladányi.

Večer otvorila známa divadelná kritička a teatrologička Andrea Tompa, ktorá spolu s kolegom Tamásom Jaszayom predstaví aktuálne divadelné dianie v Maďarsku. Vyvrcholením večera bude divadelné predstavenie BL – bicie a tanec v podaní Gerga Borlaia a Andrey Ladányi.

Hodinová hudobno-pohybová show Gerga Borlaia, vynikajúceho bubeníka (hral napr. pre Al Di Meolu, Triloka Gurtu, L. Shankara, Steva Smitha a iných) a Andrey Ladányi (baletka, choreografka, tancovala napr. pre Györsky balet i Fínsku národnú operu) vzniká zo vzťahu a napätia medzi bicími a telom tanečníčky a je doplnené priestorovou videoprojekciou Zsolta Keserü; o svetlá a styling sa starajú Márk Lakatos a Ferenc Payer.

Unikátne hravé a energiou sršiace predstavenie získalo v minulom roku prestížnu maďarskú Labanovu cenu za súčasný tanec. Podujatie pripravil Divadelný ústav v spolupráci s Kultúrnym inštitútom Maďarskej republiky.

Niekoľkoročný projekt Divadelného ústavu Focus zaostreje pohľad na vybranú krajinu prostredníctvom prezentácie súčasnej divadelnej tvorby, tendencií, textov, autorov a inovačných postupov. Prostredníctvom projektu pravidelne ponúkame divákovi možnosť spoznávať kultúru iných krajín, v tomto prípade kultúru našich maďarských susedov. Focus tak môže prispieť k odstráneniu zbytočných predsudkov, ktoré medzi nami vďaka politickým nedorozumeniam vznikajú.

Divadelný ústav Bratislava, www.theatre.sk

Zomrel herec Igor Čillík

Slovenský herecký svet opustil dlhoročný člen divadla Nová scéna, herec, ktorý si zahral mnoho vedľajších úloh v českých ale i slovenských filmoch. Narodil sa v novembri roku 1941 v Trenčíne. Vyštudoval herectvo na Vysoké škole múzických umení v Bratislave. Začiatkom šesťdesiatych rokov nastúpil ako dvadsaťjeden ročný do umeleckého súboru Novej scény. Jeho prvým filmom, v ktorom účinkoval, bol televízny film Jána Klíma *Mladé letá*, v ktorom si zahral po boku Sláva Záhradníka a Mikuláša Hubu. Objavil sa aj v slávnom filme Juraja Jakubiska *Tisícročná včela*, kde si zahral Švandu. Vidieť sme ho mohli ale aj vo filmoch *Výhybka*, *Penelopa*, *Smoliari*, *Pomocník*, *Tušenie* či vo filme českej režisérky Alice Nellis. Jeho „hereckým“ domovom však bolo hlavne divadlo Nová scéna. Počas jeho štyridsaťročného pôsobenia na doskách tohto diva-

dla stvárnil nespočetné množstvo postáv. V posledných rokoch účinkoval najmä v inscenácii *Fidlikant na streche* ale i v *Neberte nám princeznú* či *Na skle maľované*. Igor Čillík účinkoval takisto i v dabingu. Známy je jeho dabing Michaela Clarka Duncana z filmu *Zelená míľa*, takisto ale nadaboval aj jednu z postáv *Nekonečného príbehu*.

Filmy / relácie (výber): *Tri stromy* (1994), *V rannej hmle* (1990), *Tisícročná včela* (1983), *Člny proti prúdu* (1981), *Ako sa Vinco zaťal* (1977), *Vivat Beňovský!* (1975), *Mont Oriol* (1974).

Divadelné predstavenia: *Fidlikant na streche*.

Február 2010 – DIVADLO ARÉNA

24. 2. streda 19.00 Liz Lochhead: *Perfect days* romantická komédia, réžia: S. Ferancová, účinkujú: A. Šišková / D. Košíčková, E. Krížiková, O. Belešová, J. Gallovič, I. Šándor, F. Tůma

26. 2. piatok 19.00 Hadar Garlon: *Mikve* dráma súčasnej izraelskej autorky, réžia: M. Dočekal, účinkujú: Z. Kronerová, S. Halčáková, T. Radeva, E. Matejková, T. Kulíšková, Z. Kanócz, R. Poláková, Z. Šemeláková

27. 2. sobota 19.00 Yasmina Reza: *Boh masakra* komédia najhranejšej súčasnej autorky, réžia: S. Ferancová, účinkujú: A. Šišková, O. Belešová, M. Hornák, R. Stanke

Divadlo Aréna, Viedenská cesta 10, 851 01 Bratislava
tel.: +421 2 672 025 50, fax: +421 2 672 025 56
e-mail: pokladna@divadloarena.sk
www.divadloarena.sk, www.ticketportal.sk

Vyšla kniha o Milanovi Lasicovi

Sedemdesiat osobností a priateľov o Milanovi Lasicovi k jeho sedemdesiatinám. Meno Milan Lasica je značka dobrého humoru, ale tiež, ako to výstižne napísal Zdeněk Svěrák: „Ako herca mám rád Milana Lasicu pre civilizmus a umenie zahadzovať pointy tak, aby sme si ich sami našli.“ Anna Šišková: „Jeho humor je jedinečný. Mám ho však veľmi rada, aj keď mlčí.“ Jan Kraus: „Milan Lasica je jedna z veľmi vzácných výnimiek zjavne neponáhľajúceho sa muža, ktorý je napriek tomu väčšinou v cieli prvý.“ Knihu napísal Svetozár Okrucký a nesie názov *Lasica, 70 rokov*. Vydalo ju vydavateľstvo Marenčin PT. (ao)

Bratislava: Električka by mohla po Starom moste premávať na jar 2012

Novým termínom pre spustenie električky po Starom moste je prelom rokov 2011 a 2012, respektíve prvý štvrtrok roku 2012. Uviedol to generálny riaditeľ spoločnosti Metro Bratislava, a. s., Vladimír Kovalčík. K termínu spustenia električky po Starom moste podotkol, že ešte tento rok, pravdepodobne v októbri, by mala byť v súťaži vybraná firma, ktorá Starý most obnoví. Samotné práce by potom mohli trvať pätnásť až osemnásť mesiacov. Ďalej oznámil, že na základe skúšok dynamického zaťaženia sa stav Starého mosta po vylúčení individuálnej dopravy nezhoršuje.

Projektant spoločnosti Alfa 04 Miroslav Mataščík súčasne predstavil najnovší a konečný projektový návrh riešenia Starého mosta. Okrem iného na ňom vznikne dvojkoľajová električková trať a tri metre široké lávky pre peších a cyklistov, a mali by tam byť aj vyhladkové plošiny s výhľadom na nový most a Bratislavský hrad, ktoré majú zvýrazniť peší oddychový charakter mosta.

Splnomocnenec bratislavského primátora pre nosné dopravné systémy Tomáš Fabor informoval, že mesto dostalo na projektové práce na moste z európskych fondov 575 383 eur. Mestská samospráva sa chce pokúsiť získať európske peniaze aj na samotné rekonštrukčné práce. Náklady na rekonštrukciu mosta nie sú ešte známe. Suma bude jasná až pri projekte pre stavebné povolenie a pri stavebnom povolení.

Primátor Bratislavy Andrej Ďurkovský (KDH) upozornil, že aj keď projekt ráta s dvojkoľajovou električkou, koľajová trať musí byť prístupná a upravená tak, aby mohli po nej jazdiť autá. Odôvodnil to potrebou náhradnej trasy v prípade výpadku dopravy na niektorom z iných bratislavských mostov. Konštatoval ďalej, že mesto by chcelo premávku v jednom jazdnom pruhu pre individuálnu dopravu v smere do Petržalky – všetko ale závisí od projektových a technických možností. Pokiaľ ide o spor, či má viesť električková trať po zemi, pod zemou, alebo pôjde o tzv. polozapustený model, podľa primátora by nemala deliť Petržalku na dve časti. Prekážky na trase sa preto majú riešiť buď estakádami, alebo zapustením električkovej trate pod zem. (ao)

SNG ponúka renesanciu vo výtvarnom umení

Slovenská národná galéria prezentuje v rámci cyklu *Dejiny slovenského výtvarného umenia* – po baroku, 20. storočí a gotike – renesanciu. Predmetom výstavy sú diela, ktoré boli vytvorené na našom území či objednané pre domáce prostredie v zahraničí v rozmedzí od konca 15. storočia do poslednej tretiny 17. storočia.

Cieľom výstavy je podať prehľad o najmenej známom období, ktorého pamiatky spadajú predovšetkým do zberateľského záujmu archívov a knižníc, či dodnes plnia svoju pôvodnú funkciu v cirkevných majetkoch. Výstava s viac ako 350 exponátmi približuje vo výbere najznámejšie objekty, najnovšie objavy posledných desaťročí, ako aj čerstvo reštaurované diela a tiež pamiatky, ktoré zo súčasného pohľadu možno považovať za ukážkové z obdobia renesancie. Výstavené diela sú zapožičané z významných inštitúcií Rakúska, Maďarska, Česka, Dánska a z cirkevného majetku na Slovensku.

V SNG Esterházyho paláci na Námestí L. Štúra 4 ich môžete vidieť do 28. marca 2010. Pri tejto príležitosti vyšla aj hodnotná populárno-vedecká publikácia s názvom *Renesancia*.

Plesová sezóna v Bratislave 2010

Opäť je tu plesová sezóna a s ňou aj prehľad bratislavských plesov a bálův. Plesová sezóna 2010 sa začala hneď po Troch kráľoch – 9. januára 2010 tradičným Plesom v opere. Až do Popolcovej stredy bude spoločenský život v meste v znamení fašiangov, teda zábavy a hojnosti.

16. 01. 2010	8. Novoročný ples Rusínov
16. 01. 2010	10. reprezentačný ples mestskej časti Devínska Nová Ves
16. 01. 2010	4. Račičtorfský bál
22.01.2010	89. medicínsky ples
23. 01. 2010	Reprezentačný ples obyvateľov mestskej časti Vajnory
23. 01. 2010	Ples filmových hrdinov
23. 01. 2010	Blumentálsko-jezuitský ples 2010
23. 01. 2010	37. Oravský ples
23. 01. 2010	5. reprezentačný ples H&T
23. 01. 2010	3. reprezentačný ples DFS Grbarčieta
23. 01. 2010	Žitavský ples
23. 01. 2010	3. ples rodičovského združenia pri ZŠ Za kasárňou
30. 01. 2010	Ples Astronomického klubu Bratislava
30. 01. 2010	17. ples Matice slovenskej v Rači
30. 01. 2010	10. ples Vranovčanov
30. 01. 2010	Rybársky ples v Devínskej Novej Vsi
30. 01. 2010	Reprezentačný ples farmaceutov
05. 02. 2010	8. reprezentačný ples Stavebnej fakulty STU
06. 02. 2010	Ples Lekárskej fakulty UK
06. 02. 2010	Ples elektrotechnikov a informatikov 2010
06. 02. 2010	41. Záhorácky bál
06. 02. 2010	12. ples východniarov
06. 02. 2010	12. Karloveský ples
12. 02. 2010	1. Diamantový ples
12. 02. 2010	4. Bratislavský skautský ples
12. 02. 2010	11. ples Ekonomickej univerzity v Bratislave
13. 02. 2010	11. reprezentačný ples kynológov
13. 02. 2010	6. Gréckokatolícky ples
13. 02. 2010	5. Ružinovský farský ples
13. 02. 2010	3. benefičný ples personalistov
13. 02. 2010	Kysucká fašiangová zábava
19. 02. 2010	3. reprezentačný ples FTVŠ UK
27. 02. 2010	6. reprezentačný jazdecký ples

Na Štrkovci chce Penta postaviť tri vežiaky

Na križovatke Bajkalskej a Ružinovskej ulice v bratislavskom Ružinove by mali vyrásť ďalšie tri veže. Budovy by mali mať 10, 20 a 30 poschodí. Pre agentúru SITA to

uviedol hovorca spoločnosti Penta Martin Danko. „Náš projekt na Bajkalskej je plne v súlade s územným plánom, ide o projekt rezidenčného bývania,“ spresnil. V priebehu tohto roka plánuje podľa neho spoločnosť získať územné rozhodnutie a stavebné povolenie. Výška investícií by mala dosiahnuť približne 42 miliónov €. Podľa ružinovského starostu Slavomíra Drozda sa s investorom dohodli, aby projekt nebol rušivým elementom v danom prostredí. „O podrobnostiach sme nediskutovali. Investor môže mať svoje predstavy, ktoré však musia spĺňať podmienky územného plánu hlavného mesta a stavebného zákona,“ povedal Drozd pre SITA. Ako dodal, oficiálne sa zatiaľ žiadne konanie o tejto stavbe na ružinovskom stavebnom úrade nezačalo. „Súlad s územným plánom posudzuje magistrát. Investor musí doložiť záväzné stanovisko od magistrátu k projektu. My budeme jeho rozhodnutie rešpektovať,“ doplnil Drozd.

Mestská časť svoje zámery v tejto lokalite prezentovala aj v urbanistickej štúdii Štrkovecké jazero, ktorú podporili aj ružinovskí poslanci a je momentálne na magistráte. „V návrhu bola zakreslená budova podľa možností územného plánu. V tejto lokalite chceme v prvom rade vybudovať športový areál slovenského rozmeru: zimný štadión, plaváreň, krytú halu na loptové športy vrátane športových služieb.“ Túto predstavu odprezentoval aj investorovi.

Met Opera: Live in HD – priame prenosy operných predstavení sezóny 2009/2010 Metropolitnej Opery v New Yorku

Cyklos prenosov z Metropolitnej opery v New Yorku pod názvom *The Metropolitan Opera: Live in HD* začal v decembri 2006 v 60 sálach na severoamerickom kontinente. O rok neskôr boli predstavenia prenášané v 600 sálach v 23 štátoch sveta a v uplynulej sezóne 2008/09 už v približne 850 sálach vo vyše 40 krajinách. Pripravovaná divadelná sezóna 2009/10 je teda štvrtou sezónou *The Metropolitan Opera: Live in HD* a prvou pre Slovensko vôbec. Pre priame prenosy bolo potrebné získať exkluzívnu licenciu. Celkovo sa túto sezónu bude prenášať 9 predstavení, medzi ktorými nebudú chýbať tituly ako *Aida*, *Carmen*, *Hoffmanove poviedky* či *Turandot*. Zo slávnych hviezd divácividia napríklad Annu Netrebko, Placida Domingo, Renée Fleming, Karitu Mattilu a Mariu Guleghinu. Zo slovenských spevákov zažiaru v opere *Aida* basista Štefan Kocán, ktorý si už získal medzinárodné renomé svojím účinkovaním v Paríži, Mníchove, Prahe, Viedni, či Tokiu. Prenosy *The Metropolitan Opera: Live in HD* kombinujú špičkové operné umenie s najmodernejšími technológiami. HD (High Definition) je akronym pre vysoké obrazové rozlíšenie, ktoré svojou kvalitou ďaleko prevyšuje kvalitu formátu DVD. Zvuk sa prenáša v priestorovom šesťkanálovom 5.1. Oko kamery sa počas prenosu dostane podstatne bližšie k daniu na javisku než oko diváka sediaceho na tom najlepšom mieste priamo v Metropolitnej opere. Diváci pri prenosoch si tak môžu vychutnávať úžasné detailné zábery, ktoré by v samotnej Metropolitnej opere nikdy nevideli. Pre skvelý divácky zážitok Divadlo Aréna nainštalovalo širokouhlé premietacie plátno s rozmermi 12,4 m x 5,8 m a zvukový systém Dolby Surround.

Vstupenky na všetkých 9 predstavení je možné kúpiť a rezervovať na pokladni Divadla Aréna, cez webstránku Divadla Aréna a v sieti Ticketportal. Hodnota vstupenky

je 14 Eur. Kto si kúpi vstupenky minimálne na 5 rôznych predstavení, zaplatí za jednu len 12,60 Euro a ušetrí tak napríklad na 5 predstaveniach až 7 Eur. Predstavenia sú v pôvodnom jazyku, v Divadle Aréna budú k dispozícii titulky s českým prekladom.

Sobota 27. marec 2010 o 17:45 hod.:

Ambroise Thomas – *HAMLET*

Sobota 1. máj 2010 v 18:45 hod.:

Gioacchino Rossini – *ARMIDA*

Investor potvrdil plány na úplné zbúranie PKO

Park kultúry a oddychu (PKO) na nábreží v Bratislave padne úplne. Majiteľ pozemkov pod budovou – investorská spoločnosť Henbury Development, s. r. o. – neplánuje využiť staré objekty PKO v novom projekte River Park II. Mestským parlamentom prešiel návrh, že súčasné PKO nahradí nová hala pre približne tisíc návštevníkov. Hala bude súčasťou pripravovaného projektu, mesto si ju bude prenajímať 20 rokov za 466 480 eur ročne.

Spoločnosť plánuje nový projekt predstaviť v lete budúceho roka. Na otázku, kedy by sa mohlo začať búrať PKO, Krnáč odpovedal, že budú postupovať podľa platných zmlúv a povolení. Búracie povolenie po tohtoročnom predĺžení platí do konca roka 2011. Konateľ spoločnosti zároveň potvrdil vyjadrenia primátora o náročnosti rokovania. Podľa neho rokovali telefonicky ešte aj deň pred posledným mestským zastupiteľstvom. „Nebolo ľahké nájsť kompromisné riešenie, keďže sme mali na riešenie opačné názory,“ konštatoval Krnáč.

Do šiestich mesiacov od rozhodnutia poslancov by sa mala podpísať zmluva o budúcej nájmovej zmluve. V opačnom prípade uznesenie zastupiteľstva stratí platnosť. Ďalšou z podmienok rozhodnutia poslancov je, že stavba by sa mala kolaudovať do piatich rokov od ich rozhodnutia. Výstavbu komplexu bude platiť investor, okrem toho by mala byť zrekonštruovaná promenáda. Jej obnova sa zatiaľ neuskutočnila, pritom sa o nej hovorilo pri predaji mestských pozemkov pod PKO. Investor mal totiž časť peňazí za pozemky zaplatiť práve formou rekonštrukcie promenády. Vybudovaním novej haly a rekonštrukciou promenády bude podľa primátora „celý problém doriešený“. Počas výstavby River Park II sa mestské aktivity presunú do Mestského divadla Pavla Országha Hviezdoslava, Národného tenisového centra a na Zimný štadión Ondreja Nepelu.

Investorská spoločnosť Henbury Development, s. r. o., začala 14. apríla búrať PKO. Búracie práce ukončila po tom, čo jej staromestský miestny úrad na žiadosť hlavného mesta predĺžil platnosť búracieho povolenia do konca roka 2011. Vlastníkom pozemkov je spoločnosť od leta 2005, mestu ich prenajíkala za symbolických 0,033 eura (1 koruna). Nájomná zmluva na pozemky stratila platnosť koncom marca tohto roka. Pozemky pod PKO predali mestskí poslanci za 9,33 mil. eur v roku 2005. Mesto plánovalo za tieto peniaze zrevitalizovať zónu okolo PKO a počítalo s tým, že PKO sa zbúra. Na nátlak verejnosti a po rokovaní s občianskymi aktivistami primátor v marci vyhlásil, že mesto má záujem o spätnú kúpu pozemkov. Spoločnosť však za ne požadovala 24,7 mil. eur, čo sa mestu zdalo neprimerané. Nasledovali výzvy na rokovania, ktoré sa však pre rozhodnutie začať búrať PKO neuskutočnili. Kauze PKO sa mestské zastupiteľstvo venuje opakovane od konca apríla. (ao)

Sokolská župa rakouská – cvičitelský sbor
Vás srdečně zve na

Dětský maškarní ples

v neděli 21. 2. 2010
od 15 do 18 hodin

v tělocvičně Steinergerasse 7, Vídeň 17
(tombola, bufet, hudba, hry)

Sokol XVI/XVIII a Vlastenecká omladina
srdečně zvou na
Maškarní ples
20. února 2010 ve 20:00 hodin
do sokolovny ve Steinergerasse 7, 1170 Wien

**SOKOL XVI/XVIII &
VLASTENECKÁ
OMLADINA**
srdečně zvou na

**MAŠKARNÍ
PLES**

do sokolovny ve
Steinergerasse 7,
Vídeň 17

**Upozornění pro bratry a sestry
Sokolské jednoty III/XI:**

**V neděli 11. dubna 2010
v 15:00 hodin**

**se koná ve Slovanské besedě,
1010 Vídeň, Drachengasse 3,**

VALNÁ HROMADA.

Těšíme se na Vaši účast.

**Br. starosta Marian Miříčka
a výbor Sokolské jednoty III/XI**

Sokolská župa rakouská
zve na tradiční každoroční
turnaj ve stolním tenisu

V neděli 7.3.2010
začátek turnaje v 10:00 h

Ženy, muži, dorost, děti -
rozděleno do věkových kategorií

Sokolovna Steinergerasse
1170 Wien, Steinergerasse 7

Startovné:

členy sokola: EUR 5,-

nečleny: EUR 10,-

Přihlášky do 1.3.2010
s.sterba@gmx.at
nebo tel. 0650 967 90 90

(připsat jméno, jednotu a rok narození)

Oslava jednoty „Fügner“

Sokol Vídeň XVI/XVIII: 120 let trvání

Proslov vzdělavatelky Mag. Ilona Mühlbergerové k historii jednoty:

Jako třetí sokolská jednota ve Vídni jsme vstoupili do jubilejního roku, v kterém dovršujeme sto dvacet let trvání naší jednoty. Ke vzniku naší jednoty se dočítáme v kronice následující: „V druhé polovici 19. století měl duch národního probuzení v zemích českých svůj vliv i na Čechy žijící v nehostinných zdech města Vídně. Byly zakládány četné spolky, zpočátku beze všeho programu, pouze aby se čeští lidé měli kde scházet a nemuseli vyhledávat místnosti, kde jim často bylo snášet posměšky a hrubostí ze strany obyvatelstva německé národnosti. Teprve později stanovil si každý svůj určitý cíl a počaly působit spolky zábavné, osvětové, politické a pod.

Tyto byly předchůdci vznikajících jednot sokolských. V okrese šestnáctém a sedmnáctém byla to Česká Beseda, jejíž členstvo po dlouhých přípravách se usneslo spojit v jednu rodinu bratrskou.

Ustavující schůzí konanou 15. září 1889 byla založena naše jednota pod názvem »Bořivoj, tělocvičná jednota ve Vídni, v Hernalsu«. Již 1. října se započalo se cvičením v místnosti u pana Bartoně, v 17. okrese, Kirchengasse 19 (nynější Kalvarienberggasse). Začátky byly těžké, scházeli cvičitelé, nebylo náradí a nebylo peněz. Proto s radostí byl přivítán do jednoty br. Josef Sedláček, bývalý náčelník Sokola v Německém Brodě, žák Miroslava Tyrše, který se stal později také starostou.“

Následovala léta častého stěhování z jednoho útulku do druhého, zapříčiněného též nepřízní rakouských spoluobčanů.

V roce 1891 přijala jednota nový název „Tělocvičná jednota Sokol Fügner ve Vídni“. Počet členstva rok od roku vzrůstal. Členové jednoty se účastnili všesokolských sletů, župních veřejných cvičení a závodů; jednota pořádala zábavy, plesy, večírky a přednášky.

V roce 1895 se stala zakládajícím členem spolku „Komenský“ částkou 100 zlatých.

V důsledku usnesení předsednictva ČOS (České obce sokolské) v Praze, aby všechny sokolské jednoty měly jednotný název „Sokol“, se jednota v roce 1907 vzdává názvu „Fügner“ a nazývá se „Tělocvičná jednota Sokol Vídeň XVI“.

Rok 1924 splňuje sen jednoty – otevření vlastní tělocvičny ve Vídni 17, Steinergergasse 7.

V lednu 1926 byla podepsána nájemní smlouva se župou o převzetí domu i sokolovny do vlastní správy. S výjimkou strastiplných let během druhé světové války vzkvétala činnost jednoty. Po převratu se účast na sletech přesunula do zahraničí a kontakty s vlastí byly až do listopadových událostí a obnovy Sokola přerušeny.

Po přidružení bratrské jednoty Sokol Vídeň XVIII nese naše jednota název „Sokol Vídeň XVI/XVIII“.

Členové naší jednoty se účastní znovu pořádaných sokolských sletů v Praze, každoročního setkání v Tyršově Oetzu a podniků doma i v zahraničí.

V roce 1989 oslavila jednota bohatým čtyřdenním programem sté výročí založení. V roce 2004 jsme si připomenuli slavnostní akademií osmdesát let od otevření naší tělocvičny.

Na závěr bych chtěla vzpomnět všech sester a bratrů, kteří se během těchto úctyhodných sto dvaceti let zasloužili o naši jednotu, a vyslovit jim dík za jejich obětavost a věrnost naší jednotě.

Slavíme těchto sto dvacet let z úcty k našim předkům, kteří nám jednotu založili a uchovali ji pro další generace. A na tomto místě slibujeme, že se budeme snažit v jejich započaté práci pokračovat.

Vyslovuji také dík všem, kteří se v současné době podílejí na prospívání jednoty.

NAZDAR!

Mb

Ježek odchází ze Salcburku

Trenér fotbalového Salcburku Huub Stevens se energicky pustil do omlazování svého týmu a nezastavil se ani před velkými jmény. Poznala to i dřívější opora mužstva a rakouský reprezentant, třiatřicetiletý René Aufhauser, který byl bez milosti vyřazen z kádru a hledá si nové působiště. A nejinak se vedlo i zkušenému třiatřicetiletému záložní-

kovi Patriku Ježkovi, který se také musí ohlížet po necelých pěti letech po novém působišti. Na místo Ježka a Aufhausera přitom přicházejí hráči úplně jiné generace – devatenáctiletý Christoph Kröpfl a dokonce pouze sedmnáctiletý Alexander Aschauer. Tým Red Bull Salcburk by přitom měl doplnit ještě čtyřadvacetiletý chorvatský útočník Manuel Pamič, který v loňském roce oblékal dres pražské Sparty. Tam však pouze hostoval a Stevens mu nyní chce dát šanci v základu rakouského celku. Sparta však stále usiluje o prodloužení Pamičova angažmá, protože má po odchodu Michala Hubníka přestoupivšího do Herthy Berlín kritický nedostatek kvalitních obránců. Jenže pro samotného Pamiče by asi angažmá přímo v Salcburku, kde má smlouvu až do roku 2011, bylo přece jen atraktivnější. I přes Ježkův odchod by se v týmu setkal s některými hráči, kteří jako on dříve působili v České republice. V mužstvu Salcburku totiž zůstává například slovenský reprezentant Dušan Švento, který přestoupil do Rakouska v létě loňského roku z pražské Slavie, nebo další bývalý slávista Karel Piták, oblékající dres Salcburku již od roku 2006. A kam se poděje Patrik Ježek? Možná přijme pomocnou ruku vlastníků salcburského klubu Red Bull, kteří mu nabídli půlroční angažmá v týmu New York Red Bull. Ten hraje nejvyšší americkou soutěž ve fotbalu (socru) a tak se možná Ježek stane druhým českým zástupcem v americké první lize – již na přelomu tisíciletí totiž zde několik let působil dřívější reprezentant Luboš Kubík. Ježek nabídku zvažuje, ale Spojené státy se mu přece jen zdají trochu z ruky. Navíc chce, aby jeho děti dochodily v Salcburku alespoň školní rok. Proto by radši viděl angažmá v jiném týmu rakouské ligy nebo v jiné evropské soutěži. *(MaFr)*

Další posila české výpravy na olympiádu

Již pevně se v programu zimních olympijských her usadil snowboard a soutěže na U-rampě nebudou chybět ani letos ve Vancouveru. Příznivci českého sportu zpozorní jistě při soutěži žen – do té se totiž díky vítězství v závodech světového poháru v rakouském Kreischbergu proboujvala i velká česká naděje, devatenáctiletá Šárka Pančochová z Uherského Brodu. Mladá závodnice, která v minulosti získala i titul mistryně světa v juniorské kategorii, může, pokud si uchová dosavadní vynikající formu, pomýšlet dokonce i na medailové umístění, což by pro český snowboard znamenalo obrovský úspěch i vzpruhu k dalšímu rozvoji tohoto odvětví, které ještě před dvaceti lety nikdo v Čechách neznal. *(MaFr)*

Nejlepší Češkou na Tour de Ski byla reprezentantka Rakouska

Zatímco český běžec na lyžích Lukáš Bauer se prakticky pravidelně objevuje na předních místech Světového poháru a dokonce začátkem letošního roku vybojoval vítězství v seriálu Tour de Ski, v ženské kategorii zatím žádná Češka nenavázala na fenomenální výkony olympijské vítězky Kateřiny Neumannové. Reprezentantky ČR končily v prvních letošních závodech hluboko v poli poražených a tak prapor českého lyžování držela alespoň částečně nad hlavou reprezentantka Rakouska Kateřina Smutná ze severočeského Jablonce. Ta dříve závodila za Českou repub-

liku, ale v roce 2003 ji po neúspěchu na mistrovství světa z týmu vyřadili. Smutná pak přešla do rakouských barev a v prvním sprintu letošního roku dokázala vyhrát čtvrtfinále a nakonec skončila sedmá. Sama byla svým úspěchem mimořádně překvapená. Pokud jí však forma vydrží, bude možná v sezóně dělat radost Čechům i Rakušanům. A letos se konají i zimní olympijské hry... (MaFr)

Luděk Zelenka odešel do fotbalového důchodu

Ještě loni na podzim působil Luděk Zelenka na hostování v českém prvoligovém týmu Bohemians 1905 (jde o nástupce slavného mužstva Bohemians Praha, kde působil před svým odchodem do Rakouska Antonín Panenka, v první lize hraje ovšem ještě tým Bohemians Praha – dříve FC Střížkov –, který od zkrachovaných Bohemians Praha v minulosti odkoupil název). Letos se měl šestatřicetiletý útočník vrátit do dalšího mužstva s velkou tradicí – Dukly Praha, která nyní hraje druhou ligu. Podle informací v tisku se však Zelenka rozhodl svoji kariéru ukončit. Rezignoval tak na šanci vstoupit do klubu ligových kanonýrů, i když mu scházelo pouhých osm branek do dosažení mety stovky ligových gólů. Zelenka v minulosti hrál například v Jablonci, ve Viktorii Žižkov či ve Slavii i jinde. Vyzkoušel si i rakouskou druhou ligu, kde působil v Klagenfurtu. Podle svých slov však po narození čtvrtého dítěte ztratil motivaci pro vrcholový fotbal a nadále chce nastupovat za tým Všenor, kde působí i několik dalších bývalých špičkových českých hráčů. (MaFr)

Libor Sionko se vrací do Sparty

Český fotbalový záložník začínal svoji prvoligovou kariéru v mužstvu Baníku Ostrava, ale naplno se jeho talent rozvinul v týmu pražské Sparty, kam přestoupil v roce 1999. Počátek nového tisíciletí znamenal pro slavné mužstvo z Letné slavné období – získával tituly v domácí soutěži, hrál běžně v Lize mistrů. A Sionko tehdy patřil mezi největší oblíbence fanoušků, především pro své obrovské herní nasazení. Po pěti letech se však Sionko rozhodl okusit zahraniční angažmá a přestoupil do Rakouska, do týmu GAK Graz a půl roku na to do Austrie Vídeň. Zde se však také příliš dlouho nezdržel a již v roce 2006 oblékl dres skotského Glasgow Rangers. Ani tam však nezakotvil a přes původně tříletou smlouvu s mužstvem z britských ostrovů putoval v létě 2007 do dánského FC Kodaň. Tam se sice zpočátku dokázal prosadit, ale v roce 2009 příliš času na hřišti nestrávil. I proto se dohodl s dánským týmem na ukončení smlouvy a v lednu 2010 se upsal znovu týmu, kde slavil své největší úspěchy – Spartě Praha. Vrací se s velkým odhodláním stát se opět hvězdou v týmu a chce dokonce bojovat i o návrat do české reprezentace. Většina odborníků ale upozorňuje, že Libor Sionko vůbec nebude mít jednoduchou situaci a připomíná celou řadu neúspěšných návratů dřívějších českých reprezentantů ze zahraničních angažmá. V mnoha případech se jednalo o vicemistry Evropy z roku 1996, kteří ale později doma přes zahraniční zkušenosti naprosto zklamali. Děsit může také nedávný neúspěch slávistického veterána Stanislava Vlčka po jeho návratu z belgického Anderlechtu Brusel

zpět do pražské Slavie. Sionko přitom již také, podobně jako Vlček, není žádný mladík – letos dovrší třiatřicet let, což je na špičkového fotbalistu poměrně vysoký věk. Navíc si přivazuje z Kodaň jistý tréninkový deficit, který bude muset rychle dohnat. Přestupem do Prahy si rozhodně nepolepsil finančně – právě jeho mimořádně lukrativní plat měl být jedním z důvodů, proč o něj dánský celek přestal jevit zájem. Pražská Sparta sice patří mezi kapitálově nejsilnější české týmy, ale i ona musí úporně zápasit s dopady hospodářské krize. Její příjmy navíc silně snižují neúspěchy na mezinárodním poli a z nich vyplývající finanční ztráty. Dlouhodobě Sparta hospodaří se zřetelným prodělkem, aniž by si přitom dokázala delší čas udržet nejnadhlejší hráče. Situace si dále komplikuje přílišným spoléháním na hostující hráče, za které nemá náhradu v případě, že se je mateřský klub rozhodne stáhnout zpět. Přesto patří mezi nejpopsalnější, i když také nejkritizovanější mužstva české nejvyšší soutěže a snad i Libor Sionko přispěje k návratu týmu na mezinárodní výsluní. Jistě by to znamenalo obrovskou výhru i pro něj osobně. Slyšet plně ochozo vyvolávat opět jeho jméno je pro hráče nesmírně opojná představa. Teď jde jen o to, zda se nejedná o pouhý sen, který se při prvním reálném dotyku se zeleným trávníkem rychle zhroutí. Snad tomuto scénáři Libor Sionko unikne a své kvality dokáže potvrdit i ve skutečnosti. (MaFr)

Televizní válka o lyžování

Českým lyžařům se v poslední době nebývale daří. Skokanům na lyžích se sice návrat k minulé slávě ještě nepovedl, ale objevují se zde nové talenty, které slibují příchod lepších časů. Jenže na obrazovce veřejnoprávní televize se lyžování příliš neprosazuje, což příznivci bílé stopy pochopitelně nesou s velkou nelibostí. Situaci v České republice přitom srovnávají s poměry v Německu a pochopitelně i v Rakousku. Zejména Rakousko pak pro ně představuje velmi vhodný příklad, protože ORF vysílá přenosy z různých zimních sportů velmi hojně nejenom na svém sportovním kanálu Sport Plus, ale i na ORF1. Navíc přenosy z lyžování zde mají obrovskou sledovanost. Naproti tomu jsou v České televizi podle kritiků preferovány jiné druhy sportů a přímý přenos nebyl zařazen ani v případě, že český závodník Lukáš Bauer soutěžil o vítězství v celém seriálu Tour de Ski. Česká televize se rozhodla kritikům poněkud ustoupit a rozhodla, že uskuteční přímé přenosy z „generálek“ na olympijské hry – podniku světového poháru v běžích na lyžích, který se konal v estonském Otepää a ženského slalomu ve slovinském Mariboru. A Lukáš Bauer se veřejnoprávnímu kanálu odvděčil nejlepším možným způsobem – závod na 15 kilometrů klasickou technikou k obrovské radosti českých fanoušků u televizorů s přehledem vyhrál, naopak Šárka Záhrobská, české želízko v ohni ve sjezdovém lyžování, trochu zklamala a skončila až na devátém místě. Je otázka, zda zimní sporty s výjimkou hokeje získají v České republice takovou oblibu jako v Rakousku natrvalo. Samozřejmě hodně mohou pomoci úspěchy českých sportovců – vedle již zmíněného Lukáše Bauera si obrovské sympatie získává veleúspěšná rychlobruslařka Martina Sáblíková, která dokonce zvítězila v posledním ročníku ankety Sportovec roku, a činí se rovněž sjezdařka Šárka Záhrobská, i když v Mariboru nepotvrdila nejlepší formu. Ale podaří

se na jejich výkony navázat i v následujících letech? Velkou roli sehraje výsledky českých barev na olympijských hrách letos ve Vancouveru. Pokud se podaří naplnit alespoň část českých medailových nadějí, odrazí se to jistě i na programu českých kanálů. A lyžování tam možná poběží v budoucích letech podobně často na ORF. (MaFr)

Mistrovství Evropy v jojóvání vyhrál Čech Václav Kroutil

Čech Václav Kroutil se stal vítězem evropského šampionátu v jojóvání, které se v lednu konalo v Praze. Během dvou denního turnaje porazil na 150 lidí z celého světa. Ve finále volné disciplíny předvedl výkon, za který ho porota ocenila téměř 95 body ze 100 možných. Druhý skončil Polák Mateusz Ganc a na třetí příčce se umístil Lorenzo Sabatini z Itálie. Mistrovství Evropy se konalo po 57 letech. Předtím se poprvé a na dlouhou dobu naposledy odehrálo v roce 1953. Moderní éra jojó začala v USA kolem let 1928/29. Od té doby se sport vyvíjí, mění se tvar jojó i materiál, ze kterého se vyrábí. Česká yoyo asociace, pořádá mistrovství republiky od roku 2004. Počátky jojóvání sahají až do starověku. Archeologové objevili zmínky o této kratochvíli na hliněných discích ze starého Řecka, podobné nálezy byly i na území Egypta a Číny.

Mistr světa Štybar si upevnil vedení ve světovém žebříčku

Čerstvý mistr světa v cyklokrosu Čech Zdeněk Štybar (24) žijící v Belgii si upevnil postavení v čele světového žebříčku. Po triumfu v Táboře vede před Belgičanem Svenem Nijsem o 430 bodů, na třetí místo klesl další belgický jezdec a ex-mistr světa Niels Albert.

Zdeněk Štybar

Český cyklokrosař Paprstka vyhrál na MS v Táboře závod juniorů

Český reprezentant Tomáš Paprstka (17) vyhrál na cyklokrosovém mistrovství světa v Táboře závod juniorů. Ve spurtu porazil Francouze Juliana Alaphilippa, třetí projel cílovou páskou Emiel Dolfsma z Nizozemska. Naposledy český junior vyhrál mistrovství světa před devíti lety, kdy se o medaile bojovalo taktéž v Táboře.

Čeští fotbalisté jsou v žebříčku FIFA stále na 25. místě

České fotbalové reprezentaci patří v novém vydání žebříčku FIFA stejně jako v prosinci 25. místo, což je její nejhorší umístění od září 1995. V čele je stále Španělsko, následováno Brazílií a Nizozemskem.

Martina Sáblíková získala své první olympijské zlato

Česká rychlobruslařka Martina Sáblíková suverénně ovládla ve Vancouveru závod na 3000 metrů. Vyhrála v čase 4:02,53 minuty, což je rekord dráhy Richmond Olympic Oval. Svěřenkyňe dojatého trenéra Petra Nováka porazila soupeřky o více než dvě vteřiny.

Dvaadvacetiletá česká reprezentantka se po tomto triumfu zařadila po bok hokejistů (1998), Aleše Valenty (2002) a Kateřiny Neumannové (2006), kteří se radovali ze zlata na předchozích zimních olympiádách.

Martina Sáblíková

IN MEMORIAM

12. ledna 2010 zemřel skokan na lyžích a nejstarší český olympionik, který jako první přeletěl stometrovou hranici, **Miloslav Bělonožník**. V roce 1955 v Oberstdorfu skočil 107 metrů. Z můstku se poprvé spustil již v roce 1924, později proslul jako jejich stavitel (např. areály ve Falunu i na Ještědu).

9. ledna 2010 po dlouhé nemoci zemřel dvojnásobný absolutní mistr světa v parašutismu **Josef Pavlata** (54). Pavlata triumfoval na MS v roce 1986 v Ankaře, ke získal v několika disciplínách stříbrné medaile. V roce 1992 obhájil titul mistra světa.

Sokolská župa rakouská
1010 Wien, Drachengasse 35
www.sokol-wien.com
e-mail: sokol@sokol-wien.at
Starosta:
Dr. Thomas FREY-MATERNA
e-mail: materna@aon.at
Čestný starosta:
Dipl. Ing. Jiří NOVÁČEK
e-mail: novacek.wien@aon.at
Tel./fax: ++43 1 604 87 04

Sokol informuje
Jako tělovýchovný spolek s dlouholetou tradicí Vám Sokol nabízí sportovní hodiny vedené školenými vedoucími s velkou praktickou zkušeností.

Přijďte se podívat,
srdečně Vás zveme!

Náčelnictvo a cvičitelé
Sokolské župy rakouské

Informace:
s. Marie Píbilová, tel. 330 97 87
s. Irena Floriánová,
tel. 0650/90 194 90

Sokolský adresář:
www.sokol-wien.com

Česká obec sokolská
Tyršův dům – Újezd 450,
118 01 Praha 1
Tel.: ++420 257 007 111
Fax: ++420 257 320 580
www.sokol.eu

Sokol Vídeň XX

Helena Rybáková
tel. 01/332 46 10

Cvičení rodičů s dětmi

Cvičíme
každé pondělí
16:30 – 17:30

Bližší informace:
Mag. I. Mühlbergerová
tel.: 480 49 14

Župní družstvo volejbalu (vedoucí odboru Anton Florián, tel. 01/586 86 86)
23, Anton-Baumgartner-Strasse – kulatá hala Alt-Erlaa

Čtvrtek	19:30 – 21:00	odbíjená (muži)
---------	---------------	-----------------

Župní trénink ve stolním tenise (info přes den: Pavel Vlček, tel. 01/86 99 297)
17, Steinergerasse 7 – sokolovna

Středa	19:00 – 21:00	stolní tenis
--------	---------------	--------------

Župní zdravotní cvičení
17, Steinergerasse 7 – sokolovna

Úterý	16:00 – 17:30	ženy a muži
-------	---------------	-------------

Sokol Vídeň I/V

3, Sebastianplatz 3 – tělocvična školy Komenský

Úterý	19:30 –	rekreační volejbal
-------	---------	--------------------

Sokol Vídeň II

2, Blumauergasse 2 – tělocvična veřejné hlavní školy

Pondělí	18:00 – 21:00	muži
---------	---------------	------

Sokol Vídeň III/XI

Info (volejbal): N. Stěrbová, tel. 0650/967 80 80, e-mail: K.Sterba@gmx.at
3, Sebastianplatz 3 – tělocvična školy Komenský

Čtvrtek	19:00 – 21:00	gymnastika (ženy a muži)
---------	---------------	--------------------------

Sokol Vídeň X

Každou první středu v měsíci seniorské odpoledne od 15:00. Hosté vítáni.

Info: Werner Kallin, tel. 0699/19 68 20 53, e-mail: sokol-10@chello.at

10, Angeligasse 21 – sokolovna (tel. a záznamník: 01/600 20 20)

Úterý	17:00 – 18:00	tanečky pro malé děti Sokol X
	18:00 – 19:00	showdance Sokol X
	19:00 – 20:00	aerobic Sokol X
	20:00 – 22:00	foťbal Sokol X
Středa	18:00 – 22:00	Volejbal Sokol III (18:00-20:00, 20:00-22:00)
Čtvrtek	09:00 – 10:30	jóga Sokol X
Pátek	15:30 – 19:00	SVS (dorstenci, Sokol V U-17)
	19:00 – 21:00	SVS (Sokol V)

Sokolská jednota Tyrš XII/XV

Info: jar.hovorka@gmx.at, tel. 0699/12 68 12 46

Jednota cvičí v sokolovně 10, Angeligasse 21.

Pondělí	19:30 – 21:00	míčové hry (muži)
Čtvrtek	17:30 – 18:45	základní sport. gymnastika (žactvo 3-14 let)
	19:30 – 20:30	kondiční a posilovací cvičení na hubdu (ženy + muži)

Sokol Vídeň XVI/XVIII

17, Steinergerasse 7 – sokolovna

Pondělí	16:30 – 17:30	cvičení rodičů s dětmi
	17:30 – 18:30	cvičení žactva
	19:00 – 21:00	trénink oddílu stolního tenisu
Středa	17:00 – 19:00	trénink oddílu stolního tenisu
Čtvrtek	19:30 – 21:00	cvičení žen
Pátek	18:00 – 19:15	cvičení žactva a stolní tenis
	20:00 – 22:00	cvičení mužů

Sokol Vídeň XXI

(Info: karl.brousek@bmukk.gv.at)
21, Roda-Roda-Gasse 7

Úterý	18:00 – 21:00	gymnastika, míčové hry (ženy + muži)
-------	---------------	--------------------------------------

Dítě bez domova?

Vánoce jsem prožil v Praze, neušly mi informace z denního tisku. Jak již to v této sváteční době bývá, média jsou mnohem mírumilovnější než v jiné roční době, a pokud přinášejí zprávy o neštěstích, katastrofách či utrpení lidí, dělají to s taktem a určitou snahou vyvolat v posluchačích zamyšlení a diskusi nad hodnotami tvořícími humánnější společnost.

A tak mne několik dnů před Štědrým večerem, naposledy 23. 12. 2009 v *Lidových novinách*, zaujaly informace o nejmladší bezdomovkyni v České republice, teprve pětileté Jitce z Brna. Pár dnů před Štědrým večerem ji objevila brněnská policie spolu s matkou a jejím přítelem v jedné bezdomovské kolonii v Brně-Maloměřicích. Žili v prostorech bez vody, kanalizace a elektrifikace na jedné zahradě v chajdře poskládané ze starých cihel, dřeva, plechu, plachtoviny. Ušmudlaní, špinaví, neupravení. Tak na mne zapůsobili ze záběru televizních kamer. Na první dojem smutná zpráva. Jak je to možné? O tom, že takhle žijí Romové na východním Slovensku, všichni víme a nevzrušuje nás to. Ale že takto žijí „bílí“ uprostřed „bílého“ velkoměsta? Že by nový fenomén, který doposud neznám? To, co mne však zaujalo ze všeho nejvíc, ještě před tím, než jsem začal uvažovat nad prvním dojmem, byly informace a další podrobnosti tohoto případu, které přicházely později.

Zmíním se jen o tom, co považuji za nejzávažnější: to dítě bylo dobře živěné, bylo veselé, příjemné povahy a kamarádké. Když ho začali zkoumat psychiatři a psychologové, jestli nemá nějaké vady či traumata, došli k fenomenálnímu objevu – nejenom že nemělo narušenou psychiku, vědomostně bylo na vysoké úrovni, citově zcela vyvážené, bylo zřejmé, že se matka své dceři věnovala a vychovávala ji. Na otázku: „Co jsi dělala celé dny?“ odpověděla: „Hrála jsem si s maminkou, povídali jsme si, maminka pořád něco vymýšlela...“ Bylo zcela evidentní, že to dítě není psychicky vůbec vykojené či poškozené, právě naopak. Oplývalo životem a radostí. Protože bylo však nalezeno mezi bezdomovci, hrozilo její matce odsouzení za zanedbání výchovy za to, že svému dítěti neumožnila materiální zabezpečení. Krátce po nalezení byla matka zatčena a dítě provizorně umístěno do domova pro děti bez rodičů. Po tom, co pronikla na veřejnost informace, že matce hrozí soud, se o slovo přihlásili zmínění psychologové. Z jejich reakcí vybírám toto podstatné: „Než k takovému soudu dojde, měli bychom si položit otázku, jestli hodnoty, na kterých jsme postavili naše zákony, dle kterých má být teď matka odsouzena, jsou správné. Kolik dětí dnes strádá jen proto, že nikdo z rodičů na ně nemá čas, protože jsou plně vytíženi pracovními činnostmi. Přitom mají ty děti vše: teplý a komfortní byt, spoustu hraček, počítače. Nemají však někoho, kdo by si s nimi hrál, povídal si s nimi, vysvětloval jim věci a byl jim vždy nablízku, když někoho potřebují. Co je pro děti důležitější, aby z nich vyrostly zralé a vyrovnané osobnosti: to, že žijí v materiálním zabezpečení, a při tom strádají citově i duchovně, anebo to, aby nejdříve pocítily, co je to láska, harmonie rodiny, atmosféra jistoty a uvolněnosti?“

Já osobně, přiznám se, jsem rád, že do procesu dalšího osudu Jitky z Brna a její matky zasáhli psychologové, a nejen chladné zákony. Ty zákony, doufám, budou řešit

situaci, do které se matka dostala. Vše ostatní však kéž je jakýmsi vykřičníkem pro tuto dobu, pořád víc a víc uspěchanou, až uštvanou v honbě za ještě větším blahobytem a ziskem, přehlížející to, co je v životě podstatné, tak jako sůl či kyslík: lidský cit a láska.

Peter Žaloudek, Vídeň, prosinec, 2009
www.peterzaloudek.com

Rok 2009 je minulost – ať žije 2010

aneb *Smělé plány VOmladiny*

Po velmi vydařené inscenaci *Zdravý nemocný* v listopadu 2009 a dvojím hostování jsme v prosinci uzavřeli aktivní sezónu předvánoční schůzí, na kterou sice nepřišel tradiční Mikuláš, zato krásný anděl Petra s pomocnicí Jindřiškou. Každý donesl nějaké dobroty, Petra upekla krásnou vánočku, která chutnala taky tak, a vzájemně jsme se potěšili malými dárečky. Návštěvníci Čajů si s námi pak mohli zaspívat pár českých koled za doprovodu Vlastíkovy kytary a aby ani naši rakouští přátelé nepřišli zkrátka, přečetl jim Fritz veselou báseň o záslužné konzumaci vánočního punče. A pak už se velká klubovna roztančila a jmelí, které viselo ze stropu, se zálibně dívalo na líbající se dvojice...

Po několikaletých zkušenostech jsme se rozhodli pořádat Čaje o páté pouze v zimním a podzimním období, tzn. v lednu, únoru a březnu a po prázdninách opět v říjnu, listopadu a prosinci. Příští Čaj tedy bude 14. února, a protože je masopust, bude to jako minulý rok maškarní Čaj o páté.

Poslední taneční v prosinci probíhaly již tradičně slavnostně a nechyběla opět vánočka, kterou tentokrát upekla všestranný Tomáš. Na tanečních se nás sešlo rekordních sedmačtyřicet návštěvníků, kteří poděkovali Viktorovi a jeho dvěma asistentkám za trpělivost a snahu zprostředkovat všem radost z tance.

V tanečních, které se staly jako kdysi místem setkávání Čechů a Slováků, kteří přišli z nejrůznějších důvodů do Vídně, budeme pokračovat patrně už od ledna, protože na rok 2010 má VOmladina smělé plány. Budeme slavit 125. jubileum a sezónu otevřeme jarním divadlem, veselohrou *Na správné adrese*. Na podzim pak plánujeme muzikál *My Fair Lady*, z kterého máme trochu obavy, ale který nás také nesmírně láká!

Ale než bude naše vlastní divadlo, přijedou k nám 13. března hostovat Boleradičtí se svým *Cikánským ba-ronem*. Chceme tím tak trochu splatit dluh našim starším, věrným návštěvníkům, kterým se stýská po operetkách, které dříve měla Vlastenecká omladina ve svém repertoáru.

Tak se budeme společně těšit a přát si, aby se nám ten rok 2010 vydařil a my si s Vámi mohli předávat radost. My Vám našim divadlem a Vy nám Vaší návštěvou a potleskem.

Šťastný Nový rok!

aVa

Milá paní Heleno!

Přeji Vám, Vaším spolupracovníkům a zejména Vaší rodině úspěšný nový rok 2010, zejména dobré zdraví a také trochu klidu.

Děkuji za Vaši vstřícnost v minulém roce, zejména za pochopení, se kterým jste nám vyšla vstříc při uveřejnění našich informací, o které jsme Vás požádali. Vzhledem k tomu, že Váš časopis je všeobecně uznáván a oceňován,

a proto také čten širokou veřejností a nejen krajanů, pomáhá nám také v prezentaci naší práce.

To se projevilo v loňském roce, kdy se po uveřejnění našeho programu ve Vašem časopisu zúčastnili některých našich akcí také krajané, dokonce ze Salcburku. Moc Vám děkujeme a doufáme, že nám zachováte přízeň i v letošním roce.

Předsedkyně Klubu přátel Rakouska

Vážení čtenáři,

rád bych, i když se zpožděním, které je dané termíny, kdy časopis vychází, Vám popřál vše nejlepší do Nového roku. Abychom teď hodnotili, co jsme v loňském roce udělali a co bychom měli jako nová předsevzetí letos naplnit, mi také přijde poněkud opožděné. Jistě jste již mnohé zvládli a je zbytečné se tudíž o tom zmiňovat, nebo již teď víte, že jste to 1. ledna poněkud přehnali a některá předsevzetí jste vlastně neudělali. Každopádně ať se Vám letos daří.

Využijte možnosti oslovit Vás prostřednictvím Vašeho časopisu a připomenout některé prioritní události, které podle mne ovlivní náš život letos a kde bychom možná mohli společně věci i pomoci.

Obě země označují tento rok jako supervolební. Obě hlavní města budou volit své starosty a primátory. V obou městech teď běží debata, jak dlouho má jezdit metro, obě města se zabývají městským mýtem. Vídeň je proti Praze politicky velice stabilní město a nezdá se, že by tyto otázky samotné a ani způsob dotazování nějakým závažným způsobem polarizoval politické prostředí. To, co ve Vídni cítíme, je něco jiného. Vídeň je velice mezinárodní město a žije tady mnoho národností, jejichž včlenění do rakouské společnosti není jednoduché. Rakousko je navíc životní úroveň jistě atraktivnější než jiné státy EU i než Česká republika. Je obrovský rozdíl, jak se *de facto* v hlavním městě společného státu usídlovali národy tehdejší monarchie a jak se do města stěhují dnes nebo v nedávné minulosti příslušníci jiných národů a států. I my jsme měli různé emigrační vlny, které měly nepochybně rozdílný motiv pro stěhování. Pořád je tady ale, a promiňte mi to označení, původní česká komunita, která je tady historicky doma. Přes toto jakoby přivlastňování si Vídně máme všichni silnou vazbu k „původní“ staré vlasti. Nedávno jsem v *Profilu* četl polemiku o dalším azylovém centru v Rakousku. Dokonce tam stála základní otázka: „Potřebuje Rakousko další centrum?“ Jako součást tématického celku byl sloupek vzpomínek nejznámějšího rakouského hokejisty Vaneka, který právě přes Traiskirchen začal se svou rodinou nový život. Jako diplomat stojím stranou volebních bojů a politických šarvátek. Přesto bych

rád, aby ve Vídni nezískala větší podporu xenofobie a primitivní nacionalismus. Ovlivní to i nás v Praze, byť tam bude souboj v jiných otázkách. Ve volebních guláších, ale bude na obou stranách zastoupena současná hospodářská krize. Čteme různá pořadí států EU podle stávajícího deficitu za rok 2009. Jiné podle výšky dluhů, podle předpokládaného růstu hrubého domácího produktu, které vytváří expertní skupiny, samozvané nebo regulérně vznikající a hodnotí nás a vás každou chvíli z jiné strany. Podle mne nejdůležitější a pořád chybějící prvek celého našeho společenství v době krize je pouze a jednoduše větší vzájemná důvěra. Tak jako nezvládnutá imigrace a azylová politika, tak i hospodářská krize mohou být snadno zdrojem těžko se obracejících změn ve společnosti. Toho bychom se měli v obou městech vyvarovat. Zatímco tady si to ještě rozdají politici v dalších dvou zemských volbách, v Čechách budou volby parlamentní. Po dlouhém více než roku by se do Čech měla vrátit vláda s plným mandátem a s potřebnou silou a odpovědností. Vy budete nepochybně dění sledovat v médiích. U nás není tak dominující tisk jako *Kronen Zeitung*. Jsou ale další média, takže informací všeho druhu, i lobbismu a často nekorektního ovlivňování, si užijeme dost a u nás bohužel více. Volby budou i v Maďarsku, ale začíná se tady prezidentskými volbami. Mějte šťastnou ruku.

Nejenom volbami živ je člověk. Je plesová sezóna a já jsem se už dodnes zúčastnil nebo jsem zaregistroval například tři plesy v Čechách, které byly buď česko-rakouské, nebo tam bylo reprezentativní zastoupení z Rakouska. Naposledy starosta Häupl v Praze. Přál bych si do příští sezóny, aby se to trochu více propojilo a tím se jeden nebo dva z nich staly opravdu událostí sezóny, kde tak jako kdysi na plesech Praha – Vídeň jsem potkal jak se říká „každého“.

Vážení čtenáři, rok začal, my jsme do něj skočili rovnými nohama, ostatně nic jiného nám nezbyvalo. Ať se Vám daří a věřím, že se při nejbližší příležitosti na velvyslancectví osobně setkáme.

Jan Koukal

Poznámka redakce: J. E. RNDr. Jan Koukal je velvyslancem České republiky v Rakousku.

Fotoreportáž z Předvánočního koncertu,

který pořádala krajanská organizace Nová vlast společně s českým velvyslanectvím 19. prosince 2009 v Mramorovém sále velvyslanectví pod záštitou J. E. velvyslance ČR RNDr. Jana Koukala

Foto: Vladimír Čevela

Renata Olárová v Českém centru

V rámci společného cyklu *Kulatý stůl* představil Kulturní klub a České centrum ve Vídni dne 9. 12. 2009 v řadě Významní Češi ve Vídni česko-rakouskou herečku Renatu

Olárovou. V rozhovoru s pražským hercem Hanušem Borem vzpomínala paní Olárová na své herecké začátky v Československu (Karlovy Vary, České Budějovice, Plzeň, Praha). K úspěšným hereckým krokům patřil i film *Žižkovská romance* (50. léta), zpracovávající motiv svobodné matky s dítětem, jehož části měli možnost návštěvníci večera shlédnout. Filmovým synem Renaty Olárové byl právě tehdy malý Hanuš Bor. Vypravování o divadelních rolích doplnila řada fotografií.

Po emigraci do Rakouska v roce 1968 a krutých začátkách zakotvila Renata Olárová ve vídeňském divadle Volkstheater jako herečka „solistka“. Na této scéně ztělesnila řadu hlavních rolí. V uvolněné atmosféře večera poukázala paní Olárová na rozdílný přístup v práci na českém a rakouském divadle – první čtení zkoušky, práce režiséra, funkce nápovědy. Komorní sestava publika se dobře bavila a oživovala dialog protagonistů večera zvědavými dotazy. Pro většinu přítomných bylo milým překvapením sdělení, že za svou činnost v Rakousku byla paní Olárová oceněna „zlatým“ vyznamenáním Ministerstva kultury. Symbolickým zakončením bylo vyjádření paní Olárové: „Mluvim německy, myslím česky.“ mb

Trnkův Bajaja

Uvedením pohádkového celovečerního filmu *Bajaja* v pondělí 14. 12. 2009 připomněl Kulturní klub 40. výročí úmrtí vynikajícího českého grafika, malíře, ilustrátora, loutkaře, režiséra kreslených a loutkových filmů Jiřího Trnky (1912-1969). Film *Bajaja* spadá do Trnkovy tvůrčí fáze triumfů a hledání, kdy vznikla díla zralého umělce. Loutkový film *Bajaja* vytvořil Trnka podle dvou pohádek Boženy Němcové – *Bajaja* a *Divotvorný meč*. Trnka obě pohádky nejen propojil, ale také umocnil. *Bajaja* není princem, ale chudým venkovanem, který se v závěru filmu vrací i s královskou nevěstou ke svému otci do rodné chaloupky. Trnka nepřevyprávěl pohádky jen filmovými prostředky, na úspěchu filmu se vedle Trnkových loutek, výpravy a režie podílela i hudba Václava Trojana, stálého Trnkova spolupracovníka, a verše básníka Vítězslava Nezvala. Za své dílo získali tvůrci filmu v roce 1950 domácí Národní cenu, v zahraničí Cenu filmové kritiky na MFF v Locarnu (1954).

Film je tím nejlepším dokladem objevného a umělecky náročného díla pro malé i velké diváky, jehož hodnota neklesla ani po devětapadesáti letech od jeho vzniku. Diváci zcela zaplněného sálu odcházeli spokojeni. mb

Svatopluk Karásek ve Vídni

„Po mém kázání jste tolik netleskali, a to dá mnohem víc práce, než zazpívání těch písniček...“

Před pětatřiceti, čtyřiceti lety, když jsem byl ještě mladík a žil za hlubokého komunismu v Československu, abych se neudusil tou tíživou, ubíjející, mrtvolnou atmosférou realsocialismu kontrolovaného policejním režimem StB, jsem se naučil hrát na kytaru. Jako samouk. Důvodem byly písně – dnes se jim říká protestsongy – Karla Kryla, Vlastimila Třešňáka, Jaroslava Hutky a Svatopluka Karáska. Ty písně jsem neměl kde a před kým zpívat, zpíval jsem si je většinou sám pro sebe a docela mi to šlo. Dodávaly mi chuť a odvahu k životu, otevíraly mi nový pohled. Cítil jsem svobodu a radost z bytí.

Po tolika letech jsem měl možnost potkat jednoho z těch autorů, které jsem tehdy obdivoval, osobně ve Vídni – ve dnech 27.-29. ledna zpíval a mluvil ve Vídni Svatopluk Karásek. Pro ty, kterým toto jméno již nic neříká, alespoň pár informací: narodil se v roce 1942. Po absolvování školy v Mělníce a roce práce v dolech na Kladně studoval Komenského bohosloveckou fakultu v Praze. Od roku 1968 působil jako evangelický farář v Hvozdnici, později byl přeložen do Nového Města pod Smrkem. Po odnětí souhlasu k duchovenské službě působil jako kastelán na hradu Houska. V roce 1974 vystoupil na Prvním festivalu druhé kultury v Postupicích a o dva roky později na Druhém festivalu československé druhé kultury v Bojanovicích. V roce 1976 byl zatčen za zpívání svých písní a v procesu s Plastic People of the Universe byl odsouzen k osmi měsícům odnětí svobody. Patří k prvním signatářům Charty 77. V roce 1980 emigroval s rodinou – manželkou a třemi dětmi – do Rakouska a poté do Švýcarska, kde od roku 1981 do roku 1995 působil jako evangelický farář. V roce 2002 byl zvolen do Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky. V listopadu 2004 byl jmenován do funkce zmocněnce vlády ČR pro lidská práva. V současné době působí jako evangelický farář v pražském sboru při kostele U Salvátora na Starém Městě.

Svatopluk Karásek přijel do Vídně na pozvání Českého kulturního centra, kde 28. ledna v 18:00 hod. ve spolupráci s Kulturním klubem a za účasti nejen mnoha Čechů, ale i Rakušanů mluvil o sobě, svých zkušenostech z dob komunismu, ale i postkomunismu v Čechách. Byl to krásný večer. Mne osobně, protože jsem taky vystudoval teologii, však zaujal mnohem víc 27. leden, kdy v evangelickém kostele Zwinglikirche v 15. vídeňském okrese vedl evangelickou bohoslužbu, pronesl nádherné kázání a navíc zazpíval za doprovodu Londýna několik svých dávných, ale i novějších písní. To na setkání v Českém centru až na jednu písničku chybělo. V tom evangelickém kostele bylo sice méně lidí než v Českém centru, byla tam však mnohem živější a řekl bych i dobu komunismu připomínající – duchaplnější – atmosféra. „Je nás zde jen hrstka věřících, přesto se pojďme podle vzoru prvních křesťanů, kterých byla kdysi taky jen hrstka, zamyslet nad tím, co nám říká dnešní text Písma svatého a pokusme se ho aplikovat na dnešní dobu,“ řekl Svatopluk Karásek na začátku bohoslužby. Téma kázání, které si zvolil, bylo jakoby ušité na dnešní dobu: „Říká blázen v srdci svém: Není Boha“ – z 1. verše 14. žalmu. A ze 7. verše téhož žalmu: „Kéž už přijde ze Siónu spása. Až Hospodin změní úděl svého lidu, bude Jákob jásat.“ Nejdříve se pokusil osvětlit význam slova „blázen“ ve starozákonním myšlení a překladu. Podléhající času doby, řekli bychom, že negaci Boha vyslovují pacienti psychiatrických klinik – těm se říká často lidově, ale i odborně – blázni. Když si však dáme námahu a zkoumáme původ toho slova a co tím chtěl starozákonní pisatel říci, dojdeme k poznání, že negaci Boha vyslovuje zlý člověk. Člověk, pro kterého neexistuje morální zákon, člověk, který se řídí jen tím, co chce svým momentálním „chtíčem“, člověk, který je otrokem svých pudů a nepoužívá rozum jako instrument pro poznávání a objevování smyslu života, člověk, pro kterého existuje jen „ted“ a „vlastní sebeuspokojení“. Takový člověk je v představě starozákonního pisatele bláznem, protože nehledá hlubší souvislosti a logiku. Pro takového člověka, tak jak to bylo v době vzniku tohoto žalmu, všechno zlé,

co se děje – války, otroctví, zajetí, bída, nemoci, katastrofy –, jsou jen potvrzením toho, že Bůh nemůže existovat, protože by jinak nemohl dopustit to vše, co se děje... Proti takovému člověku však stojí jiný prototyp člověka, který navzdory, ba dokonce uvnitř toho všeho viditelného chaosu – války, bídy, utrpení, neštěstí, zemětřesení, ekonomické krize – vnímá Boha, touží po Bohu, vyzývá Boha a prosí ho o pomoc. „I kdyby Bůh nebyl, tak právě proto, že nás to zlo kolem nás tak ubíjí – ta absence řádu, chaos, násilí, ta krutost zloby – tak právě proto po něm toužíme, chceme, aby přišel, aby byl s námi, aby nás miloval, abychom v tom marastu měli sílu žít, abychom vrátili soli solivost, světlu světelnost a teplo a pomáhali tak jiným povstat a jít dále...“ řekl Svatopluk Karásek. Byla to nejen povzbudivá, hřejivá a optimistická slova, byla to taky autentická výpověď někoho, kdo ví, o čem mluví, a ta slova se vrývala do hloubi srdce. Říkal je někdo, komu křesťanský optimismus vyplývající z poselství Bible dodával celý život energii, smysl a chuť žít. „Když mi byl odňat státní souhlas k provozování bohoslužeb a zakázaná kazatelská činnost a já jsem navzdory těmto zákazům chtěl sloužit jako kněz a hlásat Evangelium, tak jsem začal alespoň zpívat. Hudebník žádný nejsem, naučil jsem se tak akorát tři akordy, ale s těmi texty mi to jde mnohem líp, a tak jsem hlásával Evangelium svými písněmi...“ dodal na závěr Sváta Karásek – ostrílený chlap ve starých botách, jednoduchého oblečení, dlouhých bílých vlasů, kuřácky zbarveného hlasu – hlavně však s jiskrou v očích, ze kterých srší neustále radost a zápal... Díky za tyto dva krásné večery! Co na tom, že nás tam nebyly davy. Ti, co přišli, určitě nelitovali a já, jako jeden z nich, se s těmi, co přijít nemohli, dělím teď o tu krásnou atmosféru...

Po každé písničce, kterou zazpíval, zazněl velký potlesk. Svatopluk Karásek se vždy poušmál a poděkoval, na závěr však prohlásil: „Po mém kázání jste tolik netleskali, a to dá mnohem víc práce než zazpívání těch písniček...“

Peter Žaloudek, Vídeň, 30. leden 2010
www.peterzaloudek.com

Buchpräsentation am Sprachinstitut des Bundesheeres

Am 17. Dezember fand eine einzigartige Veranstaltung des Sprachinstitutes des Bundesheeres in der Sala Terrena der Landesverteidigungsakademie statt. Es wurde nämlich das Buch des stellvertretenden Institutsleiters und studierten Bohemisten, Oberst des höheren militärfachlichen Dienstes Dr. Ernst, „Die Geschichte des Tschechischunterrichts und der tschechischen Militärfachsprache im österreichischen Militär“, präsentiert. Univ.-Prof. Dr. Newerkla vom Slavistikinstitut der Universität Wien, der selbst auf diesem Gebiet umfangreiche Forschungen betrieb, hielt dazu die Festansprache. Er bezeichnete das Werk als „Waffe des Wortes gegen das Vergessen“. Vor allem betrifft dies seiner Ansicht nach die historische Entstehung der ersten Militärbildungseinrichtungen, die Institutionalisierung des Tschechischunterrichts im Rahmen

des militärischen Fremdsprachenwesens und die tschechische Militärfachsprache. Zum Schluss wies er auch auf die ausgezeichnete Zusammenarbeit zwischen dem Sprachinstitut und dem Wiener Slawistikinstitut hin, die ihren Anfang bereits in der zweiten Hälfte des 19. Jahrhunderts nahm, als der damalige Tschechischlehrer Josef Valentin Zlobický von der Militärakademie an die Universität berufen wurde, um dort den neu gegründeten Lehrstuhl für die tschechische Sprache und Literatur zu besetzen.

Brigadier Mag. Walthert konnte als Institutsleiter hierzu zahlreiche Angehörige, nicht nur des Ministeriums, der Truppe und anderer Dienststellen begrüßen, sondern auch Festgäste verschiedener universitärer Einrichtungen, anderer Ressorts sowie auch den Leiter des Instituts für Sprachausbildung der tschechischen Streitkräfte in Vyškov, Oberst DI Dr. Chaloupský, Angehörige der Verteidigungsuniversität in Brünn und des Verteidigungsministeriums in Prag.

Poznámka redakce:

Kvůli zaneprázdnění jsme se nemohli prezentace zúčastnit.

Die Geschichte des Tschechischunterrichts und der tschechischen Militärfachsprache im österreichischen Militär von Josef Ernst (Laudatio)

„Die böhmische Sprache [...] wer weiß es mit Gewissheit zu bestimmen, dass er dieser Mundart nie bedürfen werde?“

So lässt der Autor Oberst Dr. Josef Ernst den ehemaligen Tschechischlehrer an der Wiener Neustädter Militärakademie Maximilian Wenzel Schimek zu Wort kommen, und damit einen jener Protagonisten seiner hier aufliegenden neuen Geschichte des Tschechischunterrichts und der tschechischen Militärfachsprache im österreichischen Militär, die Ihnen kurz zu präsentieren mir im Folgenden Ehre und Freude zugleich ist.

Das vorgestellte Werk mit seinen fast 400 Seiten wiegt jedenfalls schwer.

Ja, ich möchte meinen, es ist eine Waffe.

Aber eine friedfertige Waffe des Wortes, gegen das Vergessen, gegen das Unwissen in einem in der Allgemeinheit heute kaum bekannten Bereich. Aus der Hand eines unermüdlich tätigen, akribisch recherchierenden Wissenschaftlers.

In neun ausführlichen und inhaltlich aufeinander abgestimmten Kapiteln präsentiert uns der Autor eine Fülle von wertvollen Materialien, aus denen in Zukunft noch viele Forscherinnen und Forscher schöpfen werden. Denn Oberst Ernst gibt uns Lesern Auskunft nicht nur über die Entstehung der ersten Militärbildungseinrichtungen auf österreichischem Boden, und nicht nur über die Entwicklungslinien des institutionalisierten Tschechischunterrichts seit seinen Anfängen in der zweiten Hälfte des 18. Jahrhunderts bis zur Studienordnung 2008 im Rahmen des österreichischen militärischen Fremdsprachenwesens, auch nicht nur über die Anfänge und die Weiterentwicklung der tschechischen Militärfachsprache bis zum NATO-Beitritt der Tschechischen Republik im Jahre 1998, oder die Nationalitäten- und Sprachenfrage innerhalb der k. und k. Armee.

Nein.

Seine Analyse schürft tiefer.

Mit seiner Studie schreibt er in der Tat Geschichte.

Geschichte kommt ja bekanntlich vom Wort „geschehen“, d. h. sich ereignen oder vor sich gehen.

Diese Geschehnisse schafft es Oberst Dr. Ernst höchst informativ und unterhaltsam nachzuzeichnen.

Einerseits lässt er die mit unbändigem Fleiß gesammelten Fakten für sich sprechen, andererseits haucht er der Zusammenschau der Fakten aber immer wieder auch den Geist des Lebendigen ein, indem er den Textfluss mit Anekdoten und zeitgenössischen Textbeispielen anreichert.

Ich will es mir jetzt nicht allzu einfach machen, indem ich Ihnen einen Ausschnitt dieser Gustostückerl zu Gehör bringe. Meine Ausführungen sollen Sie ja dazu anspornen, das Buch selbst in die Hand zu nehmen und darin zu lesen. Es zahlt sich zweifellos aus.

Vielmehr möchte ich einige inhaltliche Schmankerl kurz exemplarisch herausgreifen, um Ihnen Lust zu machen, sich mit dieser Geschichte zu beschäftigen, in dieser Geschichte zu blättern. Und gleichzeitig möchte ich damit veranschaulichen, dass dieses vermeintliche Randthema ganz und gar nicht an der Peripherie, sondern im Zentrum der Geschichte der Vermittlung moderner Fremdsprachen und des fachsprachlichen Unterrichts anzusiedeln ist.

Bekanntermaßen besteht zwischen dem Institut für Slawistik der Universität Wien und dem SIB eine Kooperation, und die Verflechtungen zwischen unseren beiden Einrichtungen sind deutlich ausgeprägt. All das wäre aber heute nicht möglich, hätte diese gegenseitige fruchtbare Symbiose nicht schon im 18. Jahrhundert begonnen, und zwar mit einem ganz bestimmten böhmischen Sprachmeister an der Theresianischen Militärakademie in Wiener Neustadt, nämlich mit Josef Valentin Zlobický.

Wer kennt heute – mit Ausnahme der Spezialisten – wirklich noch diese Persönlichkeit? Josef Valentin Zlobický war 1773 als Tschechischlehrer an die Wiener Neustädter Militärakademie gekommen. Damit war er nicht irgendwer. Denn Tschechischlehrer waren an dieser Akademie sehr angesehen. Im Akademie-Reglement wurde diesen sogar ein höheres Maß an Disziplinargewalt zuerkannt als anderen Lehrern:

Denen böhmischen Sprachlehrern wird die Macht eingeräumt, ihre unterhabenden Schüler [...] bey Nachlässigkeiten in Erlernung ihrer Aufgaben, auch wegen sonstigen üblen Verhaltens, öffentlich in der Schule knien zu machen, den Abbruch einer oder zweyer Speisen, auch die Entziehung der Rekreatiionszeit, durch einen schriftlichen Zettel anzuordnen.

Und gerade dieser Josef Valentin Zlobický war es, der am 7. 10. 1775 an die Wiener Universität berufen wurde. Dieser Umstand ist von weitreichender Tragweite: Zlobický wurde somit nämlich nicht nur zum weltweit ersten Tschechischprofessor an einer Universität, sondern auch zu einem der ersten universitären Lehrer lebender Fremdsprachen überhaupt. Für die Universität hat er damals ein erstes universitäres Studienprogramm der Slawistik entworfen, das einzigartig ist und damals auch als richtungsweisend für den gesamten Unterricht in den anderen lebenden Fremdsprachen galt.

Ein anderes Beispiel aus dem 19. Jahrhundert: Mathias Polák bzw. Matěj Milota Zdirad Polák, ebenfalls ein Tsche-

chischlehrer an der Wiener Neustädter Militärakademie, in späterer Zeit sogar Generalmajor und vorübergehend mit deren Leitung betraut. Polák war nicht nur ein guter Soldat, sondern auch ein guter Musiker. Er sang und spielte Klavier, interessierte sich nicht nur für die Fachsprache, sondern auch für Poesie und schrieb deutsche Verse. Er war aber zugleich ein Patriot, der auch Tschechisch dichtete. Mit seinem lyrischen Lehrgedicht *Vznešenost přírody* (*Die Erhabenheit der Natur*) beginnt eine neue Epoche der tschechischen Dichtung. So gilt das Werk als eines der wichtigsten der tschechischen Romantik.

Warum aber hebe ich gerade Mathias Polák auch noch hervor?

Es war der Autor der hier präsentierten Monographie, Oberst Dr. Josef Ernst, der am städtischen Friedhof in Wiener Neustadt nun schon vor einigen Jahren das zugewachsene Grab von Generalmajor Mathias Polák auffindig machen konnte, das dort nun bereits seit über 150 Jahren besteht. Auf seine Initiative hin wurde es in Zusammenarbeit zwischen dem tschechischen Kultur- und Verteidigungsministerium sowie dem Spracheninstitut des Bundesheeres der Landesverteidigungsakademie restauriert. Es kam sogar zu einer offiziellen Kranzniederlegung im Beisein des Kommandanten der LVak Gen Mag. Raimund Schittenhelm durch den damaligen tschechischen Botschafter und Dichter, Jiří Gruša. Bilder von diesem feierlichen Moment werden Sie ebenfalls in diesem Geschichts-, aber auch Geschichtenbuch vorfinden.

Der Reigen an Beispielen ließe sich nun beliebig bis in die Gegenwart fortsetzen. Wichtig war mir das letzte Beispiel aber aus folgendem Grund. So wie bei der Restaurierung des Grabes von Generalmajor Polák ging Oberst Dr. Ernst auch bei dieser außerordentlich wertvollen dokumentierenden Studie vor: Er sammelte eine Unmenge von Informationen, wertete aus und bewertete, entriess diese Fakten der Dunkelheit des Vergessens und lässt sie nun in neuem Glanz erstrahlen.

Das vorliegende Buch gleicht somit einer Restauration, einer Restauration unseres Wissens über eine lange und bedeutende Geschichte, der Geschichte des Tschechischunterrichts und der tschechischen Militärfachsprache im österreichischen Militär.

Abschließend darf ich somit Herrn Oberst Dr. Ernst zu seinem Glanzstück gratulieren, indem ich nochmal den ehemaligen Tschechischlehrer an der Wiener Neustädter Militärakademie Maximilian Wenzel Schimek zu Wort kommen lasse, ja Oberst Ernst dessen Worte in den Mund lege, als ob sie aus ihm selbst kämen:

„Welches Vergnügen für mich, wenn ich in der Folge sehen sollte, dass ich vermögen war, zum Vortheil der Sprache etwas beyzutragen, die für jedermann, bevor aber für jene, die sich dem Soldatenstande widmen, von vorzüglichem Nutzen ist...“

In diesem Sinne wünsche ich Ihnen allen eine bereichernde Lektüre!

Stefan Michael Newerkla

Výstava v Albertině

V suterénu vídeňské galerie Albertina je vystavován v současné době nedokončený cyklus Andyho Warhola *Cars* z osmdesátých let, který „pop-art-guru“ Warhol vytvořil

pro automobilovou společnost Daimler-Benz. Automobilka tuto zakázku objednala u příležitosti stého výročí vynálezu automobilu.

Slavná figura pop artu Andy Warhol zásadně ovlivnil umění konce 20. století. Svým dílem zcela zrušil někdejší diskurs rozlišující umění na vysoké a nízké. Svým pojetím práce v proslulé Factory legitimizoval masovost umění. Pracoval s nejrůznějšími ikonami popkultury a dá se říci, že jeho rukopis založený jakoby na rozjetých barevných soutiscích dodnes zná celý svět. K Warholovým průlomovým pracím patří například krabice Brilo, plechovky s Cambellovou polévkou či portrét Marylin Monroe. Z práce v reklamě se zrodil typický warholovský prvek masovosti a opakovatelnosti, který ve své tvorbě autor ironicky stupňuje. Postupně se dopracuje ke strojové výrobě umění. Posvátnou tezi o bezúčelné kráse umění změnil na to, že umělec je člověk, kterého nikdo nepotřebuje. Komerční umění vnímá jako to, co přichází po umění. Jeho práce jsou dodnes v čele žebříčků všech světových aukcí.

Mercedes-Benz 300 SL Coupé, 1954, sítotisk 1986

Narodil se jako Andrew Warhola v Pittsburghu rusínským přistěhovalcům, kteří se přistěhovali z Rakousko-Uherské vesničky Medzilaborce (dnes severovýchodní Slovensko), kde dnes stojí také Warholovo muzeum. Jeho otec Andrej Varhola pracoval na stavbách v Pennsylvánii, rodina žila na pittsburghské 55. ulici Beelen. Umění vystudoval v Pittsburghu a koncem čtyřicátých let se přemístil do New Yorku, kde pracoval jako komerční umělec pro časopisy *Vogue* a *Harper's Bazaar* a reklamu. V padesátých letech už začíná vystavovat a získává ceny za svou reklamní práci. Zpočátku maloval klasickou technikou – olejem nebo akrylem na plátno, teprve později se začal věnovat výhradně sítotiskům. Také *Cambellova polévka* nejdříve vznikla jako malovaný obraz. V roce 1964 vystavuje poprvé v Evropě, v Paříži, začíná točit své undergroundové filmy a spolupracuje s legendární hudební skupinou Velvet Underground. V sedmdesátých letech vytvořil také řadu kritických politických portrétů, například Maa, publikoval knihu *Filozofie Andy Warhola*. V roce 1980 dokonce produkuje svou vlastní televizní stanici. Zemřel po operaci v roce 1987.

Vedle Warhola vystavují na stejné téma umělci Robert Longo (USA), Vinzent Szarek a Sylvie Fleuty (Švýcarsko).

Výstava je otevřena do 16. května 2010.

PO-NE 10:00-18:00, ST 10:00-21:00.

Tel.: 534 83-0

www.albertina.at

Albertinaplatz 1, 1010 Wien

Jihočeská ocenění pro rakouské osobnosti

Jihočeský hejtman Jiří Zimola v prosinci ocenil celkem sto tři osobnosti z jižních Čech, Dolního a Horního Rakouska u příležitosti 20. výročí pádu železné opony. Jednalo se především o starosty, ředitele škol nebo činitele různých spolků, kteří se v průběhu let zasloužili o rozvoj česko-rakouských vztahů a o překonávání nejrůznějších předsudků, které bohužel dosud bují na obou stranách hranice. Slavnostní obřad, kterého se z různých důvodů mohly zúčastnit jen asi dvě třetiny oceněných, však podle některých pozorovatelů měl přece jen drobný kaz – části oceněných chyběli jejich partneři z Dolního Bavorska. V řadě lokalit na jihu Čech je totiž běžné, že spolupráce probíhá v trojúhelníku mezi Rakouskem, Německem a Čechy. Například obce v okolí Českokrumlovska a Prachaticka hojně spolupracují v rámci Euroregionu Bavorský les – Šumava – Mühlviertel a jejich představitelé logicky požadovali, aby se stříbrné pamětní medaile Jihočeského kraje dostaly nejenom jejich rakouským partnerům. Jihočeský hejtman Zimola však prohlašuje, že styky s Dolním a Horním Rakouskem pro Jihočeský kraj představují skutečnou prioritu už proto, že právě s nimi má kraj mnohem delší hranice než s Bavorskem. (MaFr)

Ve Vratěnině záchranka nebude

Byl to velkolepý plán – z dřívějšího hraničního přechodu v jihomoravském Vratěnině mělo být zřízeno stanoviště sanitek, které by vyjížděly nejenom za nemocnými v České republice, ale i v Dolním Rakousku. Jihomoravskému krajskému zastupitelstvu se tento nápad jevil před dvěma lety natolik nosný, že ho podpořilo i při hlasování. Jenže pak se ukázalo, že součinnost mezi českým a rakouským systémem zdravotní péče je podstatně složitějším problémem, než se původně očekávalo, a nové krajské zastupitelstvo souhlas s realizací zase odvolalo. Neznamená to však, že by se nijak neřešila otázka dostupnosti rychlé lékařské pomoci na Znojemsku. Situaci by měla řešit nově vznikající stanice rychlé záchranné služby, jejíž sanitky jsou schopny rychle dorazit i do dosud opomíjených lokalit. Bohužel se však nepočítá s tím, že by vyjížděly i za nemocnými v Rakousku. Některé hranice se zkrátka ještě ani v rámci Evropské unie nedaří překonávat. (MaFr)

Výstava architekta Josefa Hoffmanna v Jihlavě

Mezi proslulé rakouské osobnosti, které se narodily v kraji Vysočina, určitě patří přední představitel vídeňské moderny, rodák z Brtnice, architekt a designér Josef Hoffmann (1870-1956). Jeho dílo nyní ukazuje pozoruhodná výstava v Jihlavě – metropoli regionu Vysočina, v domě pojmenovaném po dalším slavném rodákovi – Gustavu Mahlerovi. Hoffmannovo dílo je

dokumentováno pomocí zhruba dvou set dobových fotografií uchovávaných nyní ve vídeňském MAK (Museum

für Angewandte Künste), které ukazují například vily na Hohe Warte ve Vídni, budovu sanatoria v Purkersdorfu nebo proslulý palác Stoclet v Bruselu. Opomenut není ani Hoffmannův podíl na světových výstavách v Paříži (za zmínku jistě stojí zejména jeho rakouský pavilón na výstavě dekorativního umění v roce 1925, za který obdržel titul rytíře Čestné legie) nebo na vzniku slavných Wiener Werkstätte. Hoffmann ovšem navrhl i řadu budov na území nynější České republiky – jako příklad uvedme třeba venkovské sídlo rodiny původem olomouckého bankéře Otty Primavesiho v Koutech nad Desnou nebo vilu Fritze Grohmana ve Vrbně pod Pradědem. Josef Hoffmann svoji výraznou estetikou ovlivnil nejenom umění své doby, ale inspiruje architekty a designéry, zejména ty hlásící se k postmodernismu, dodnes. Jako doprovod výstavy se pořádají i přednášky, které Hoffmannovo dílo zasazují do celkového kontextu rakouské architektury. Ani po sto čtyřiceti letech není tedy slavný průkopník modernismu a mistr elegantních nadčasových forem zapomenut v Rakousku, ani v České republice. (MaFr)

Díla slavného rakouského architekta v cípu Čech

Johann Lucas von Hildebrandt (1668-1705) patří mezi nejvýznamnější osobnosti rakouské barokní architektury. Jeho hlavní dílo – Horní i Dolní Belvédér – patří jednoznačně mezi největší ozdoby Vídně. Dvorní architekt ovšem pro rakouskou i českou šlechtu vytvořil i řadu dalších staveb – ve Vídni pracoval například pro Schönborny, Harrachy či Dauny. Mezi jeho významné práce patří také přestavba kláštera v Göttweigu, kostel svatého Petra ve Vídni, přestavba rezidence v německém Würzburgu či proslulý zámek Mirabell v Salcburku. Nesmazatelnou stopu ovšem zanechal Hildebrandt i na českém území. Zde si určitě zmínku zaslouží alespoň kostel sv. Vavřince v Jablonném v Podještědí. A velmi pozoruhodné architektonické návrhy vytvořil i pro lichtenštejnské panství v tzv. Šluknovském výběžku, především pro Rumburk a okolní obce. V rumburské Loretě je v lednu představila speciální výstava, která se poté stěhovala do Německa, odkud ji organizátoři chtějí přenést do budovy Senátu ČR v Praze. Mimořádně vysoce ceněn je zejména Hildebrandtův návrh Lorety s oválným půdorysem ambitu doplněným čtrnácti kaplemi, v němž se rakouský architekt inspiroval patrně římskými pracemi svého učitele Carla Fontany. Součástí komplexu v Rumburku se měl stát internát pro chlapce – zpěváky na kůru, který byl koncipován jako elegantní šlechtický palác vídeňského střihu. Se svým návrhem však Hildebrandt neměl vůbec štěstí – vlastník rumburského panství, diplomat Anton Florian z Lichtenšteina, je totiž odmítl jako příliš nákladné a zbytečně pompézní. Plány dlouho ležely zapomenuty ve vídeňských archivech a teprve v roce 2006 v Albertině rozpoznal jejich autora německý historik umění. Realizace se nedočkal ani další Hildebrandtův projekt určený pro Šluknovský výběžek, který vypracoval pro Aloise Thomase Raimunda z Harrachu – návrh na kostel v Jiříkově. Uspěl až jeho další drobnější projekt – návrh architektury oltářů v kostele ve Starých Křečanech. I do poměrně zapadlého koutu Čech tak alespoň v náznacích pronikl lesk vídeňského baroka na nejvyšší úrovni. (MaFr)

NEKROLOGY

IVAN MEDEK**(13. 7. 1925 – 6. 1. 2010)**

Dne 6. 1. 2010 zemřel v Praze po dlouhé nemoci pan Ivan Medek, známá osobnost v České republice, ale i v české Vídni. Do Vídně přišel jako chartista v roce 1977, po těžkých životních zkušenostech s totalitním režimem. Jako absolvent hudební vědy působil jako hudební publicista, tajemník České filharmonie a Českého komorního orchestru. Po výpovědi z politických důvodů byl činný krátce v Supraphonu. Celkem dvanáctkrát musel opustit zaměstnání a vykonávat i taková, která neodpovídala jeho vzdělání. Po emigraci do Vídně v srpnu 1978 se ozýval do domova jako komentátor Hlasu Ameriky, externě spolupracoval se Svobodnou Evropou, v letech 1980-1984 pracoval v americké organizaci pro uprchlíky (AFCR).

Od svého příchodu do Vídně až do roku 1989 byl členem výboru Kulturního klubu Čechů a Slováků v Rakousku. Pro Klub připravil kulturní pořady, dodával materiály pro časopis. V roce 1993 se stal kancléřem prezidenta V. Havla. Za svoji činnost byl oceněn udělením Řádu T. G. Masaryka (1991) a medailí Za zásluhy (1999).

Ivan Medek byl hluboce věřícím člověkem, pevných názorů a postojů. Byl nezištný, obdařen schopností rozlišovat dobré od zlého a bojovat za demokracii. Navíc byl nápadně slušný a noblesní. Zůstává velkou postavou české demokracie. mb

Dr. phil. VĚRA BĚHALOVÁ**(31. 7. 1922 – 6. 1. 2010)**

Ve věku sedmaosmdesáti let zemřela ve Vídni česko-rakouská kunsthistorička, dr. Věra Běhalová. Po maturitě v rodném Prostějově nemohla ve válečných letech dále studovat, neboť české vysoké školy byly uzavřeny. Po válce studovala na Karlově univerzitě v Praze obory muzikologie, dějiny umění a archeologie. V roce 1948 navázala kontakt s těmi, kteří se nechtěli smířit s Vítězným Únorem, rok poté byla vyloučena ze studií. Jako členka ilegální, katolicky orientované vysokoškolské skupiny byla v roce 1952 zatčena a odsouzena na sedm let. Po návratu z vězení s těžce podlomeným zdravím žila jistou dobu bez zaměstnání s minimální invalidní penzí. Galerie v Chebu a Památkový úřad v Plzni byly instituce, které ji i přes špatný kadrový profil přijaly, neboť tato místa byla dlouhodobě neobsazena. V roce 1968 vyjela z Československa na pozvání do Francie a rozhodla se pro emigraci v Rakousku. Zde dokončila studium kunsthistorie (Dr. phil.). V rámci stipendia vznikla odborná studie *Möbel der Jugendstils* v knižním vydání (1981 a 1988).

Dr. Věra Běhalová založila vídeňskou odbočku Společnosti pro vědy a umění (SVU), jejíž se stala agilní předsedkyní. Spolupracovala rovněž s Kulturním klubem Čechů a Slováků v Rakousku.

Odešla energická hrdinka, ač drobná žena, která žila a jednala čestně a měla vždy pevnou naději. mb

Zdeněk Lukeš: Vzpomínka**na dr. Věru Běhalovou (1922-2010)**

Ve stejný den – 6. ledna –, kdy zemřel Ivan Medek, skona-la ve Vídni paní Věra Běhalová, historička umění s velmi dramatickým životním osudem. Během jediného dne tak odešli dva lidé, které jsem měl čest poznat a jichž jsem si nesmírně vážil. Jejich životy se dost podobaly.

Já znal dr. Běhalovou od poloviny osmdesátých let, kdy jsem se dostal krátce do rakouské metropole a na doporučení přátel využil jejího laskavého pohostinství. V její malé garsonce na Hadikgasse se vystřídala řada architektů a historiků umění, kterým nezištně pomáhala, stejně jako čerstvým emigrantům, jimž radila a organizovala pomoc.

Tato stále se usmívající drobná žena s hůlkou pocházela z Prostějova, kde se narodila v roce 1922. Po válce začala studovat dějiny umění a archeologii na Karlově univerzitě, ale v roce 1949 byla jako nežádoucí živel ze školy vyhozena a byla nucena manuálně pracovat. V padesátých letech byla zatčena pro členství v ilegální katolické studentské skupině a odsouzena k mnohaletému trestu, který si odpýkala ve slovenské ženské věznici v Želiezovcích. Brutální metody včetně mučení a tvrdá práce ji málem zabily (Vždy mne přišlo neuvěřitelné, jak mohl někdo tak nelidsky jednat s tak zranitelným člověkem!). Následky si nesla celý život.

Jako politickou vězeňkyni ji pak nechtěl nikdo zaměstnat. Teprve v polovině šedesátých let se zdálo, že bude moci dokončit svá studia, tehdy pracovala v chebské galerii a také jako památkářka v Plzni. Místo toho přišla okupace v roce 1968 a Věra Běhalová raději odešla do Rakouska. Tam „na stará kolena“ konečně absolvovala studia kunsthistorie a brzy se stala významnou odbornicí zejména na historický mobiliář období secese. Na toto téma napsala řadu odborných textů a knihu, vydanou nakladatelstvím Prestel v Mnichově. Byla taky předsedkyní rakouské odbočky exilové Československé společnosti pro vědu a umění.

Znovu jsme se pravidelně vídávali po roce 1989, kdy se konečně po letech mohla podívat domů, ale zůstali jí tu jen vzdálení příbuzní. Bydlívala u fotografa Pavla Štechy v Černošicích a často také jezdila do lázní Velké Losiny. Vždy toužila získat tu malý byt, ale toto přání se jí bohužel nespěnilo.

Dál jsme se také setkávali v Rakousku, svým legendárním Citroënem dyane mne vozívala po architektuře a výstavách a občas překládala mé přednášky. V polovině devadesátých let jsme ji přizvali ke spolupráci na velké Plečnikově výstavě v areálu Pražského hradu. Byla autorkou statí o korespondenci mezi slovinským architektem a Alicí Masarykovou v doprovodné knize.

Setkání s touto milou, křehkou a neustále se usmívající dámou bylo pro mne i další přátele vždy nezapomenutelným zážitkem! Na trpký osud v éře komunismu i zničené mládí a zdraví si nikdy nestěžovala, mluvila o tom věcně, bez emocí.

V poslední letech už jsme si jen občas telefonovali a také smutnou zprávu jsem se dozvěděl s velkým zpoždě-

ním – příznačně od jednoho z těch, kterým kdysi pomáhala po jejich emigraci z totalitního státu – pana Jana Borského.

Nebyla mediálně známá a vždy zůstávala skromně stát stranou. Mnoha Čechům však byla v těžkých dobách nezištným pomocníkem a přítelem...

Zdeněk Lukeš: Vzpomínka na dr. Věru Běhalovou (1922-2010) – ČRo Rádio Česko

Autor je historik architektury

(Český rozhlas: http://www.rozhlas.cz/radio_cesko/fejeon/_zprava/689447)

Zemřel ALFRED HRDLICKA

V posledním měsíci loňského roku zemřel ve Vídni významný sochař a malíř z českými kořeny Alfred Hrdlicka – tento kontroverzní umělec dokázal náměty svých děl provokovat veřejnost i odbornou kritiku bezmála půl století. Je pokládán za nejváženějšího sochaře rakouské poválečné éry. Vynikl také i literárně. Působil takto jako jevištní architekt na mnoha evropských divadelních a operních scénách.

Alfred Hrdlicka se narodil 27. 2. 1928 ve Vídni a vyučil se nejprve zubním technikem. Později vystudoval na vídeňské Akademii umění postupně malbu u Josefa Dobrowského a sochařství pod vedením Fritze Wotruby. Vyučoval na akademiích ve Stuttgartu, Hamburku i Berlíně a nakonec se stal profesorem vídeňské Univerzity užitého umění. Na jaře roku 2008 vyvolala v Rakousku i ve světě nebývale prudké ohlasy výstava nazvaná *Religion, Fleisch und Macht*, kde byla zastoupena provokativní díla tohoto umělce, spadající do celého období jeho tvorby. Výstava se dočkala mnoha přívzvisek jako „rouhačská“ nebo „zne-

svěující“, nakonec však ředitel diecézního muzea uvedl, že umělec má právo „vyjadřovat lidství v jeho nejzazší tělesnosti“ a že v tom žádné rouhačství nevidí.

Výsledkem sochařské tvorby Alfreda Hrdlicky je například *Památník proti válce a fašismu* na vídeňském náměstí Albertina nebo pomník s názvem *Smrt demonstranta*, umístěný před berlínskou operou.

Alfred Hrdlicka se během svého života netajil svými politickými názory. V mládí se označoval jako „stalinista“, později vstoupil do komunistické strany, ale sovětská invaze v roce 1956 do Maďarska ho přiměla k odchodu ze strany. Levicové postoje však zastával po celý život.

Alfred Hrdlicka se prostřednictvím svojí tvorby vyrovnával s otázkami víry, lidské tělesnosti, násilí, války a fašismu. Mottem jeho autorského přístupu se stala jeho vlastní slova o tom, že „veškeré umění vychází z tělesnosti“.

(mk)

S hlubokým smutkem oznamujeme, že 8. února 2010 v den svých 86. narozenin, zemřel ve Vídni předseda spolku Jirásek (knihovna), tajemník Rady národnostní skupiny Čechů a Slováků usedlých v Rakousku – Nová Vlast **LUDVÍK KOLÍN**. Za jeho dlouholetou nezištnou a obětavou práci ve prospěch české národnostní menšiny (v letech 1945-1977 člen a funkcionář mnoha českých spolků ve Vídni – mj. předseda Českého srdce, místopředseda Menšinové rady Čechů a Slováků v Rakousku, místopředseda Československé soc. dem. strany v Rakousku, funkcionář spolku DJT, Divadelní spolek Máj-Barák, tamburášský klub ADRIA) mu vyjadřujeme vřelý dík a věnujeme mu věčnou vzpomínku. Čest jeho památce!

Dne 25. prosince 2009 zemřel bývalý dlouholetý ředitel ČSÚZ, pan **JUDR. JOSEF KOLÍNSKÝ** (76). Pro Československý ústav zahraniční zpracoval mnoho historických i současných informací z krajaňské problematiky. Bylo obdivuhodné, s jakým nasazením tuto činnost v posledních letech

vykonával. Nejen pro ČSÚZ je to nenahraditelná ztráta, málokdo má takové znalosti o krajaňské tématice, jako měl pan Kolínský. Byl duchovním otcem a dlouhá léta odpovědným redaktorem *Bulletinu ČSÚZ*.

Odešel skromný, poctivý a rozvázný člověk. Čest jeho památce!

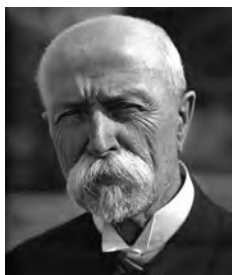
Dne 3. ledna 2010 zemřel ve věku **91 let** zakládající člen Klubu přátel Rakouska a současný čestný předseda, pan **JOSEF MOST**. Vystudoval ve Vídni Obchodní školu Komenského a se svými spolužáky a přáteli udržoval stále kontakt i v době totalitního režimu. V roce svých osmdesátých narozenin byl poctěn prezidentem Spolkové republiky Rakousko medailí *Za zásluhy pro sblížení českého a rakouského národa* a nesmírně si tohoto ocenění vážil.

Odešel nám přítel, který se ještě na podzim zajímal o naši práci, byl nám příkladem ve vztahu ke krajanům a ve svém srdci stále nosil vzpomínky na své mládí.

Jménem Klubu přátel Rakouska ing. Věra Bombová

Upřímnou soustrast nad úmrtím nám dobře známého čestného předsedy Klubu přátel Rakouska, pana Josefa Mosta, pocítuje výbor a redakce Kulturního klubu Čechů a Slováků v Rakousku.

Čest jeho památce!

TGM v boji o „Rukopisy“

V sobotu 6. března vzpomeneme 160. narozenin T. G. Masaryka ve Slovanské Besedě, Vídeň 1, Drachengasse 3.

TGM ve svých studentských letech v těchto místech jako člen Akademického spolku působil.

Kulturním pořadem vrátíme se do let, kdy opustil Vídeň a odjíždí do Prahy, aby zde působil na univerzitě.

Již toto rozhodnutí nebylo lehké a přinášelo mu mnoho starostí (1882 – ve věku 32 let).

Náš pořad se věnuje sporům o „Rukopisy“.

Již v roce 1816/17 byly první „památky“ objeveny a staly se pramenem mnoha vzácných děl (Palackého *Dějiny*, Smetanova *Libuše*, *Má vlast* atd.). Je pochopitelné, že spory o pravost „Rukopisů“ ovlivnily celý společenský život probouzejícího se národa.

To je obsah našeho pořadu.

Používáme jako pomůcky *Toulky českou minulostí* (6) Petra Hory Horejše, *Filozof a politik T. G. Masaryk 1882-1889* Jaroslava Opata a hlas prof. Lukavského (několik básní „Rukopisů“).

TGM je v úctě celé menšiny. Byli bychom potěšeni, kdybychom se v duchu TGM, v místnostech, kde působil, v přátelském duchu, přes všechny různé názory sešli.

Pořadatelé + Jaroslav Kolář

jubiläum 125 let

Divadelní spolek

Všichni mladina

zve na veselohru od Marca Camolettiho

„Na správné adrese“

sobota 17. dubna 2010 v 17:00 hod.,

divadelní sál školy Školského spolku Komenský,
Vídeň 3, Sebastianplatz 3

hrají: Dana Šulová, Erika Vodanská,
Petra Kalousková, Vanessa Mazaniková,
Michal Vlasák, Tomáš Procházka,
Lubomír Tobrman, Venan Malý

Režie: Alena Tobrmanová

vstupenky: Anna Beranová, tel. 01/35 00 413

Mit freundlicher Unterstützung
des Bundeskanzleramtes

CIKÁNSKÝ BARON

Johann Strauss

Režie:
Jiří Merlíček
Úprava:
Milan Klapetek
Hudba:
Martin Horák

Hrají:
členové Divadelního spolku
bratří Mršíků Boleradice
a Cimbálová muzika Primás

Premiéra:
24. dubna v Boleradicích

www.boleradice-divadlo.cz

13. března 2010 v 17 hodin

v divadelním sále školy
Školského spolku Komenský Vídeň 3, Sebastianplatz 3
vstupenky Jiřina Rozehnalová 0699/19239506

DON BOSCO KLUB VÍDEŇ pořádá

NÁCVIK PŘEDTANČENÍ POLONÉZY PRO REPREZENTAČNÍ A MATURITNÍ PLES 2010

Čtvrtek 11. 02. 2010 od 16:00 do 17:30 hodin
Čtvrtek 18. 02. 2010 od 16:00 do 17:30 hodin
Čtvrtek 25. 02. 2010 od 16:00 do 17:30 hodin

nacvičuje taneční škola RUEFF,
ve slavnostním sále SALESIANUM,
Hagenmüllergasse 31, Vídeň 3.
U3 – Kardinal-Nagl-Platz
Zastávka autobusu 77A - Lechnerstraße

Generální zkouška:

Sobota, 27. února 2010 v 18:00 hodin
v Parkhotel „Schönbrunn“,
Hietzinger Hauptstr. 10 14, Vídeň 13.

Podmínkou je účast na všech 4 tanečních zkouškách:
Dámy taneční boty při všech zkouškách.
Páni při 3. zkoušce sako.

Neue Direktorin der Tschechischen Zentrale für Tourismus

Mag. iur. Michaela Kratzer, LL. M., hat mit dem 4. 1. 2010 die Aufgabe der Direktorin der Tschechischen Zentrale für Tourismus – CzechTourism in Wien von Dr. Phil. Nora Dolanská, MBA, übernommen. Kratzer hat sich in einer Ausschreibung gegen mehrere Bewerber durchgesetzt.

„České & slovenské ozvěny“

Die Sendung wird in ORF 2 mit lokalem Ausstieg nur in Wien ausgestrahlt. Im normalen Programm läuft zeitgleich „Panorama“ Sendung. Unsere ZuseherInnen müssen auf Wiener Kanal umschalten, wie man sich z.B. „Wien Heute“ Sendung anschauen würde. Auf jeden Fall wird die Sendung nach der Ausstrahlung in der neuen ORF TVthek unter der Adresse <http://tvthek.orf.at> im Internet angeboten. Volksgruppenmagazin in ORF 2 Wien in Tschechisch und Slowakisch mit Untertitel in Deutsch
Redaktion: Serdar Erdost
Argentinierstraße 30a
1040 Wien
Tel.: +43 1 501 01/18 145
Fax: +43 1 501 01/18 979
serdar.erdost@orf.at

Theater Brett – Programm Februar 2010

Theater Brett, Münzwardeingasse 2, 1060 Wien
theaterbrett@gmx.at, www.theaterbrett.at
Vorbestellungen unter 01/5870663 oder 0676/7345566

Do 18. 2. 2010 20 Uhr

Anton P. Tschechow: *Schwanengesang* und *Der Bär*

Fr 19. 2. 2010 20 Uhr

Anton P. Tschechow: *Schwanengesang* und *Der Bär*

Sa 20. 2. 2010 20 Uhr

Anton P. Tschechow: *Schwanengesang* und *Der Bär*

Do 25. 2. 2010 20 Uhr

Anton P. Tschechow: *Schwanengesang* und *Der Bär*

Fr 26. 2. 2010 20 Uhr

Anton P. Tschechow: *Schwanengesang* und *Der Bär*

Sa 27. 2. 2010 20 Uhr

Anton P. Tschechow: *Schwanengesang* und *Der Bär*

Anton P. Tschechow: *Schwanengesang* und *Der Bär*

Deutsch von Ludvík Kavín

Zum 150sten „Geburtstag“ von Anton Pawlowitsch Tschechow (29. Januar 1860) erinnert das Theater Brett an diesen großen Dichter und Dramatiker mit zwei seiner Einakter, die bis heute von ihrer Bühnenwirksamkeit nichts eingebüßt haben – *Schwanengesang* und *Der Bär*.

Anton P. Tschechow: *Schwanengesang*

Dramatische etude in einem Akt

Wasilij Wasiljewitsch Swetlowidow, Komiker, ein alter Mann: Ludvík Kavín

Nikita Iwanitsch, Souffleur: Andreas Zemann

Regie: Nika Brettschneider

Der alte Provinzschauspieler Swetlowidow ist betrunken eingeschlafen. Nun irrt er nachts über die leere Bühne. Der Souffleur, der kein Zuhause hat und immer im Theater schläft, gesellt sich dazu. Der alte Schauspieler denkt über

sein Leben nach und über die großen Rollen der Weltliteratur...

Tschechow schrieb dazu: „Ich habe ein Theaterstück in vier Viertelchen verfasst. Es ist in 15 bis 20 Minuten zu spielen. Das kleinste Drama der Welt...“

Anton P. Tschechow: *Der Bär*

Der Dichter selbst bezeichnete das Werk als *Scherz*.

Jelena Iwanowna Popowa, verwitwete Gutsbesitzerin: Nika Brettschneider

Grigori Stepanowitsch Smirnov, ein Gutsbesitzer: Ludvík Kavín

Luka, Diener der Popowa: Andreas Zemann

Regie: Nika Brettschneider

Die Witwe Popowa trauert seit sieben Monaten ihrem verstorbenen Gatten nach – wenn auch wohl wissend, dass er sie zu Lebzeiten kräftig betrogen hat. Nur der Diener Luka darf in ihrer Nähe sein. Da taucht ein Gläubiger ihres Gatten, „der Bär“, auf, grob und taktlos, um alte Schulden einzutreiben. Die Auseinandersetzung zwischen den beiden wird von Minute zu Minute heftiger. Doch aller Wut zum Trotz hat sich der rasende Bauer in die hübsche Witwe verliebt... Eine Komödie voller Überraschungen und großer Situationskomik.

Tomáš Dittrich

Stadt

17. 2. – 15. 3. 2010

AAKH, Spitalgasse 2-4/Hof 3
gegenüber Narrenturm
c/o Institut f. Slawistik
1090 Wien

Geboren 1979 in Prag, derzeit Freelance-Fotograf mit Spezialgebieten Architektur, Interieurs und Reklame. Besonderes Interesse: Künstlerische Fotografie und Thema städtische Periferie

Studium:

1999-2000 ITF / Institut für Schöpferische Fotografie in Opava

2000-2006 FAMU – Fach Fotografie

2004-2005 Akademie der Bildenden Künste, Atelier Neue Medien

Vor 145 Jahren trug Mendel Ergebnis einer Kreuzungsversuche vor

Am 8. Feber 1865 trug in Brünn der Augustinermönch Gregor Mendel die Ergebnisse seiner bahnbrechenden Kreuzungsversuche an Erbsen und Bohnen vor.

Eröffnung der Ausstellung:

Gregor Mendel – der Schöpfer der Vererbungslehre

18. Feber 2010, 17:30 Uhr

im Haus der Heimat, 1030 Wien, Steingasse 25, ebenerdig, großer Saal.

Den Eröffnungsvortrag hält Univ.-Prof. Dr. Johann Vollmann

von der Universität für Bodenkultur, Wien

Eintritt frei.

Die Ausstellung ist bis 12. März 2010

Montag bis Freitag von 9.00 bis 12.00 Uhr zu besichtigen.

Im SLÖ-Büro, Hoftrakt 2. Stock melden, oder nach telefonischer Vereinbarung (SLÖ 01 / 718 59 19).

Dráhy – Rakousko

Od konce minulého roku si na železniční mapě přelete uzal Vídeň obrázkem bagru – kvůli výstavbě nového hlavního nádraží mimo jiné nejedí ani jeden vlak z České republiky na obvyklou stanici Wien Südbahnhof (-Ost). Vybrané EC vlaky jsou ukončeny ve stanici Wien Praterstern, většina z nich však projede po „Stammstrecke“ na Meidling a pokračují až do stanice Wiener Neustadt. Mezi nimi je i pár vlaků EC 72/73 Smetana, vedený jednotkou řady 680 ČD – proto se letos v září konaly zkušební jízdy pendolina po trati Wien – Baden – Wiener Neustadt, možných odklonových trasách a vídeňských spojkách. Dva páry vlaků, a sice EC 102/103 Polonia a EC 172/173 Vindobona, pokračují v rámci taktové dopravy do Korutan, čímž vznikly přímé vlaky Warszawa – Přerov – Villach, resp. Hamburg – Praha – Villach a zpět. Vlak EC 78 Gustav Klimt ve směru Praha jede nepárově ze štyrského hlavního města Graz. Podobně jako u bratislavské relace, i na Vídeň ubyl jeden mezistátní vlak – po Břeclav je zkrácen IC 570/571 Zdeněk Fibich.

K dalšímu zkrácení dochází u vlaku EC 100/101 Anton Bruckner (dnes Jože Plečnik), jehož cílovou stanicí je Linz, oficiálně z důvodu přestavby stanice Salzburg Hbf. O potřebě zajištění do Salzburgu je možné polemizovat, nicméně tím dojde k dalšímu zhoršení na trase Praha – Ljubljana (přestup v Linci navíc). Druhý vlak přes Summerau, R 206/207 Matthias Braun, pokračuje v relaci Praha – Salzburg beze změny, přičemž dochází k navýšení počtu regionálních vlaků České Budějovice – Linec na čtyři páry denně. Přes železniční přechod Gmünd končí provoz obou párů přímých vlaků České Budějovice – Wien FJBF. Od druhé změny jízdního řádu (13. 6. 2010), po dokončení elektrizace trati 199, vstoupí v platnost nový jízdní řád, který přinese spojení Českých Budějovic s Vídní prakticky ve dvouhodinovém intervalu s přestupem ve stanici České Velenice na výchozí vlak kategorie REX. Do té doby bude platit na trati 199 přibližně letošní jízdní řád bez páru mezistátních rychlíků.

Zdroj České dráhy – zaslal ing. Jiří Zajíček

4 DOHODY s Jaroslavem Duškem

08. 04. 2010, čtvrtek 19:00 hod.

Divadelní sál školy Komenský

Sebastian Platz 3, 1030 Wien

Fenomén 4 DOHOD se v Praze projevuje již další sezónu tím, že na toto téměř „one man show“ je (při nejméně dvou reprízách týdně) dva měsíce dopředu vyprodáno, a někteří příznivci chodí na představení i několikrát – řekněme pravidelně, jako na terapii.

Proč?? Především Jaroslav Dušek je vynikající herec, improvizátor, režisér, osobitý moderátor (např. při předávání cen Českého lva za nejlepší výkony v českém filmu), ale zejména zdravě a samostatně uvažující člověk a rodič. Je to on, kdo původní hluboké myšlenky stejnojmenné knihy mexického autora Miguela Ruize rozehrává a obohacuje vlastními zážitky a zkušenostmi tak univerzálně a působivě, že se obecenstvo otřásá smíchy v milosrdném nastavení zrcadla vlastních slabostí. Smějeme se vlastnímu systému ponižování a zastrašování těch nám „podřízených“, kterými jsme kdysi byli, dětmi. Vzpomínky na dětství a školní léta se prolínají s univerzálními pravdami a příjemným hudebním doprovodem v očišťující koncert sebezpoznávání a sebeobjevování.

Objednávky vstupenek u Mirky Snášelové,

tel.: 06991 9762371 (nové číslo)

e-mail: mirka.snasel@chello.at.

Právní rubrika

V dnešní právní rubrice se zaměříme na daňové povinnosti českých občanů pracujících dlouhodobě v zahraničí. Speciálně těch, kteří zanechají v ČR nemovitý majetek. K vysvětlení tohoto tématu jsme pozvali Magdalénu Vyškovskou z advokátní kanceláře Peterka partners.

Zastupujete také české občany, kteří vyrazili hledat štěstí do zahraničí? Jak je to s jejich daňovou situací?

Ano, je stále častější situace, kdy český občan vyjede dlouhodobě za prací mimo Českou republiku. Do zahraničí si vezme s sebou svoji rodinu nebo si v zahraničí rodinu založí. V ČR mu však zůstane nemovitý majetek, který pronajímá, je tedy potřeba řešit způsob zdanění takového příjmu. Česká republika má dnes uzavřené smlouvy o ZDZ s cca 75 státy, kde je taková situace řešena. Nejprve je nutné zjistit, zda daná osoba je nadále českým daňovým rezidentem. Obvykle, pokud tato osoby dlouhodobě bydlí v jiném státě, se stane na určitou dobu daňovým rezidentem v tomto státě, kde pracuje. Tím bude tato osoba považována v ČR za daňového nerezidenta.

Jak má tedy postupovat takový daňový nerezident?

Daňoví nerezidenti mají povinnost zdaňovat v České republice jen příjmy ze zdrojů v České republice, jak stanoví ZDP, který je omezen ustanoveními SZDZ. Příjmy pocházející z nemovitosti se obvykle zdaňují ve státě, kde se nemovitost nachází. Proto má daňový nerezident povinnost podat přiznání k dani z příjmů v České republice a zdanit zde příjem z pronájmu nemovitosti. Může si vybrat mezi uplatněním skutečných výdajů a výdajů paušálních podle aktuálního zákona 30 %.

A jak bude postupovat taková osoba ve státě, kde je daňovým rezidentem?

Celosvětové přiznání k dani z příjmů fyzických osob pak podává tato osoba ve státě, kde je daňovým rezidentem. Každá smlouva o ZDZ řeší způsob, jakým se zamezí dvojímu zdanění. Buď se daň zaplacená v ČR započte na daň vypočtenou z celosvětových příjmů ve státě daňové rezidence, nebo se příjem sice do přiznání evidenčně uvede, ale celý se vyjme ze zdanění. V případě, kdy je ve státě rezidence daň progresivní, tedy nikoliv rovná, jako je tomu aktuálně v ČR, se obvykle k tomuto příjmu přihlédne při stanovení sazby daně tzv. vynětí s progresí, přičemž tato daň se použije pouze na příjmy ze zdrojů ve státě rezidence.

29-11-2009 07:00 | Jan Hloch, Český rozhlas

Informace o činnosti Ústavu pro studium totalitních režimů a Archivu bezpečnostních složek od jejich vzniku 1. února 2008 do 30. listopadu 2009

Více informací o Ústavu a Archivu naleznete na <http://www.ustrcr.cz/cs/informacni-brozura>. Pokud budete mít zájem o osobní prohlídku Ústavu a Archivu či více informací, obraťte se, prosím, na tiskového mluvčího Ústavu Jiřího Reichla: telefon: +420 725 787 524, nebo email: press@ustrcr.cz.

V případě, že budete mít zájem o některou z výstav, které jsme již zorganizovali (jejich přehled najdete na <http://www.ustrcr.cz/cs/vystavy>), neváhejte nás kontaktovat. Stejně tak jsme připraveni zaslat publikace, o něž budete mít zájem. Jejich přehled najdete na <http://www.ustrcr.cz/cs/publikace>.

Ústav pro studium totalitních režimů
Siwiewcova 2, 130 00 Praha 3
tel.: +420 221 008 354
fax: +420 222 715 738
e-mail: simona.horcickova@ustrcr.cz
www.ustrcr.cz

Ministerstvo dopravy představuje změny týkající se mýtného a dálničních kupónů

Dálniční kupóny budou povinné v úseku Pražského okruhu mezi D1 a R6 – zavádí se časová diferenciací sazeb mýtného, průměrné sazby se nemění.

V návaznosti na novelizaci zákona o pozemních komunikacích došlo ke dni 1. ledna 2010 k několika změnám týkajícím se zpoplatnění jízdy na dálnicích, rychlostních silnicích a vybraných silnicích I. třídy:

1. časovému zpoplatnění hrazenému prostřednictvím dálničních kupónů budou při jízdě po zpoplatněných dálnicích a rychlostních silnicích nově podléhat pouze vozidla s největší povolenou hmotností do 3,5 tuny;
2. cena dálničních kupónů pro vozidla s největší povolenou hmotností do 3,5 tuny se v roce 2010 zvyšuje na 1 200 Kč pro celoroční kupón (R), 350 Kč pro měsíční kupón (M) a 250 Kč pro kupón desetidenní (D) – u kupónu D se přitom prodlužuje platnost z dosavadních sedmi na deset dní;
3. rozšiřuje se seznam zpoplatněných úseků v časovém zpoplatnění (dálničními kupóny) o úseky nově otevíraných dálnic a rychlostních silnic včetně úseku Silničního okruhu kolem Prahy (SOKP) Modletice – Řepy spojujícího dálnici D1 (směr Brno) s rychlostní silnicí R4 (směr Příbram), dálnicí D5 (směr Plzeň) a rychlostní silnicí R6 (směr Karlovy Vary); Ministerstvo dopravy po projednání s Magistrátem hlavního města Prahy prozatím upustilo od zpoplatnění další části SOKP v úseku Satalice – Běchovice a v úseku Řepy – Ruzyně (staré letiště);
4. vozidla s největší povolenou hmotností nad 3,5 tuny a do 12 tun, která do roku 2009 podléhala časovému zpoplatnění, budou při jízdě po zpoplatněných dálnicích, rychlostních silnicích a vybraných silnicích I. třídy nově podléhat zpoplatnění výkonovému (mýtnému); pro jednotlivá vozidla začne povinnost úhrady mýtného různě, vždy den po skončení platnosti dálničního kupónu vydaného v roce 2009. Sazby mýtného platí od 1. 1. 2010.

Tabulky sazeb mýtného a přílohy tiskové zprávy viz web: http://www.mdcr.cz/cs/Media/Tiskove_zpravy/TZ_kupony2010.htm

Zaslal ing. Jiří Zajíček

Dnem 1. ledna 2010 nabyl účinnosti zákon č. 40/2009 Sb., trestního zákoníku, ve znění zákona č. 306/2009 Sb., a navazující předpisy

Dnem 1. ledna 2010 nabyl účinnosti nový trestní zákoník, který nově upravuje i problematiku nedovoleného nakládání s omamnými a psychotropními látkami (drogami) – jejich výrobu, přechovávání (držení), pěstování rostlin atd. Na úpravu obsaženou v trestním zákoníku navazují změny v zákoně o přestupcích a dvě nově přijatá nařízení vlády, která závazným způsobem stanoví jednotlivá množství. Co se považuje za „množství větší než malé“, stanovila vláda svým nařízením. Co se považuje za rostliny nebo houby obsahující drogy v souvislosti s pěstováním pro vlastní potřebu, stanovila taktéž vláda nařízením. Vládní nařízení jsou stejně jako trestní zákoník závazná pro každého bez výjimky, tedy i pro orgány činné v trestním řízení, včetně soudů.

Čechoaustralan

(<http://www.chechoaustralan.com/chechoaustralan-2010-2.pdf>)

vstoupil do dalšího měsíce nového roku s tematikou pro krajanský list přímo zásadní. Zabývá se postavením zahraničních Čechů v rodné zemi, jejich vyrovnáváním se s problémy staré vlasti a integrací v nové. Pro emigranty budou zajímavé závěry českého etnologa Stanislava Broučka a senátora Tomáše Grulichy shrnuté v publikaci *Domácí postoje k zahraničním Čechům v novodobých dějinách*.

Na téma emigrace navazuje sonda australského přistupu k migračním národnostním menšinám, kterou přibližuje na základě svých osobních zkušeností z pozice bývalého ředitele Národního policejního etnického poradního úřadu Ivan Kolarik, OAM. Autor je ovšem čtenářům znám spíše jako humorista a fejetonista. Jeho aplikovaná všestrannost je typickým jevem vlastním většině krajanů – zahraničních Čechů, kteří se úspěšně integrovali v nejrůznějších končinách světa, aniž by zapomněli na své cenné kořeny.

Takovým stálým přispěvatelem je i MVDr. Miloš Ondrášek, který zúročil své životní zkušenosti vskutku kosmopolitního veterináře ve svém vždy čtivém psaní. Tentokrát si opět bere na mušku téma naší doby – klimaticko-politický fenomén. Dalším příkladem houževnatého a všestranného Čecha v Austrálii je webmaster našich internetových stránek Dalibor Smetana, který vyzkoušel během let v emigraci mnohá různorodá povolání. O tom, jak se utkal se svojí poslední výzvou, si přečtete v jeho zповědi novopečeného řidiče dálkového kamionu.

Příběh Čechoameričanky integrované na Havaji tlu- močí krajan z Rakouska, Petr Žaloudek, autor knihy *Otec malomocných a Molokai*. Emigranty se zabývají i nové české filmy, o kterých přináším podobně jako o české televizní zábavě zprávy ze svého zimního pobytu v Praze.

A pak jsou zde ti, kteří ze země neodešli. Stejně jako životy emigrantů byly i jejich životy poznamenány dobou nešťastné totality. Dramaticky – jako osud našeho dopisovatele ze západních Čech Franka Nykla –, zajímavě – jako příběhy Ludka Ťopky –, i s humorem – jak píše nový příznivec našeho listu Zdeněk Práchyňský. Tyto články doplňuje

moudré zamyšlení Milana Dubskeho – dnes o bohatství a o chudobě.

Mladá Čechoaustralanka Gabriela Pavesková pokračuje v líčení krás Západní Austrálie a jednadevadesátiletý pamětník Ante Schott ve svém vzpomínání na životní náhody, které jej dovedly neplánovaně až na druhý konec světa k protinožcům, kde dnes vyrůstá již čtvrtá generace jeho australských potomků. Snad si budou – podobně jako naše čechoaustralské děti z nedávného letního tábora na Šumavě – stále připomínat, odkud kdysi dávno emigrovali za štěstím jejich odvážní a odhodlaní předkové.

Barbara Semenov
ČECHOAUSTRALAN

Krajanský list
www.chechoaustralan.com

Národní galerie vystavuje fragmenty středověkých rukopisů

Národní galerie (NG) v Praze vystavuje soubor vzácných iluminovaných středověkých rukopisů ze své sbírky. Do Schwarzenberského paláce si je lidé mohou přijít prohlédnout do **18. dubna**. Iluminované fragmenty rukopisů patří k nejhodnotnějším kolekcím Sbírký grafiky a kresby NG. Kurátoři na výstavu vybrali práce od 13. do 16. století, které odrážejí některé z hlavních tendencí vývoje knižní malby. Jsou mezi nimi dva zlomky iluminované v německých skriptoriích v první polovině 13. století a čtyři fragmenty čistě gotického výtvarného projevu ze 14. století. Stěžejním souborem výstavy jsou pak podle kurátorky grafické sbírky galerie Michaely Brixové fragmenty z 15. století. Vstup do Schwarzenberského paláce je zdarma každou první středu v měsíci od 15:00 do 20:00 hod. V jiné dny návštěvník zaplatí 150 Kč, po 16:00 snížené vstupné 80 Kč.

**Wandern im Riesengebirge – Krkonoše:
„...dort, wo der Rübezahl wohnt“
1.–5. 9. 2010**

PROGRAMM:

Mi. 1. 9.

7:30 Uhr Abfahrt in Linz Hbf. (Ankunft der Züge von Wien 7:25; Salzburg 7:28), Fahrt über Budweis, Prag, Mladá Boleslav, Liberec... nach Harrachov (4 Nächtigungen)

Do. – Sa. 2.–4. 9.

Wanderungen im Riesengebirge:

1. Sněžka (Schneekoppe) – der höchste Berg Tschechiens mit 1 602 m
Am Gipfel befindet sich ein Sonderpostamt „Nová Poštovna“ genannt Anežka
2. Quelle der Elbe, Elbbaude
3. Umgebung von Harrachov – Wanderweg über die berühmte Sprungschanze (Harrachov – Heimatort der bekannten Skispringer Motejlek, Raška...)
Verpflegung unterwegs in den Bauden am Abend im Ort oder im Hotel

So. 5. 9.

Rückreise über Prachovské Skály (Felsenformationen bei Prachov) – ca. 2 Std. Wanderung
Mittagessen im Areal

Bei Schlechtwetter Alternativprogramm (Besichtigungen der Städte, Museen, Wellness im Partnerhotel Sklář – gratis)

Leistungen: Busfahrt, 4 Nächtigungen m. Frühstück, 1 ME (Hinreise), Reiseleitung
Reisekosten: **370 €** (EZ-Zuschlag 45 €)

**„Hopfen und Malz, Gott erhalt’s“
(„Kde se pivo vaří, tam se dobře daří“)
Böhmenrundreise mit Biergenuss**

3.–6. 6. 2010

PROGRAMM:

Do. 3. 6.

7:30 Uhr Abfahrt in Linz Hbf. (Ankunft der Züge von Wien 7:25; Salzburg 7:28), Fahrt über Budweis, 1. Bier in der Budweiser Brauerei (kurzer Aufenthalt)

Weiterfahrt nach Prag – Hotel beziehen
Prager Venedig per Schiff (NEPOMUK) mit Mittagessen + Besichtigung des Museums der Karlsbrücke
Freizeit

Abendessen à la carte „U Fleků“

Nächtigung im „Hotel Kanárek“

Fr. 4. 6.

Nach dem Frühstück Fahrt nach Nymburk – Brauerei „Postřižiny“ (Kurzgeschnitten), benannt nach dem gleichnamigen Roman von Bohumil Hrabal

Mittagessen in Dětenice (Schlossbrauerei)

Weiterfahrt nach Harrachov im Riesengebirge

Besichtigung der ältesten Glasbläserei Böhmens (Areal einer Brauerei)

1. Möglichkeit für ein entspannendes Bierbad – während des Bades wird Bier serviert (bitte um Anmeldung! Preis exkl. Ca. 600 Kč (25 €))

Abendessen und Nächtigung im Hotel „Bílý Hořec“

Sa. 5. 6.

Nach dem Frühstück Fahrt über Mladá Boleslav, Prag, Beroun nach Chýně – 1. Bier-Hilfe im Pivovarský dvůr (Brauereihof) – Mittagessen

Über Pilsen nach Chodová Planá – Brauerei Chodovar

2. Möglichkeit für ein entspannendes Bierbad – während des Bades wird Bier serviert (bitte um Anmeldung! Preis exkl. ca. 600 Kč (25 €)), Ganzkörpermassage 16 €, Teilmassage 10 €)

Abendessen und Nächtigung im Hotel „U Sládka“

So. 6. 6.

Nach dem Frühstück Fahrt nach Pilsen

Brauereimuseum – Besichtigung

Mittagessen in der Brauerei Prazdroj – die größte B. der Welt!

Stadtrundgang

Heimfahrt über Písek, Protivín, Budweis...

Leistungen: Busfahrt, 3 Nächtigungen, 3 x VP, 1 x HP, alle Eintritte, Reiseleitung

Reisepreis: **375 €**, EZ-Zuschlag 35 €

ANMELDUNGEN UND INFO AN:

Hana Rigo, Am Sportplatz 4 4501 Neuhofen/Krems

Tel.: 07227/6912 0676/318 48 91

rigotranslations@aon.at

TISKOVÁ ZPRÁVA

Rezoluce ke dvaceti letům svobody

Dne 10. 12. 2009 přijal Senát Parlamentu ČR na základě návrhu Stálé komise Senátu PČR pro krajany žijící v zahraničí rezoluci k 20. výročí návratu svobody do České republiky v tomto znění:

Senát Parlamentu České republiky oceňuje nápomocnou a obětavou činnost zahraničních Čechů před rokem 1989 i po něm, která má za svůj účel podporu mateřské vlasti.

Senát Parlamentu České republiky si uvědomuje nezbytnou a důležitou propojenost mezi vlastní a těmi, kteří z ní odešli, či byli dokonce nuceni pod tlakem totalitního režimu ji opustit.

Petr Kostka
tiskový tajemník
Kancelář Senátu
Parlament ČR
10. 12. 2009

Poznámka redakce:

Kulturní klub Čechů a Slováků v Rakousku se v osobě předsedkyně a místopředsedkyně na utváření této rezoluce podílel. To také patří k činnosti KLUBU.

Ve dnech 9.-12. 9. 2010 se uskuteční v Praze 4. mezinárodní krajský festival

Organizátory festivalu jsou Festivalový výbor, Občanské sdružení Sedm paprsků a Asociace českých krajských folklorních spolků. Spolupořadatelé jsou Stálá komise Senátu České republiky pro krajanů žijící v zahraničí, Ministerstvo zahraničí České republiky, Středočeský kraj, Hlavní město Praha a Festivalové sdružení České republiky.

Srdečně zveme naše krajanů z celého světa, aby se zúčastnili festivalové přehlídky, ať už jako účinkující, nebo jako hosté. Jako účinkující budou mít příležitost předvést ukázky svého pěveckého nebo tanečního umění, případně lidových muzik. Jako hosté budou mít jedinečnou příležitost tohle vše vidět i slyšet a v obou případech budou svědky krásných setkání a nádherné atmosféry, kterou tvoří sami účinkující i hosté a která je strhující.

V rámci festivalu proběhne výstava a prezentace jednotlivých krajských spolků, kde se mohou krajané prezentovat formou DVD nebo fotografií ze života prvních přesídlenců i ze současného života krajské obce, případně workshopy tradičních českých lidových řemesel.

Součástí festivalu bude přehlídka dokumentárních filmů ze života krajanů žijících v zahraničí, autorské večery krajských spisovatelů, společné setkání u tradiční české kuchyně, česká zabíjačka, nabídka výletů, kulturních programů a exkurzí, možnost zakoupení záznamu festivalové přehlídky na DVD nosičích, setkání se zajímavými osobnostmi kulturního a politického života České republiky.

Festival se hlásí k dokumentům UNESCO „Doporučení UNESCO k ochraně tradiční a lidové kultury“ a k „Úmluvě UNESCO o zachování nehmotného kulturního dědictví“, čímž se řadí do světového hnutí za záchranu a uchování lidových tradic a jejich předávání dětem a mládeži.

Mediálními partnery festivalu jsou Koordinační výbor pro zahraniční Čechy, Český rozhlas a Český dialog. Účinkující krajané budou mít zajištěno zdarma ubytování po dobu trvání festivalu, tj. od 8. 9. do 12. 9. 2010.

Své přihlášky posílejte na adresu:
Občanské sdružení Sedm paprsků
Spořická 328, 184 00 Praha 8
Nebo na e-mail: info@sevenrays.cz
Nebo faxem: +420 233 543 760

Do přihlášky napište, prosím, počet účastníků, repertoár, požadavky na techniku a adresu, e-mail a telefon na kontaktní osobu. Postupně budeme zveřejňovat informace o festivalu na www.krajanskyfestival.eu.

Příjemný festivalový čas v Praze a mnoho pozitivních zážitků přeje Festivalový výbor:

*PhDr. Věra Doušová, ředitelka festivalu,
MUDr. Martin Stránský, PhDr. Jiřina Šiklová,
Lubomír Novotný, Michal Klimesh, Prof. Lubomír
Mátl, Mgr. Petr Veleta, Ing. Alexandr Drbal*

Sedm paprsků, o.s.

Letní Žurnalistická Škola Karla Havlíčka Borovského

Havlíčkův Brod

(15. - 22. 2010)

Hlavní téma:

Česko-rakouské vztahy

- minulost, současnost, budoucnost

**Týdenní kemp pro mladé lidi z Evropy,
kteří se zajímají o média a dění kolem sebe.**

Více informací a přihláška na: www.centrumvysocina.cz

CENTRUM
VYSOČINA
o.p.s.

FRIEDRICH
EBERT
STIFTUNG

Kraj Vysocina

MĚSTO HAVLÍČKŮV BROD

KRAJSKÁ
KNIHOVNA
VYSOČINY

ČESKÝ ROZHLAS

RESPEKT

Zpravodajství z Vysociny
na internetu
VYSOČINA-NEWS.CZ

24

aktuálně.cz

NAZDAR, NÁRODNÍ DIVADLO!

napsala DANA FLÍDROVÁ nakreslil JIŘÍ VOTRUBA

9. část

Mezi prvními dárci při veřejných sbírkách byla malá holčička Otylka z Vídně, která se svými bratříčky dala po zlatém. Její jméno se později na scéně Národního divadla proslavilo – Otýlie Sklenářová-Malá. Obětavost a nadšení bylo veliké, přesto podle hospodářské i politické situace přísun peněz značně kolísal. Mnohým začalo vadit, že se stále sbírá, ale začátek stavby je v nedohlednu.

Sbor byl dokonce přirovnáván ke spícím Blanickým rytířům. Kulturní společnost se začala rozdělovat na konzervativní „staročechy“, kteří chtěli se stavbou počkat, až bude vše náležitě připraveno, a liberální a radikální „mladočechy“, kteří razili heslo: „Začneme hned!“. Předsedou Sboru byl tehdy staročech F. L. Rieger. Kritika ho natolik znechutila, že se urazil a z vedení odešel. Novým předsedou Sboru se stal mladoček Karel Sladkovský.

Ovšem i nadšení mladočeši si brzy uvědomili, že stavba divadla je zapeklitá věc. Když se v pokladně objevilo zase něco peněz, byla vyhlášena architektonická soutěž, do níž se se svým projektem přihlásili: Ignác Ullmann, Josef Niklas, Václav Zítek a vídeňský anonym. Jejich návrhy byly vystaveny na Staroměstské radnici, kam se přišel podívat i císař František Josef II. Asi se mu návrhy líbily, protože věnoval ze své kapsy 5 tisíc zlatých.

Pokračování příště

Knihu „NAZDAR, NÁRODNÍ DIVADLO“ můžete jako komplet zakoupit za 189 Kč v pokladnách ND a vybraných knihkupectvích.

VIDEOTÉKA A FONOTÉKA Kulturního klubu (s podporou MZV-OKKV)**Seznam videokazet:**

Balada pro banditu
Bohemia I
Český ráj (něm.)
Čísařův pekař
České Budějovice (něm.)
Český Krumlov (něm.)
Hrátky s čertem
Jižní Čechy (něm.)
Karlsbad
Kytice
Mikulov (něm.)
Magdalena Kožená
Morava a Slezsko (něm.)
Obchod na korze
Ostře sledované vlaky

Osudy dobrého vojáka Švejka I-II
Otesánek
Penzión pro svobodné pány
Praha
Pražské Jezulátko (něm.)
Šakalí léta
Tajemství ocelového města
Trhák
Všichni moji blízcí
Divadlo Jára Cimrmana:
AKT, hra se zpěvy a tanci
Němý Bobeš aneb Český Tarzan
Vyšetřování ztráty třídní knihy
Žáskok
Pohádky:
Broučci
Byl jednou jeden král

Čerte, drž se svého kopyta
Kocour Vavřínek
Krtěčkova dobrodružství
Maxipes Fik
Mach a Šebestová I-II
Nesmrtelná teta
Princezna se zlatou hvězdou
na čele
Pyšná princezna
Rákosníček a jeho rybník
Spejbl a Hurvínek
Tuláček
Kazety:
Jarmila Šuláková - Folk songs
Jen vzpomínky poštmistrovic
kluka (písničky J. Vyčítala)
Krtěčkova dobrodružství I-II

Krútnava (písničky)
Neuvěřitelné situace: Šimek
a Sobota
Písničky Čechů v Chorvatsku
Pohádky z mořské hlubiny
Prague (koncert Filharmonie)
Slzy smíchu Jiřiny Bohdalové
The Best of Pavel Bobek
CD:
V + W, Písničky (2005)
Možnost zapůjčit tyto filmy:
Audience
Báječná léta pod psa
Když rozvod, tak rozvod
Pelíšky
Skřivánci na niti
Smrt krásných srnců

Máte-li zájem o vypůjčení, kontaktujte paní Ivanu BROŽOVOU, tel. 913 12 13, roh Barichgasse 21 a Ottogasse, 1030 Wien (prostory školky a družiny). Kauce 5 € za videokazetu, 2 € na obnovu filmotěky.

POKYNY PRO ČTENÁŘE

Přihlášky k členství/odběru časopisu zasílejte na adresu:

Kulturní klub Čechů a Slováků v Rakousku
Kulturklub der Tschechen und Slowaken in Österreich
Schlösselgasse 18
A-1080 Wien

tel./fax/záznamník (od 10:00): ++43-1-79 88 454

e-mail: info@kulturklub.at, www.kulturklub.at

Nemáme placenou sekretářku, a proto prosíme o pochopení, pokud se nedovoláte. Namluvte svá přání na záznamník, určitě se ozve. Srdečně děkujeme všem novým odběratelům časopisu a věříme, že jsou s ním spokojeni. Zároveň prosíme o Vaše ohlasy, přání, návrhy a kritiky.

Vážení členové v Rakousku, příspěvek na rok 2010 činí 33,- € (členský příspěvek 16 € + předplatné 17 €). Členství zahrnuje: zasílání časopisu, možnost inzerce na homepage Klubu, možnost inzerce s 20 % slevou v časopise *Kulturní klub* aj.

Vážení čtenáři v Rakousku, abo-příspěvek na rok 2010 činí 35,- €. Prosíme, uveďte na složence zkratku ABO.

Vážení členové a čtenáři ve světě (s výjimkou ČR a SR), členský příspěvek či abo na rok 2010 činí včetně poštovného 50,- €.

Bankovní spojení: Bank Austria, číslo účtu: 683 035 901, IBAN: AT 03 1200000 683035901, SWIFT: BKAUATWW.

POKYNY PRO INZERENTY (včetně cen)

Rozměry v cm	Cena v €
2,5 × 5,2	6,13
3,2 × 10,5	15,31
6,5 × 5,2	15,31
7,0 × 8,5	26,88
7,0 × 10,5	34,38
5,0 × 17,3	40,00
12,5 × 17,3	100,00

Jednorázový příplatek za rámeček a/nebo šedé pozadí: 2 €. Kromě výše uvedených rozměrů a standardního černobílého provedení je možno po domluvě otisknout inzerát v barvě a/nebo jiné velikosti. Platba musí být uskutečněna s předstihem 14 dnů před otištěním inzerátu, a to převodem, složenkou, nebo hotově (zasláním v obálce).

Sleva pro členy Kulturního klubu: 20 %.

Bankovní spojení:

- Bank Austria, číslo účtu: 683 035 901, BLZ: 12000, IBAN: AT 03 1200000 683035901, SWIFT: BKAUATWW
- Česká spořitelna, číslo účtu: 1557869023, kód banky: 0800, účel: inzerát

Objednávky přijímá a případné dotazy Vám zodpoví:

Centrální telefon a fax (od 10:00): +43-1-79 88 454

Mag. Pavlína Böhmová, tel. +43-669 195 44 077

tel./fax: +43-1-95 44 076

František Písařík, tel.: +43-650 599 28 02

e-mail: inzerce@kulturklub.at

Kursy češtiny

Čeština pro začátečníky i pokročilé.

Zájemci, hlase se na tel. č. 602 36 51, dr. Malá.

Čeština – začátečníci i pokročilí.

Zájemci, hlase se na tel./fax 0043-1-40 89 841,
Mag. dr. Brandeis.

Kurzy

slovenského jazyka
na Slovenskom inštitúte

miesto: priestory Slovenského inštitútu,
Wipplingerstrasse 24-26, 1010 Wien,
informácie: tel. 01/535 40 57

TSCHECHISCHES ZENTRUM
ČESKÉ CENTRUM

Herrengasse 17, 1010 Wien
ředitelka dr. Tatjana Langášková
tel.: +43-1-53 52 360
www.czechcentres.cz/vienna
e-mail: ccwien@czech.cz
Po – Pá 10:00-17:00

Mag. **Sylvie Šebelová**

Sprachtrainerin für Tschechisch

+43 1 920 70 48 **tel+fax**
+43 699 12 64 29 38 **mobil**
office@sebelova.at **e-mail**
www.sebelova.at **web**

CzechTourism Wien
Česká centrála cestovního ruchu

Herrengasse 17, 1010 Wien
ředitelka Mag. iur. Michaela Kratzer
tel.: 0043 1 533 21 933
fax: 0043 1 533 21 934
e-mail: info-at@czechtourism.com
www.czechtourism.com

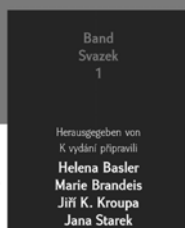
DŮLEŽITÉ ADRESY

Ateliér JAN, Jan a Tamara Brabenec
 Spittelberggasse 7, 1070 Wien
 tel./fax: 526 54 22

MOKI - Theater für Kinder
 tel. 505 98 06, www.theater-moki.at

Die Wiener Tschechen 1945-2005
 Zur Geschichte einer Volksgruppe

Vídeňští Češi 1945-2005
 K dějinám národnostní menšiny

Knihy vydané Kulturním klubem si můžete zakoupit/objednat přímo v **Kulturním klubu** nebo v zásilkovém obchodu **Pastrňák's Austro-Bohemia Press**, 1030 Wien, Steingasse 24, tel.: +43-0-699-10596078, fax: +43-1-812 36 50, e-mail: ivana.pastrnak@chello.at, otevřeno: st, čt 17:00-18:30

ČESKY MLUVÍCÍ PRÁVNÍK

Adresa je k dispozici v redakci.

STAROŽITNÍK: FIEDLER V.

Restauruje / nakupuje / prodává. Zájem o nákup českých malířů. Zprostředkování bude honorované. V. Fiedler, Vídeň 7, Siebensterng. 20. Tel. 523 35 81, mobil 0664/3566676.

Täglich ab 11:00 bis 23:00h

ALTÖSTERREICHISCHE & BÖHMISCHE KÜCHE
 1050 Wien - Margaretenstrasse 60 - Tel (0222) 586 09 67

ofsetový tisk • barevné kopírování
 • grafické studio •

Rudoleckého 23, CZ - Znojmo
 tel./fax 515 22 57 30
 e-mail: info@tiskarna-sladek.cz
 www.tiskarna-sladek.cz

RAKÚSKO-SLOVENSKÝ KULTURNÝ SPOLOK

sekretariát: út 8:00-9:30, čt 17:00-18:30
 Otto Bauer Gasse 23/11, 1060 Wien
 tel. +43-1-596 13 15, fax +43-1-595 57 99
office@oeskv.at **www.slovaci.at**

Dřevěné lišty a mřížky

Franz Kolář GmbH
 Josef-Strebl-Gasse 8, 2345 Brunn/Geb.
 Tel.: 02236/31724, Fax: 02236/323 96
 E-mail: office@kolar.at; www.kolar.at

PC POMOC / COMPUTERHILFE

Instalace, konfigurace, optimalizace,
 virová ochrana, diagnostika,
 odstranění problémů
 mobil: 0676/47 37 080
 e-mail: monika.kralova@gmx.at

KULTURNÍ KLUB

Informační časopis Čechů a Slováků
 v Rakousku
 Informationszeitschrift der Tschechen
 und Slowaken in Österreich
 Schloßelgasse 18, 1080 Wien
 mobil (od 10:00): 0043-0-664-97 33 764
 fax: 0043-1-79 88 454
 e-mail: info@kulturklub.at
www.kulturklub.at

Slowakisches Institut

Wipplingerstr. 24-26, 1010 Wien
 tel./fax: +43-1-53 54 057
www.sivieden.mfa.sk
 e-mail: siwien@gmx.at

**Divadelní ochotnický spolek
 VLASTENECKÁ OMLADINA**

1030 Wien, Sebastianplatz 3
 tel. 02273 7604
www.omladina.at

Galerie auf der Pawlatsche

Institut für Slawistik
 Universitätscampus
 1090 Wien, Spitalgasse 2-4 / Hof 3
 www.univie.ac.at/pawlatsche

**Výhodné ubytování ve Vídni
 M. SEĎA**

Westbahnstr. 18, 1070 Wien
 Tel. 524 38 73, 617 27 06

BIERGARTEN · RESTAURANT

Schweizerhaus

Familie Karl Kolařík
 seit 1920

1020 Wien, Prater 116, Tel. 728 01 52

Otevřeno vždy od 15. března do 31. října

PRÁVNÍK A ADVOKÁT V ČR

JUDr. Josef Franc

Kovářská 1169/17, 190 03 Praha 9
 tel./fax: +420-284 818 008
 mobil: +420-602 850 267
 e-mail: Josef.FRANC@seznam.cz

ZLATNICTVÍ, HODINÁŘSTVÍ

Richard Arnold - Opravy šperků a hodin;
 předělávky, vlastní výroba (těž z doneseného
 materiálu). 1100 Vídeň, Buchengasse 88,
 tel. / fax 604 54 85,
 po-pá 9-12 a 14-18 hod., so 9 -12 hod.

ZNÁMKY - MINCE

Obdobný obchod Emanuel Topol, Vídeň 17,
 Ottakringerstr. 82, tel. 486 42 12
 po-pá 9.30-12.30, 14.30-18, so 9.00-12.00

**PRO
LIN
GUA**

PROLINGUA
Ivana BROZOVA
Barichgasse 21
Eingang Ottogasse
1030 Wien
Tel.: 913 12 13
E-mail: prolingua.b@volny.cz

Klub, školka, družina
doučování

**Máte problémy s identifikací
neznámých znaků?**

**Obratťe se s důvěrou
na naši heraldickou kancelář!**

Újezdský herold
Heraldická kancelář

VÁCLAV KULLE

Jeřovická è. 114
190 16 Praha 9
Èeská republika

Tel./fax:
pondìlí – pátek
+420/281 972 116

Raumdekor

ANTON FLORIÁN
MALERMEISTER

TEL.+FAX **586 86 86**
1060 Wien, Hofmùhl-gasse 18
E-mail: raumdekor.florian@aon.at

MALEREI - STUCK
JALOUSIEN - ROLLO
ANSTRICH - TAPETEN
TEPPICHE - VORHÄNGE
STIL- UND LIFTKARNISEN
WAND- UND BODENBELÄGE
FARBEN - LACKE - WERKZEUGE
>>> *sleva pro krajany*

Restaurace BÖHMERWALD – rodina Stuchlíkova

Èeská kuchyně a speciality.
Oslavy pro malé i větší skupiny
v romantickém prostředí
èeské a slovenské restaurace.

Na Vaše objednávky se těší rodina Stuchlíkova,
1040 Wien, Argentinierstr. 66 / Wiedner Gürtel 20,
tel./fax: 505 72 34, e-mail: boehmerwald@aon.at,
www.restaurant-boehmerwald.at
otevřeno: po – ne 11-23 hod.

**Restaurant
Schönbrunner Stöckl**

beim Meidlinger Tor
Èeské a slovenské speciality!

**rodina
Smadišova**

Nabízíme:
svatby, podnikové a rodinné oslavy, Vánoce, catering
service pro každou příležitost, slevy pro skupiny z ČR.
Těšíme se na Vaši návštěvu!

Küche/ kitchen / cucina / kuchyň,
10:00-22:00, otevřeno po celý rok
1130 Wien, Schönbrunn, Meidlinger Tor, tel.: +43-1-813 42 29
tel./fax: +43-1-812 82 71, www.schoenbrunnerstoeckl.com

Zur Böhmschen Kuchl

SPECIALITY ÈESKÉ
A MORAVSKÉ KUCHYNÌ :
drš-ková polévka, bramboráky,
svěková, lívanečky,
Budějovické a Velkopopovické pivo

OTEVŘENO:
pondìlí – pátek
11:00 – 15:00 a 17:30 – 23:00
Na Vaši návštěvu se těší **Dagmar Ficenc**

1080 Wien, Schloßelgasse 18
tel.: 402 57 31

KOREC und BLAŽEK OEG

Restaurant
PRESSBURG

Mo-Fr 09:00-19:00, Sa 09:00-15:00
17:00-18:00 – sleva 25 %
Täglich Mittagsmenü - Spezialitäten aus der ganzen
Monarchie - Trennkost- und Seniorenkarte
Simmeringer Hauptstr. 96a, 1110 Wien
Tel. +74 331 81
Přimo v nákupním centru Simmering
3 hod. parkování v garáži zadarmo

Danica KORECOVÁ
majitelka
fa. Korec
Veľké Uherce 310
Slovensko

Ubytovanie
Reštaurácia
Gril
Kaviareň
Café
Sauna
Fitness
Parkovanie

TEL./FAX: 038/7486 159 VEĽKÉ UHERCE È. 310

Danica Korecová, fa. Korec
tel./fax: 038-7486 159
Info v reštaurácii Pressburg

**Kleines
Wiener Cafe**

DENIS BEZUCHA

1080 Wien, Kochgasse 18
tel. 01/402 32 07
po – pá 9:00-22:00
sobota a neděle
zavřeno

Kavárna s èeskou kuchyní.
Oslavy na objednávku.
Budějovické pivo.

Česky a slovensky mluvící lékaři ve Vídni

MUDr. Jiřina BODNAR
choroby kožní a pohlavní
po, čt 14-18:30, út 8-13, pá 8-11
Josefstädterstr. 3/4-5, Wien 8
tel. 406 99 41

MUDr. Tomáš ČECH
ortoped a ortopedický chirurg,
roh Simmeringer Hauptstr. /
Kopalgasse 1/3/3, Wien 11
tel. 74 9 32 03

MUDr. Vít DOLEŽAL
zubní lékař
Blattgasse 13, 1030 Wien
tel. 713 72 66, všechny pokladny

MUDr. Eva DRŠATA
oční lékařka
Favoritenstr. 8/2, 1040 Wien,
po, st – odpoledne; út, čt – dopoledne
termín po dohodě na tel. 587 54 27
všechny pokladny

MUDr. Kamila HAJEK
soukromá léčba homeopatií
Ada-Christen-Gasse 2/F/8, Wien 10
tel. 689 22 80

MUDr. Hana LION
zubní lékařka
Waltenhofengasse 5/2/301, 1100 Wien
Mo 11-17, Di 8-14, Mi 9-17, Do 10-15
tel. 615 46 10, všechny pokladny

MUDr. Kristina LION
všeobecná lékařka se specializací
na psychosomatiku a psychoterapii
Röttergasse 37, 1170 Wien
tel. 486-22-86, všechny pokladny

MR MUDr. Vladislav LIPTÁK
internista – sportovní lékař
Innere Medizin – Sportmedizin
gerichtlich beeid. Sachverständiger
Diplomsportarzt, všechny pokladny
Zelinkagasse 12, 1010 Wien-City
po, út, st 14:00-16:00, čt 9:00-11:00
tel. 533 58 34, fax 533 58 34 16

MUDr. Ilona POLZER (roz. Bartošková)
choroby oční a optometrické (Wahlarzt)
Wiener Neudorf, Schillerstr. 26, NÖ
po, út 9-12, po + st 17-19 hod.
a po dohodě (i sobota dopoledne možná)
Tel.: 02236-496 93, v akutních případech
mimo ord. hod.: 0660-3470374
www.gesundeaugen.at

MUDr. Georg SOJKA
neurolog a psychoterapeut
Apostelgasse 25-27 (ve dvoře vpravo)
Wien 1030
tel. 0664/214 01 63, termín po dohodě

MUDr. Zdenka Gabriel WEISS
odborná ortopedka, též dětská
Pilgramgasse 10, Wien 5
tel. 58 74 460

Dr. med. Lenka WIDNER
odborná dětská lékařka, alle Kassen
po 9-14, út 14-19, čt 8:30-12:30 a 14-16,
pá 8:30-12:30, jindy po dohodě
Waltenhofengasse 5 / Stiege 2
1100 Wien, tel. 01/6880448
e-mail: lenka.widner@gmx.at

PSYCHOTERAPEUT PSYCHOLOGICKÉ PORADENSTVÍ

Mag. Dr. Ladislav Nykl, Ph.D.

lektor na vídeňské univerzitě
a Masarykově univerzitě v Brně

semináře růstu osobnosti, pomoc
při sociálních problémech, depresích,
psychosomatických problémech atd.

Praxe:

Lederergasse 17/7, Wien 8,
tel.: 523 57 44 nebo 0676/5194833
e-mail: nykl.psychoterapie@aon.at
<http://members.aon.at/nykl>

GESUNDHEITSSTUDIO KROTTENBACH

Med. Univ. Dr. Kamil Maarfia
soukromý všeobecný lékař

pracovní, preventivní a estetická
medicína, životní prostředí

Praxe:

Krottenbachstr. 52 (vchod Budinskygasse
1190 Wien, tel.: 01/9580951
e-mail: dr.maarfia@artdoc.at
www.artdoc.at

Ověřené překlady dokumentů aj.
Univ.-Lektor Dr. Dietmar KOLLER
A-2333 Leopoldsdorf, Weidengasse 2
tel. +43-2235/44 637, +43-676/37 62 117
práce: A-1030 Wien, Marxergasse 1a
(City-Tower Wien Mitte/Bhf. Landstr.)
e-mail: dietmar.koller@univie.ac.at
fax: 02235/44 638

Ověřené překlady
Mag. Lenka KOVARIK
A-1210 Wien, Felix-Slavik-Str. 3/1/10
tel./fax: 2908809, mobil: 0699/11807581
lenkakovarik@hotmail.com
lenka.kovarik@fh-burgenland.at

**Ověřené překlady dokumentů, dokladů,
smluv, úředních listin a tlumočení**
Dr. Milan KOŠÍČEK
A-1030 Wien, Salesianergasse 17
mobil: 0664/2537951
fax: 066477-2537951
e-mail: m.kosicek@A1.net

Ověřené překlady
Mag. Pavlína BÖHMOVÁ
A-1100 Wien, Dieselgasse 5/43
tel./fax 2082175, 0699/19544077
e-mail: pavlina@chello.at

Ověřené překlady
Petr Jeremias POPOV-HAMMERSCHMIED
A-1110 Wien, Hugogasse 5/7
tel./fax +43(0)650 9688004
www.petrpopov.info
www.tschechischebahnen.at.tt

DUCHOVNÍ SLUŽBA

České katolické misie
Katholische Mission für Tschechen
Duchovní správce krajanů Prof. P.ThDr. Jan Horák
1030 Hagenmüllergasse 31,
tel. +43 0664 406 55 41, fax: +430 01 711 84 112
www.sweb.cz/farnost.viden, www.rozhledy.at

**KOSTEL "Nejsvětějšího Vykupitele",
Vídeň 3., Rennweg 63:** mše svatá každou neděli
a svátek v 10:00 hodin.

**CHRÁM "Panny Marie na Nábřeží", Vídeň
1., Salvatorgasse 12:** mše svatá každou neděli a
svátek v 08:30 hodin.

**KAPLE "Panny Marie Pomocnice křesťanů",
Vídeň 13., St. Veit-Gasse 25:** mše svatá 3. sobotu
v měsíci v 18:00 hodin platná na neděli.

**KOSTEL "Don Bosco", Vídeň 3., Hagenmül-
lergasse 33:** mše svatá podle kalendáře akcí
kostel Panny Marie na rohu
Linz, Herrenstr. a Redigierst. v centru města
Mše svatá v českém jazyce, každou sobotu v 16.30
hodin. Duchovní správce: P.ThDr. Michal
Kaplánek SDB, tel. 00420 656 354

Římskokatolická
**Katedrála sv. Štěpána
Wiener St. Stephansdom**
svatá zpověď pondělí 16–18, úterý
15–17, středa 13–14 hod.

Kostol Panny Márie Snežnej
1030 Wien, Jaquingasse 12
Svätá omša s kázňou v slovenskom jazyku každú
nedelu a v zasvätený sviatok o 18 hodine.

Klemens Maria Hofbauer klub
Čes. kat. spol. při chrámu Panny Marie
na Nábřeží 1010 Wien, Seitzerg. 5/IV
otevř. každ. pá do 19-22 hod. v ne. a cír.
sv. od 9.30 do 11 hod.

Kaple sv. Stanislava
Kurentgasse 2, Wien 1
mše svatá každý první pátek
v měsíci v 18:00 hodin

EUROPÄISCHE VOLKSSCHULE
Volksschule Dr. Leopold Zechnerschule
1150 Goldschlagstr. 14 / Tel. 9824609
Volksschule Sir Karl Popper 1150 Benedikt
Schellingerg. 1-3 / Tel. 9823403
Sprachclubs in Französisch, Ungarisch,
Tschechisch, Slowakisch, Italienisch

ŠKOLSKÝ SPOLEK KOMENSKÝ
Privátní bilingvní škola obecná
1030 Wien, Sebastianplatz 3
tel.: 714 88 76, fax: 714 88 76 /34
**Privátní bilingvní reálné gymnázium
2. stupeň**
1030 Wien, Schützengasse 31
ředitelka Mag. H. Huber
tel.: 890 44 04-60
Mateřská škola
tel. (ředitelství): 713 31 88 / 40

**Europäische
Mittelschule Wien
European Middle
School Vienna**
1070 Wien, Neustiftgasse 100
Tel: (+43 1) 526 19 78
Fax: (+43 1) 526 19 78-210

Kulturklub der Tschechen
und Slowaken in Österreich
Schlüsselgasse 18
1080 Wien

Nezapomeňte nahlásit případnou změnu adresy!

